



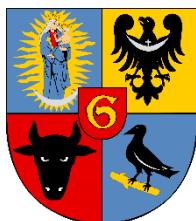
Lokalny Program Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016-2020



Zamawiający:

Gmina Miejska Głogów

ul. Rynek 10
67-200 Głogów



Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1
80-855 Gdańsk



Gdańsk, 2016

Spis treści

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania	4
2. Kompatybilność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	7
3. Diagnoza społeczno-gospodarcza miasta	13
3.1. <i>Przestrzeń i środowisko</i>	<i>13</i>
3.1.1. Położenie	13
3.1.2. Zagospodarowanie terenu	14
3.1.3. Zasoby przyrodnicze	16
3.1.4. Gospodarka wodno-ściekowa	22
3.1.5. Odpady komunalne	26
3.2. <i>Sfera społeczna</i>	<i>28</i>
3.2.1. Demografia	28
3.2.2. Edukacja	34
3.3. <i>Sfera gospodarcza</i>	<i>36</i>
3.3.1. Otoczenie gospodarcze	37
3.3.2. Rynek pracy	44
3.3.3. Organizacje pozarządowe	48
3.4. <i>Infrastruktura techniczna</i>	<i>52</i>
3.4.1. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna	52
3.4.2. Infrastruktura mieszkaniowa	56
3.4.3. Infrastruktura i oferta sportowa	58
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie badań własnych	60
5. Konsultacje społeczne	65
6. Analiza SWOT	66
7. Identyfikacja obszarów kryzysowych	69
7.1. <i>Problemy społeczne</i>	<i>76</i>
7.2. <i>Podsumowanie: obszary kryzysowe</i>	<i>110</i>

8. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji określony w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych	117
9. Charakterystyka obszaru rewitalizacji	120
10. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji)	122
11. Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	123
11.1. <i>Rekomendowane kierunki interwencji</i>	<i>125</i>
11.2. <i>Opis kierunków interwencji i celów rewitalizacyjnych</i>	<i>127</i>
11.3. <i>Uzasadnienie celów rewitalizacyjnych i ich wpływ na niwelowanie koncentracji zjawisk negatywnych</i>	<i>130</i>
12. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	133
12.1. <i>Lista A: projekty kluczowe</i>	<i>134</i>
12.2. <i>Lista B: projekty komplementarne</i>	<i>148</i>
12.3. <i>Podsumowanie zbiorcze projektów rewitalizacyjnych</i>	<i>159</i>
12.4. <i>Wpływ projektów na aspekty problemowe.....</i>	<i>161</i>
13. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji	162
14. Ramowy harmonogram programu rewitalizacji	165
15. Ramy finansowe LPR	166
16. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji.....	167
17. System wdrażania (realizacji) Lokalnego Programu Rewitalizacji	169
18. System monitoringu i oceny LPR	171
19. Spis tabel, rysunków i wykresów.....	173

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania

Celem opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jest zgodnie z ustawą z dn. 09.10.2015r. proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Lokalny Program Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Z kolei działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter zintegrowany i wielopłaszczyznowy, a w tworzenie opracowania powinna być włączona społeczność lokalna np. mieszkańcy, czy lokalni przedsiębiorcy.

Lokalny Program Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016-2020 został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 z dnia 3 lipca 2015r. Zgodnie z Wytycznymi proces rewitalizacji rozumiany jest jako „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych)¹.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2015

Podczas opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Głogowa na lata 2016 - 2020 zastosowano następujący proces planowania strategicznego:

- Diagnozę sytuacji w Gminie Miejskiej Głogów w celu zidentyfikowania problemów społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych i środowiskowych (w tym technicznych). Analizę stanu aktualnego w oparciu o dane statystyczne na poziomie lokalnym, dokumenty i opracowania gminne oraz inne dostępne informacje.
- Delimitację obszarów zdegradowanych.
- Analizę SWOT.
- Wizję wyprowadzenia obszaru rewitalizacji.
- Cele rewitalizacji.
- Listę planowanych przedsięwzięć.
- System wdrażania Programu Rewitalizacji.
- System monitoringu i oceny Programu Rewitalizacji.
- Konsultacje społeczne w formie warsztatów z mieszkańcami miasta.
- Konsultacje społeczne w formie zbieranie kart projektów.
- Konsultacje społeczne w postaci opublikowania projektu i udostępnienia kwestionariusza badania CAWI (badanie ankietowe z wykorzystaniem strony www) oraz upowszechnienia informacji o zbieraniu uwag i opinii.

Niniejsze opracowanie określa obszary zdegradowane na terenie Gminy Miejskiej Głogów wyodrębnione na podstawie analizy zgodnej z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 3 lipca 2015r., założeniami Narodowego Planu Rewitalizacji oraz Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015r.

Dokument przedstawia aktualną sytuację w Gminie w obszarach zagospodarowania przestrzennego, sytuacji gospodarczej i społecznej. Dopełnieniem diagnozy jest analiza

SWOT, na podstawie której scharakteryzowane i wyodrębnione zostały czynniki i zjawiska kryzysowe oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych. Zebrane i opracowane dane zweryfikowano i uzupełniono o informacje i wnioski wypracowane podczas badania ankietowego, warsztatu strategicznego oraz konsultacji społecznych w Gminie.

W obrębie granic zdegradowanych zostały wyodrębnione poszczególne obszary kompleksowej i zintegrowanej rewitalizacji obejmujące obszar przestrzenny, społeczny i gospodarczy Głogowa.

Strategiczna część opracowania stanowi założenia programowe rewitalizacji oraz jej celów. Określona została wizja, czyli stan pożądany po wyprowadzeniu wyznaczonych obszarów ze stanu kryzysowego, kierunki interwencji, cel strategiczny oraz odpowiednie działania rewitalizacyjne. W celu spełnienia wizji oraz celu strategicznego opracowany został wykaz projektów rewitalizacyjnych dotyczących obszaru zdegradowanego ujętych w horyzoncie czasowym w okresie 2016-2020.

2. Kompatybilność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W poniższej tabeli zaprezentowano kompatybilność Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Tabela 1 Kompatybilność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Dokument	Powiązane z Lokalnym Programem Rewitalizacji
Poziom europejski	
<p>Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</p>	<p>Priorytet III Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</p> <p>Cel 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.</p> <p>Cel 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wczesnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</p> <p>Cel 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</p>
Poziom krajowy	
<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<p>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna:</p> <p>Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na</p>

Dokument	Powiązane z Lokalnym Programem Rewitalizacji
	<p>wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki.</p> <p>Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny.</p> <p>Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny.</p> <p>Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>
<p>Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Cel główny: Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.</p> <p>Cele rozwojowe: I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb aktywności obywatela. II.4. Rozwój kapitału ludzkiego. III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna</p> <p>Cel 1</p>

Dokument	Powiązane z Lokalnym Programem Rewitalizacji
	<p>Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.</p> <p>Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo</p> <p>Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego. Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</p>	<p>Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
Poziom regionalny	
<p>Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego</p>	<p>Cel 2 Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej</p> <p>Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP</p> <p>Cel 4</p>

Dokument	Powiązane z Lokalnym Programem Rewitalizacji
	<p>Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa</p> <p>Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników</p> <p>Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia</p> <p>Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne</p>
Poziom powiatu	
<p>Program Rozwoju Powiatu Głogowskiego na lata 2016-2020 Projekt</p>	<p>Cel ogólny 1: Rozwój osobisty w Powiecie Głogowskim</p> <p>Cel ogólny 2: Odpowiedzialna polityka społeczna</p> <p>Cel ogólny 3: Ochrona zdrowia na europejskim poziomie</p> <p>Cel ogólny 4: Wzrost bezpieczeństwa w Powiecie Głogowskim</p> <p>Cel ogólny 5: Poprawa infrastruktury komunikacyjnej w Powiecie Głogowskim</p>

Dokument	Powiązane z Lokalnym Programem Rewitalizacji
	<p>Cel ogólny 6:</p> <p>Rozwój społeczno-gospodarczy</p> <p>Cel ogólny 7:</p> <p>Ochrona środowiska</p> <p>Cel ogólny 8:</p> <p>Gospodarka wodno-ściekowa</p> <p>Cel ogólny 9:</p> <p>Poprawa spójności przestrzennej</p>
Poziom lokalny	
<p>Strategia Rozwoju Miasta Głogowa na lata 2012-2026</p>	<p>Cele strategiczne:</p> <p>Obszar 1: Zaspokojenie potrzeb mieszkańców</p> <p>Wysoki stopień zaspokojenia potrzeb rozwojowych mieszkańców Miasta.</p> <p>Rozwinięta opieka i pomoc dla potrzebujących mieszkańców Miasta.</p> <p>Zwiększony poziom integracji społecznej.</p> <p>Obszar 2: Potencjały i zasoby Miasta.</p> <p>Rozwinięte poczucie tożsamości i użyteczności społeczności lokalnej.</p> <p>Rozwinięta i sprawna infrastruktura</p>

Dokument	Powiązane z Lokalnym Programem Rewitalizacji
	<p>techniczna Miasta.</p> <p>Dobra jakość środowiska przyrodniczego.</p> <p>Podniesiony poziom ładu przestrzennego.</p> <p>Wysoki stopień wykorzystania dziedzictwa kulturowego.</p> <p>Obszar 3: Gospodarka i promocja Miasta.</p> <p>Wysoki stopień rozwoju gospodarczego Miasta w harmonii ze środowiskiem.</p> <p>Spójna i skuteczna promocja Miasta.</p>

Źródło: opracowanie własne.

3. Diagnoza społeczno-gospodarcza miasta

3.1. Przestrzeń i środowisko

3.1.1. Położenie

Miasto Głogów jest położone w południowo-zachodniej Polsce, w północnej części województwa dolnośląskiego, w centralnej części powiatu głogowskiego. Miasto jest siedzibą powiatu głogowskiego, w skład którego wchodzi łącznie 6 gmin: gmina miejska Głogów oraz 5 gmin wiejskich: Głogów, Jerzmanowa, Kotła, Pęcław, Żukowice.

Rysunek 1. Położenie powiatu głogowskiego na terenie województwa dolnośląskiego



Źródło: www.google.pl

Rysunek 2. Położenie miasta Głogowa na terenie powiatu głogowskiego



Źródło: www.google.pl

Pod względem fizyczno-geograficznym obszar miasta należy do makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej, mezoregionu Pradoliny Głogowskiej. W jego okolicach występują takie formy ukształtowania i rzeźby terenu jak:

- wysoczyzna plejstocieńska, gdzie znajduje się Głogów (85 – 125 m n.p.m.),
- równiny sandrowe (złodowacenie bałtyckie – faza leszczyńska),
- pradolina barucko-głogowska (złodowacenie bałtyckie – faza leszczyńska).

3.1.2. Zagospodarowanie terenu

Miasto Głogów zajmuje obszar 3 511 ha, tj. 7,92% powierzchni powiatu głogowskiego. Powierzchnia lądowa stanowi 95,36% obszaru miasta, natomiast pozostały odsetek powierzchni, tj. 6,49% zajmują grunty pod wodami.

Na terenie miasta Głogowa dominują grunty zabudowane i zurbanizowane. Ich powierzchnia wynosi 1 652 ha, co stanowi 47,05% obszaru miasta. Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych przeważają tereny przemysłowe, które zajmują 643 ha, tj. 38,92% ogólnej powierzchni tych gruntów oraz 18,31% całkowitej powierzchni Głogowa.

Użytki rolne zajmują łącznie 836 ha, tj. 23,81% powierzchni całego miasta. Znaczną część użytków rolnych stanowią grunty orne zajmujące powierzchnię 640 ha, tj. 76,56% ogólnej powierzchni użytków rolnych oraz 18,23% całkowitej powierzchni miasta.

Tabela 2. Kierunki wykorzystania terenów Głogowa w 2014 roku

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Odsetek
Użytki rolne razem	836	23,81%
grunty orne	640	18,23%
sady	12	0,34%
łąki trwałe	48	1,37%
pastwiska trwałe	104	2,96%
grunty rolne zabudowane	24	0,68%
grunty pod rowami	8	0,23%
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	228	6,49%
lasy	188	5,35%
grunty zadrzewione i zakrzewione	40	1,14%
Grunty pod wodami razem	163	4,64%
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	145	4,13%
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	18	0,51%
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	1 652	47,05%
tereny mieszkaniowe	258	7,35%
tereny przemysłowe	643	18,31%
tereny inne zabudowane	192	5,47%
tereny zurbanizowane niezabudowane	73	2,08%
tereny rekreacji i wypoczynku	86	2,45%
tereny komunikacyjne - drogi	292	8,32%
tereny komunikacyjne - kolejowe	102	2,91%
tereny komunikacyjne - inne	6	0,17%
Użytki ekologiczne	434	12,36%
Nieużytki	21	0,60%
Tereny różne	177	5,04%
Powierzchnia ogółem	3 511	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W mieście Głogowie wyodrębniono 11 osiedli mieszkaniowych:

- Brzostów,
- Chrobry,
- Hutnik,
- Kopernik,
- Kościuszki,
- Krzepów,
- Nosocice,
- Piastów Śląskich,
- Przemysłowe,
- Słoneczne,
- Śródmieście.

3.1.3. Zasoby przyrodnicze

Obszary prawnie chronione

Na system obszarów prawnie chronionych miasta Głogowa składają się:

- 2 Obszary Natura 2000:
 - Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Łęgi Odrzańskie – PLH020018,
 - Obszar Ochrony Ptaków Natura 2000 Łęgi Odrzańskie – PLB020008,
- 1 użytek ekologiczny:
 - Łęgi Głogowskie.

Z pozostałych form ochrony przyrody na terenie miasta znajduje się 19 pomników przyrody.

Tabela 3. Pomniki przyrody na terenie miasta Głogów

Nazwa pomnika przyrody	Data utworzenia pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wysokość [m]	Opis lokalizacji
Grupa 12 głógów (<i>Crateagus oxycantha</i> L. pro parte)	2006-10-24	145, 100, 93, 137, 101, 131, 115, 114, 86, 152, 141, 137	ok. 8-10	Przy ul. Piekarskiej (dawny Plac Wilhelma) w Głogowie
"Lena" Topola biała (<i>Populus alba</i> L.)	2006-10-24	350	ok. 25	Przy ul. Daszyńskiego/ Budowlanych w Głogowie
"Stanislaus" Lipa drobnolistna (<i>Tillia cordata</i> Mill.)	2006-10-24	466	25	Na obszarze Cmentarza Komunalnego przy ul. Świerkowej w Głogowie
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	2006-10-24	439	30	Przy ul. Świerkowej (wejście na cmentarz) w Głogowie
Grupa 6 drzew – Dąb szypułkowy forma stożkowata (<i>Quercus robur</i> Fastigiata (Lam.) O. Schwarz)	2006-10-24	273, 61, 44, 68, 45, 88	20	Przy ul. Rudnowskiej w Głogowie
Grupa 4 drzew – klony (<i>Acer platanoides</i> Globosum)	2006-10-24	116, 137, 140, 138	10	Przy ul. Kościuszki w Głogowie
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	2006-10-24	407	ok. 30	W parku przy ul. Daszyńskiego (przy "miasteczku ruchu drogowego") w Głogowie
"Kacper" Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	2006-10-24	408	ok. 25	W parku przy ul. Budowlanych (przy oczku wodnym) w Głogowie
"Maciej" Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	2006-10-24	366	ok. 25	W parku przy ul. Budowlanych (przy oczku wodnym) w Głogowie
"Tristan" Miłorząb dwukłapowy (<i>Ginkgo biloba</i> L.)	2006-10-24	380	ok. 25	W parku na osiedlu Paulinów w Głogowie
"Filemon" i "Bonifacy" Grupa 2 drzew – Platan klonolistny (<i>Platanus x acerifolia</i> (Aiton) Willd)	2006-10-24	550, 430	ok. 25	W parku na osiedlu Paulinów w Głogowie
"Piotr" Platan klonolistny (<i>Platanus x acerifolia</i> (Aiton) Willd)	2006-10-24	470	25-30	W parku nad strumykiem („strefa ciszy”) w Głogowie
"Leopold" Platan klonolistny	2006-10-24	360	25-30	W parku na osiedlu Paulinów w Głogowie

(Platanus x acerifolia)				
"Ziemowit" Dąb szypułkowy (Quercus robur L.)	2006-10-24	440	ok. 30	W parku na osiedlu Paulinów w Głogowie
"Teofil" Tulipanowiec amerykański (Liriodendron tulipifera L.)	2006-10-24	238	ok. 20	W fosie miejskiej w Głogowie
Szpaler dębów szypułkowych – 7 drzew (Quercus robur L.)	2006-10-24	280, 192, 177, 182, 250, 190, 224	20	Wzdłuż ul. Rzeźniczej w Głogowie
Buk pospolity odmiana czerwonolistna (Fagus sylvatica)	2006-10-24	310	ok. 20	W parku przy ul. Daszyńskiego/ Krzywoustego w Głogowie
"Henryk" Dąb szypułkowy (Quercus robur L.)	2006-10-24	363	ok. 28	W parku przy ul. Daszyńskiego/ Krzywoustego w Głogowie
Wierzba biała (Salix alba "Tristis")	1988-03-11	535	12	Przy Zespole Szkół Przyrodniczych przy ul. Folwarcznej w Głogowie

Źródło: Rejestr pomników przyrody województwa dolnośląskiego, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu

➤ **PLH020018 Łęgi Odrzańskie**

Powierzchnia obszaru wynosi 20 223 ha. Znajduje się on w województwie dolnośląskim, w trzech regionach: legnicko-głogowskim, wrocławskim i zielonogórskim. Obszar stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km, od Brzegu Dolnego do Głogowa, w granicach dawnej terasy zalewowej rzeki, wraz z ujściowym odcinkiem doliny Baryczy.

Obszar obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Na terenie przeważają dobrze zachowane płaty siedlisk, częste są starodrzewia ponad 100-letnie z licznymi drzewami pomnikowymi. W dolinie znajdują się też duże kompleksy wilgotnych łąk. Najbardziej na południe wysuniętą część obszaru tworzą tzw. Zielone Łąki koło Miękinii. Jest to rozległy kompleks wilgotnych i świeżych łąk, częściowo użytkowanych kośnie, oraz olsów i łęgów olchowych. Łęgi Odrzańskie to najdłuższa ostoja na Dolnym Śląsku (o długości ponad 70 km). Dzięki swojemu położeniu w dolinie jednej z największych rzek europejskich jest także bardzo ważnym korytarzem ekologicznym w skali całego kontynentu. Zajmuje niewielkie obszary aż 11 gmin nadodrzańskich.

Obszar odznacza się dużym bogactwem rzadkich i zagrożonych siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej (11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym oba typy bardzo dobrze zachowanych lasów łęgowych, zajmujących tu znaczną powierzchnię). Bardzo bogata jest flora ostoi z licznymi gatunkami prawnie chronionymi oraz gatunkami rzadkimi i zagrożonymi, tak w skali całej Polski, jak i lokalnie (m.in. liczne są storczykowate).

Na terenie ostoi stwierdzono obecność 22 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ważne jest przede wszystkim występowanie kilku rzadkich gatunków bezkręgowców (motyli, chrząszczy i ważek) oraz rzadkich gatunków ryb (m.in. kielbia białopłetwego i bolenia). Na uwagę zasługuje cenne zimowisko nietoperzy w podziemiach dawnego klasztoru w Lubiążu – jedno z największych stanowisk mopka na terenie południowo-zachodniej Polski. Obszar jest też ostoją ptasią o randze europejskiej (IBA PLB089). Występuje tu co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, w tym 7 gatunków osiągających liczebność kwalifikującą ostoję (tzw. gatunki kwalifikujące: bielik, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, kania czarna, kania ruda, łabędź krzykliwy, muchołówka białoszyja) oraz 18 pozostałych gatunków (bocian biały, bocian czarny, bąk, bączek, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł czarny, gąsiorek, kropiatka, jarzębatka, lelek, lerka, muchołówka mała, ortolan, trzmielojad, zielonka, zimorodek, żuraw). Łącznie w granicach ostoi gnieździ się ponad 100 gatunków ptaków. Obszar spełnia rolę bardzo ważnego korytarza ekologicznego.

➤ **PLB020008 Łęgi Odrzańskie**

Powierzchnia obszaru wynosi 17 999,4 ha. Znajduje się on w przeważającej części w województwie dolnośląskim, w regionie legnicko-głogowskim, wrocławskim i zaledwie w 3% powierzchni w regionie zielonogórskim (województwo lubuskie). Obszar stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km, rozciągający się od Brzegu Dolnego do Głogowa, w granicach dawnej terasy zalewowej rzeki, wraz z ujściem Baryczy.

Obszar obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywału oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana.

Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Przeważają dobrze zachowane płaty siedlisk, częste są starodrzewia ponad 100-letnie, z licznymi drzewami pomnikowymi. Lasy są ekstensywnie eksploatowane – część lasów na zawalu pozostawiona jest bez zabiegów gospodarczych, nieliczne znajdują się w pełnej kulturze leśnej. Liczne, pozostałe po dawnym korycie Odry starorzecza znajdują się w różnych fazach zarastania. Można tu obserwować kolejne stadia sukcesyjne zbiorowisk związanych z dynamicznym układem doliny rzecznej, w tym także zbiorowisk szuwarowych, związanych ze starorzeczami. W dolinie znajdują się rozległe kompleksy wilgotnych łąk. Najbardziej na południe wysuniętą część obszaru tworzą tzw. Zielone Łąki koło Miękini. Jest to rozległy kompleks wilgotnych i świeżych łąk, częściowo użytkowany kośnie, oraz olesów i łęgów olchowych. Obszar odznacza się dużym bogactwem siedlisk rzadkich i zagrożonych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej (11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym oba typy bardzo dobrze zachowanych lasów łęgowych, zajmujących tu znaczną powierzchnię). Cennym elementem przyrody obszaru są łąki z takimi interesującymi gatunkami roślin, szczególnie ważne dla bezkręgowców. Z uwagi na te walory terenu powołano tu także, w identycznych granicach obszar siedliskowy PLH020018.

Obszar jest ostoją ptasią o randze europejskiej (E 53). Występuje tu co najmniej 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 2 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W ostoi gnieździ się łącznie ok. 100 gatunków ptaków. W okresie łęgowym obszar zasiedla kania czarna (PCK) – ok. 4% populacji krajowej, muchołówka białoszyja – 2,5%-4% populacji krajowej, dzięcioł średni – ok. 3% populacji krajowej, kania ruda (PCK) – 1,5%-2% populacji krajowej, dzięcioł zielonosiwy – 1%-2% populacji krajowej, czapla siwa – 1,8% populacji krajowej, świerszczak – ponad 1% populacji krajowej oraz trzmielojad i srokosz – ok. 1% populacji krajowej. Licznie występuje także żuraw.

➤ **Łęgi Głogowskie**

Powierzchnia obszaru wynosi 605,57 ha. Użytek ekologiczny położony jest w części na terenie gminy Kotła pomiędzy rzeką Odrą a wałem ochronnym tej rzeki (na międzywale). Granica użytku na terenie gminy od strony południowo-wschodniej pokrywa się z granicą

gminy, a od strony płn.-zach. przebiega w pobliżu linii energetycznej wysokiego napięcia 110 KV biegnącej na Wróblin Głogowski. Łęgi Głogowskie to użytek ekologiczny o charakterze starorzecza. Stanowi on siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje. Na wartość przyrodniczą obszaru składają się: starorzecza rzeki Odry, zespoły roślinne, od wodno-szuwarowych do żyznych lasów liściastych, z licznymi, chronionymi gatunkami fauny i flory (lasy łąkowe, starorzecza, zbiorowiska łąkowe).

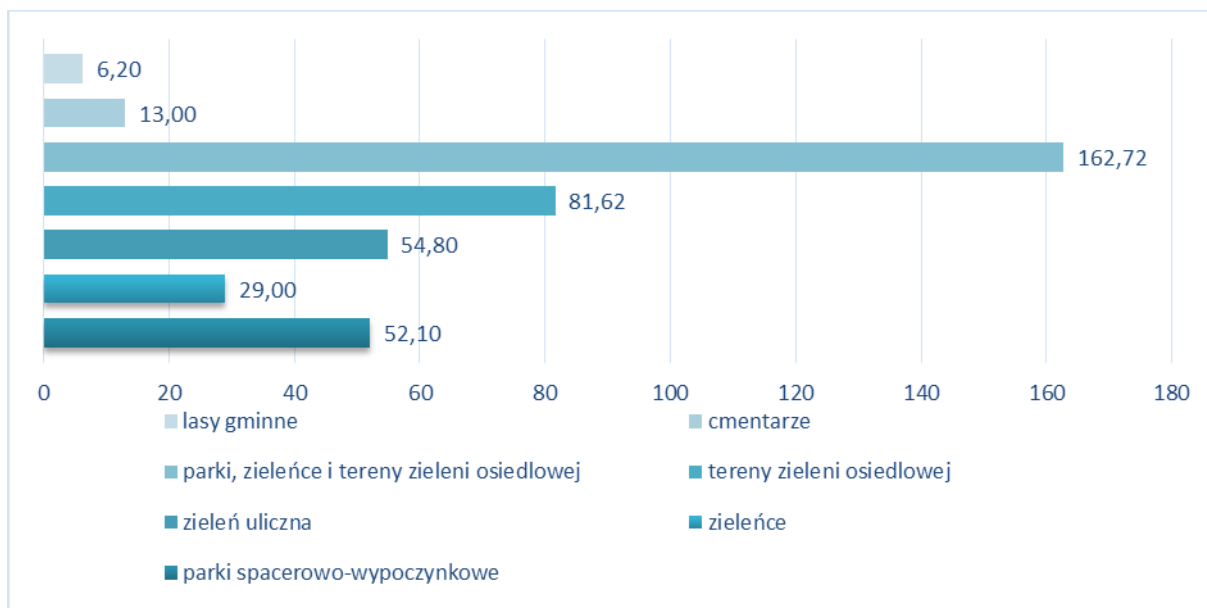
Tereny zieleni

W 2014 roku na terenie miasta Głogowa łączna powierzchnia terenów zielonych wynosiła 399,44 ha i była o 28,14 ha większa niż w roku 2004.

Na tereny zielone składały się następujące: 6 parków spacerowo-wypoczynkowych o łącznej powierzchni 52,1 ha, 45 zieleńców o łącznej powierzchni 29 ha, 4 cmentarze o łącznej powierzchni 13 ha. W granicach miasta znajdowało się również 54,8 ha zieleni ulicznej, 81,62 ha terenów zieleni osiedlowej, 162,72 ha parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej oraz 6,2 ha lasów gminnych.

W latach 2004-2014 struktura terenów zielonych zmieniła się: wzrósł udział parków spacerowo-wypoczynkowych (powierzchnia zwiększyła się o 1,7 ha), wzrósł udział zieleni ulicznej (powierzchnia zwiększyła się o 31,6 ha), zmalał udział terenów zieleni osiedlowej (powierzchnia zmniejszyła się o 3,98 ha), zmalał udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej (powierzchnia zmniejszyła się o 2,28 ha), wzrósł udział cmentarzy (powierzchnia zwiększyła się o 1,1 ha). Powierzchnia zieleńców oraz lasów gminnych nie uległa zmianie.

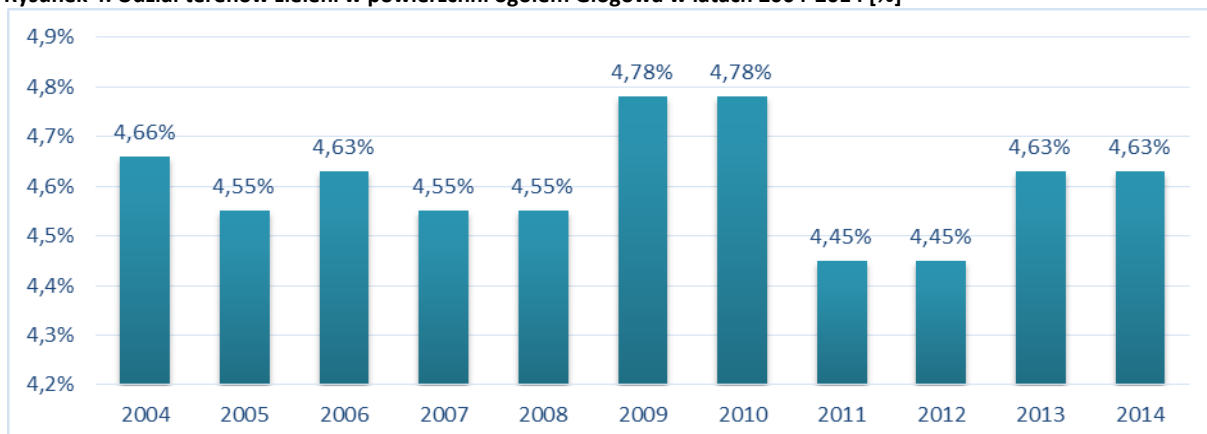
Rysunek 3. Powierzchnia terenów zieleni w mieście Głogowie w 2014 roku [ha]



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem w 2014 roku ukształtował się na poziomie 4,6% i porównaniu do roku 2004 zmalał o 0,03%. Na poniższym rysunku przedstawiono, jak w poszczególnych latach 2004-2014 zmieniał się udział terenów zieleni w mieście.

Rysunek 4. Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem Głogowa w latach 2004-2014 [%]



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.1.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2014 roku wynosiło 2 534,5 dam³ i w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyło się o 125,6 dam³, z kolei na przestrzeni lat 2004-2014 zmniejszyło się o 977,7 dam³.

Rysunek 5. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w Głogowie w latach 2004-2014 [dam³]



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zużycie wody na 1 mieszkańca Głogowa w 2014 roku wynosiło 36,8 m³ i było znacznie niższe od średniej dla województwa dolnośląskiego (135,7 m³) oraz nieco niższe od średniej dla powiatu głogowskiego (42,3 m³).

Na kolejnym rysunku zobrazowano strukturę zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w Głogowie na przestrzeni lat 2004-2014. W danym okresie odnotowano spadek zużycia wody zarówno dla przemysłu, jak i na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej.

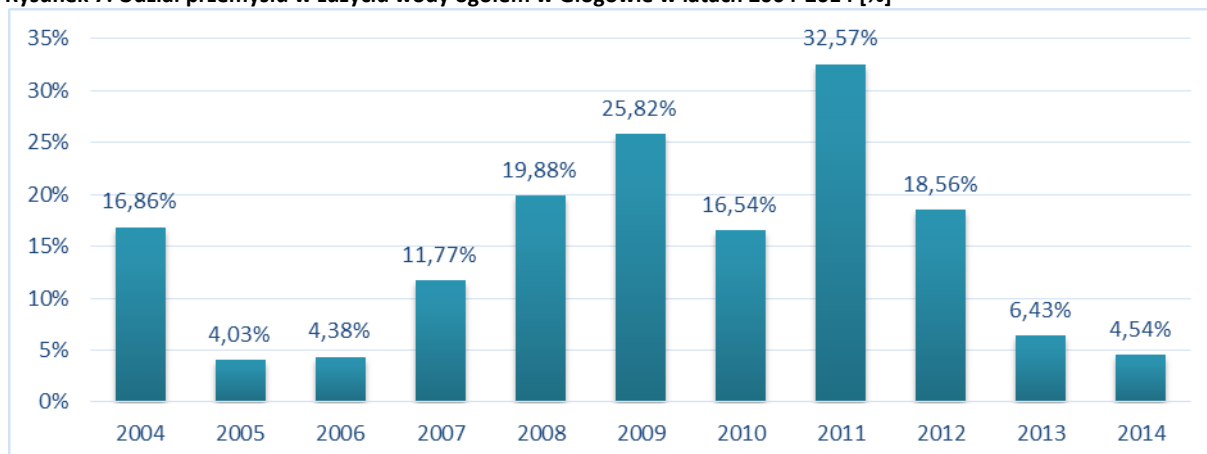
Rysunek 6. Struktura zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w Głogowie w latach 2004-2014 [dam³]



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem ukształtował się na poziomie 4,5%. W porównaniu do roku poprzedniego zmniejszył się on o 1,89%, natomiast na przestrzeni lat 2004-2014 zmniejszył się aż o 12,32%.

Rysunek 7. Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem w Głogowie w latach 2004-2014 [%]

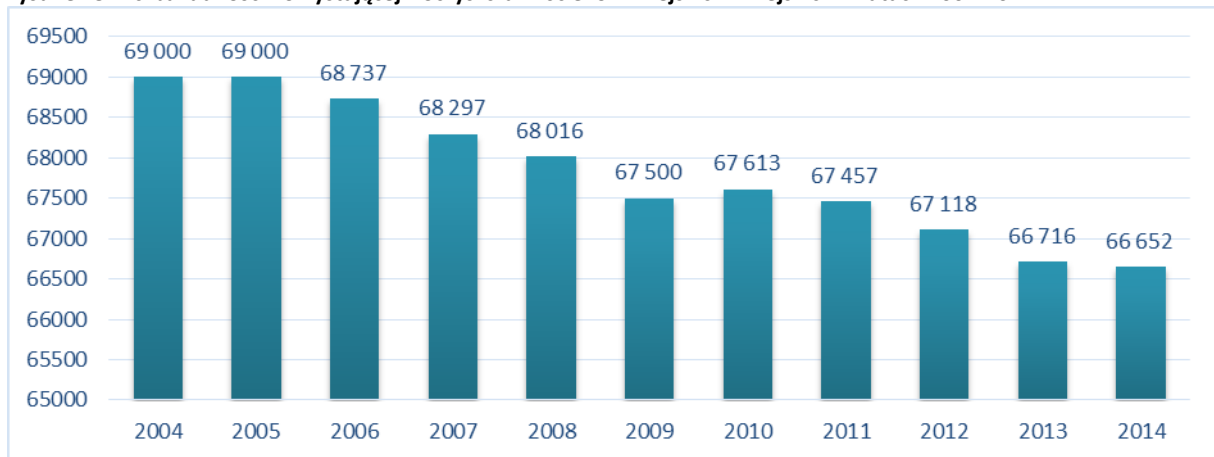


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2014 roku w Głogowie funkcjonowały 4 oczyszczalnie ścieków, w tym 1 z podwyższonym usuwaniem biogenów. Przepustowość oczyszczalni ogółem wynosiła 62 312 m³/dobę, natomiast przepustowość oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów wynosiła 21 000 m³/dobę.

Na poniższym wykresie zobrazowano, jak na przestrzeni lat 2004-2014 zmieniała się liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich. W danym okresie odnotowano spadek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w Głogowie zmaleł z 69 000 osób w 2004 roku do 66 652 osób w 2014 roku.

Rysunek 8. Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich w latach 2004-2014



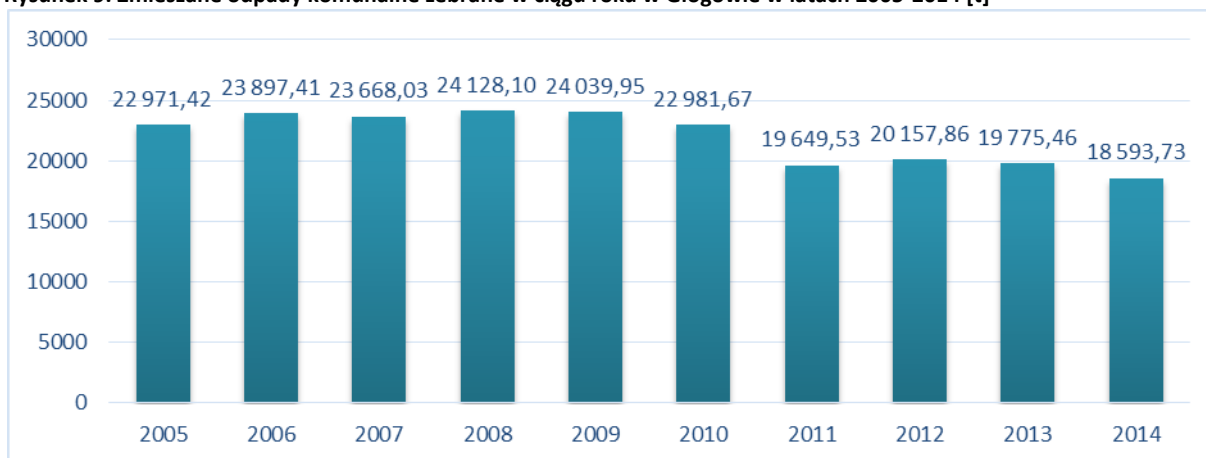
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Głogowie w 2014 roku odprowadzono ogółem 2 310 dam³ ścieków oczyszczonych, tj. o 377,5 dam³ mniej niż w 2004 roku – ilość odprowadzonych ścieków zmniejszyła się o 14,05%. Masa osadów wytworzonych w ciągu roku znacznie wzrosła – z 1 181 ton w 2004 roku do 1 632 ton w 2014 roku.

3.1.5. Odpady komunalne

W 2014 roku w Głogowie zebrano 18 593,73 tony zmieszanych odpadów komunalnych, a więc o 19,06% mniej w porównaniu do 2005 roku. Na przestrzeni lat 2005-2014 zdecydowana większość odpadów komunalnych pochodziła z gospodarstw domowych. W 2014 roku z gospodarstw domowych pochodziło 74,7% odpadów komunalnych. Ilościowo było to 13 889,42 ton, a więc nastąpił spadek o 17,37% w porównaniu do 2005 roku.

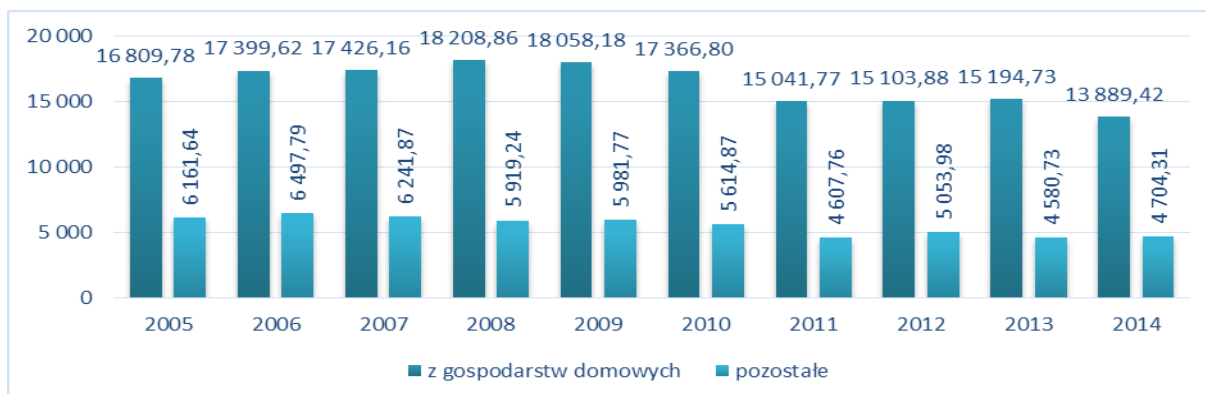
Rysunek 9. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w Głogowie w latach 2005-2014 [t]



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2005-2014 zmalała masa zmieszanych odpadów komunalnych przypadająca na 1 mieszkańca – w 2005 roku na 1 mieszkańca zebrano 331,4 kg odpadów komunalnych, natomiast w 2014 roku na 1 mieszkańca przypadało 286,5 kg odpadów.

Rysunek 10. Struktura odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku w Głogowie w latach 2005-2014 [t]



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na koniec 2013 roku w Głogowie istniały 4 dzikie wysypiska śmieci o łącznej powierzchni 400 m². Na 100 km² powierzchni miasta przypało 1 143 m² dzikich wysypisk śmieci. W latach 2008-2014 zlikwidowano łącznie 21 dzikich wysypisk – w 2010 roku 5 wysypisk, w 2011 roku 4 wysypiska, w 2013 roku 4 wysypiska oraz w 2014 roku 8 wysypisk. Podczas likwidacji zebrano łącznie 74 tony odpadów komunalnych, w tym w 2010 roku 40 ton, w 2011 roku 22 tony, w 2013 roku 10 ton oraz w 2014 roku 2 tony.

W 2014 roku w Głogowie wytworzono 1 235 tys. ton odpadów (nagromadzonych z wyłączeniem odpadów komunalnych) i było to o 111,9 tys. ton więcej niż w roku poprzednim oraz o 114 tys. ton mniej niż w 2005 roku. Ponad połowa odpadów w 2014 roku została przekazana innym odbiorcom, tj. 678,6 tys. ton odpadów stanowiące 54,95% odpadów ogółem. Sporą część odpadów magazynowano czasowo – 413,1 tys. ton odpadów stanowiące 33,45% wszystkich odpadów. Pozostałe odpady poddano odzyskowi oraz unieszkodliwiono – odpowiednio 99,7 tys. ton oraz 43,6 tys. ton odpadów.

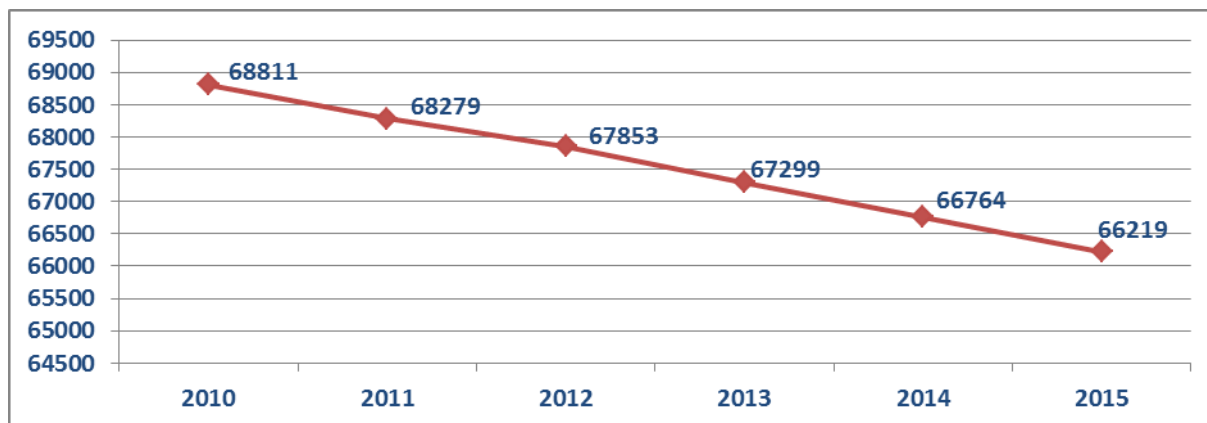


3.2. Sfera społeczna

3.2.1. Demografia

Liczba ludności w Głogowie na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 66219 zameldowanych na pobyt stały oraz 1779 osób zameldowanych na pobyt czasowy. W zestawieniu z rokiem poprzednim, liczba mieszkańców zmalała o 0,87%, mianowicie o 545 osób. W latach 2010 – 2015 zaobserwowano trend stanowiący o ciągłym spadku liczby mieszkańców w mieście, średnio o ok. 0,8% rocznie. W 2010 roku liczba mieszkańców w Głogowie wynosiła 68811 oraz zmniejszyła się w omawianym okresie o 2592 osób. Naniesiony na wykresie trend wskazuje na funkcję liniową, której analiza eksponuje bardzo ważny problem związany z ciągłym spadkiem liczby mieszkańców. Należy go argumentować migracją głównie ludzi młodych, którzy często po ukończeniu szkoły wyższej pozostają w większych ośrodkach miejskich, jak i trendem w odpływie ludności na tereny ościenne wokół miast, a mianowicie wyprowadzaniem się mieszkańców do gmin przyległych do Głogowa.

Wykres 1. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w mieście Głogów w latach 2010-2015

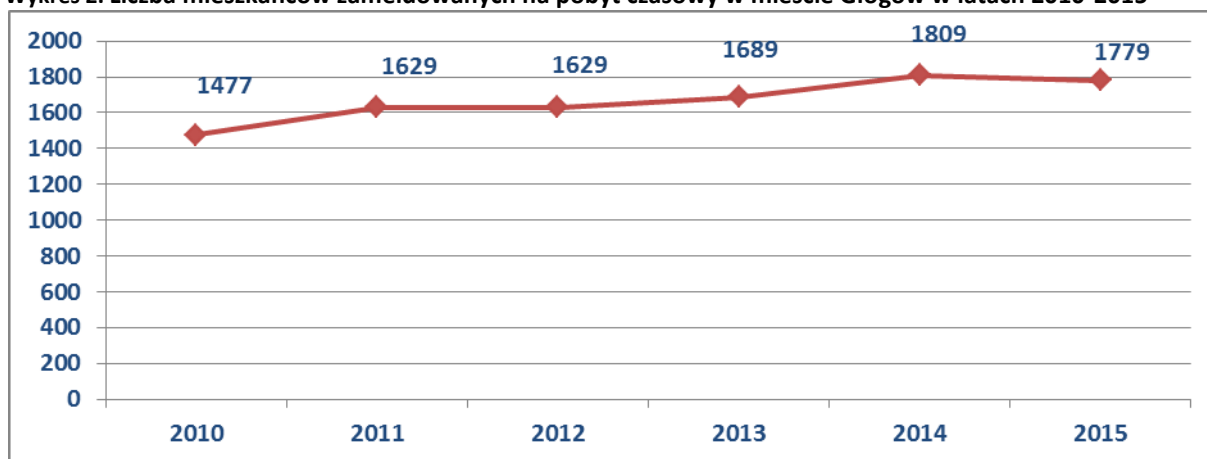


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

Rozkład danych uzyskanych z raportu Urzędu Miasta Głogów dotyczący liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy nie jest dodatnio skorelowany z rozłożeniem liczby ludności zamieszkujących w mieście na stałe w latach 2010 – 2015. Podczas gdy liczba osób zameldowanych na stałe w mieście systematycznie spada, odsetek ludności przebywających czasowo w Głogowie w latach 2010 – 2015 wzrósł. W 2015 roku odsetek osób

zameldowanych na pobyt czasowy w stosunku do zameldowanych na pobyt stały wyniósł 2,68%. W analizowanym okresie 2010 – 2015 liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy wzrosła z 1477 do 1779. Do 2014 roku ich liczba systematycznie rosła, osiągając maksymalną wartość w wysokości 1809, a następnie w kolejnym roku zanotowała spadek o 1,7%.

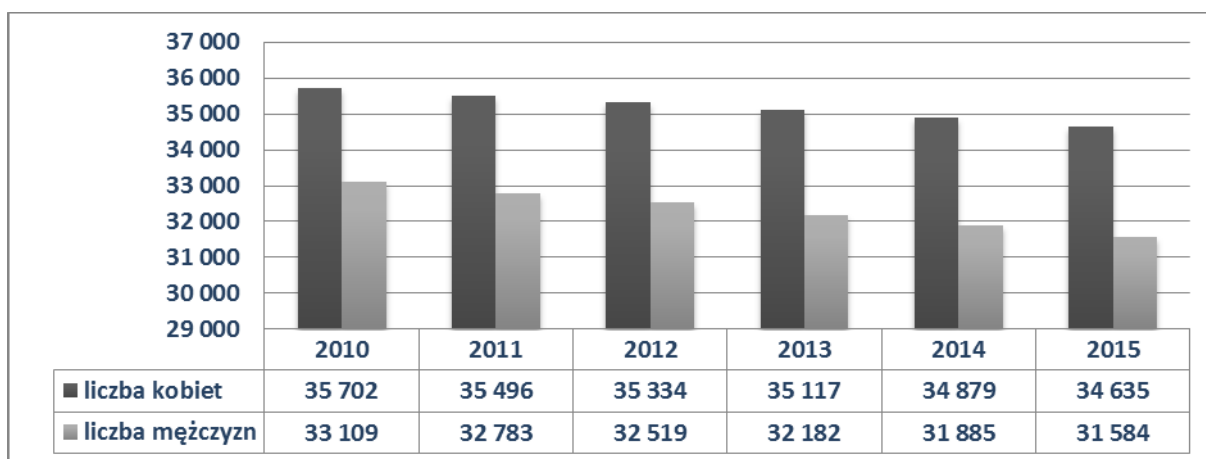
Wykres 2. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy w mieście Głogów w latach 2010-2015



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących miasto Głogów systematycznie spada. W latach 2010 – 2015 różnica pomiędzy liczebnością kobiet a mężczyzn metodycznie wzrastała. W 2010 roku kobiety stanowiły 51,88% ludności miasta Głogów, a ich liczba wynosiła 35702 osoby. W stosunku do mężczyzn było ich więcej o 2593 osoby. W kolejnych latach różnica w liczebności się powiększała, osiągając rekordową wartość w 2015 roku wynoszącą 3051 osób. Należy zwrócić uwagę na fakt, że liczba kobiet zmniejszała się w wolniejszym tempie niż mężczyzn. W analizowanym okresie 2010 - 2015 liczba mężczyzn zmniejszyła się o 1525, natomiast kobiet jedynie o 1067. Systematycznie zwiększająca się różnica pomiędzy liczebnością płci, znajduje odzworowanie w podwyższającym się wskaźniku feminizacji, czyli liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn. W 2010 roku wartość współczynnika feminizacji w mieście Głogów wynosiła 107,83 następnie konsekwentnie rosła ok. 0,33% rocznie, osiągając w 2015 roku wartość 109,66. Odsetek kobiet przypadających na mężczyzn jest w Głogowie wyższy od średniej w skali kraju (107).

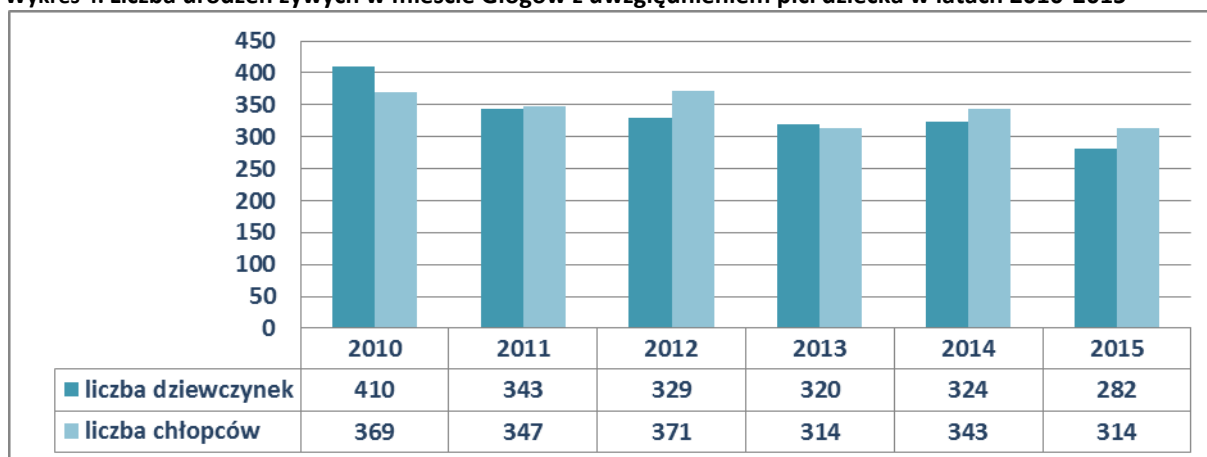
Wykres 3. Liczba mieszkańców zameldowanych w mieście Głogów na pobyt stały z uwzględnieniem płci w latach 2010-2015



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

Kolejnym ważnym, zaobserwowanym zjawiskiem w mieście Głogów jest malejąca ilość urodzeń żywych. Należy zwrócić uwagę na systematyczny spadek urodzeń w analizowanym okresie. W 2010 roku przyszło na świat 779 dzieci, podczas gdy w kolejnym roku było już ich tylko 690, co dało spadek o ok. 12%. Równie niekorzystnym okresem w demografii Głogowa były lata 2014 – 2015, podczas których zanotowano spadek urodzeń o blisko 11%, z wartości 667 narodzin żywych do jedynie 596. W dwóch okresach, mianowicie 2011 – 2012 oraz 2013 - 2014 następował nieznaczny wzrost urodzeń, odpowiednio o 1,4% oraz o 5%. Pomimo, że występowały okresy, kiedy w stosunku do roku poprzedniego rodziło się więcej dzieci, to w latach 2010 – 2015 liczba noworodków zmalała z liczby 779 do jedynie 596. W diagnozowanym okresie na świat przyszło 2058 chłopców oraz 2008 dziewczynek, a ich liczba w poszczególnych latach posiadała charakter przypadkowy.

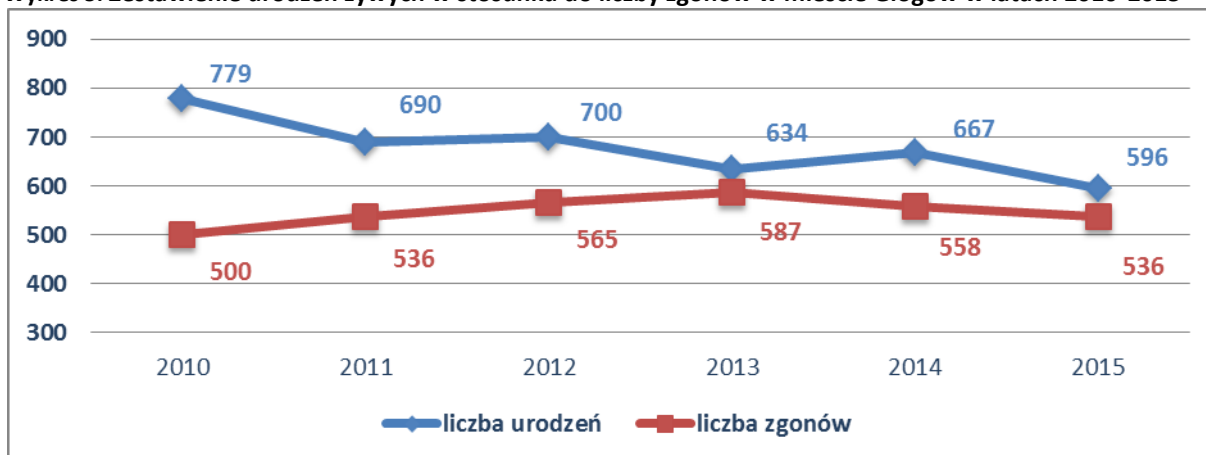
Wykres 4. Liczba urodzeń żywych w mieście Głogów z uwzględnieniem płci dziecka w latach 2010-2015



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

Priorytetowym wskaźnikiem, determinującym pozytywny stan demografii w każdym regionie jest dodatni bilans urodzeń żywych w stosunku do liczby zgonów. Współczynnik dynamiki demograficznej informuje o liczbie urodzeń żywych w stosunku do liczby zgonów w danym okresie. W 2010 roku wskaźnik ten osiągnął bardzo wysoką wartość, wynoszącą 1,55. Wskazuje to, że w 2010 roku w Głogowie statystycznie na każdy zgon rodziło się 1,55 dziecka. W kolejnych latach wartość współczynnika dynamiki demograficznej nie osiągnęła już takich wysokich poziomów. W latach 2011, 2012 jego notowania wynosiły odpowiednio 1,28 oraz 1,23, co nadal pozostawało pozytywnym wynikiem. Najniższą wartość współczynnika dynamiki demograficznej osiągnął w roku 2013 oraz 2015, osiągając wartość 1,08 oraz 1,11. W diagnozowanym okresie 2010 – 2015 wskaźnik dynamiki demograficznej zmalał z poziomu 1,55 do jedynie 1,11, a różnica pomiędzy liczbą urodzeń i zgonów (przyrost naturalny), wynosząca w 2010 roku 279, osiągnęła w ostatnim czasie jedynie 60.

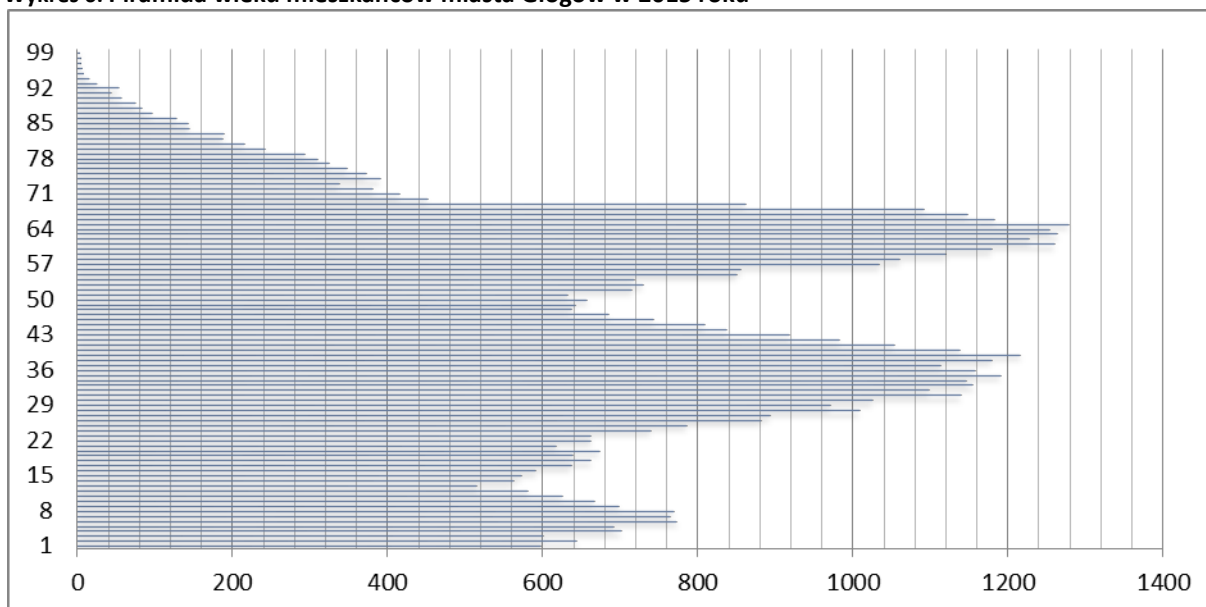
Wykres 5. Zestawienie urodzeń żywych w stosunku do liczby zgonów w mieście Głogów w latach 2010-2015



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

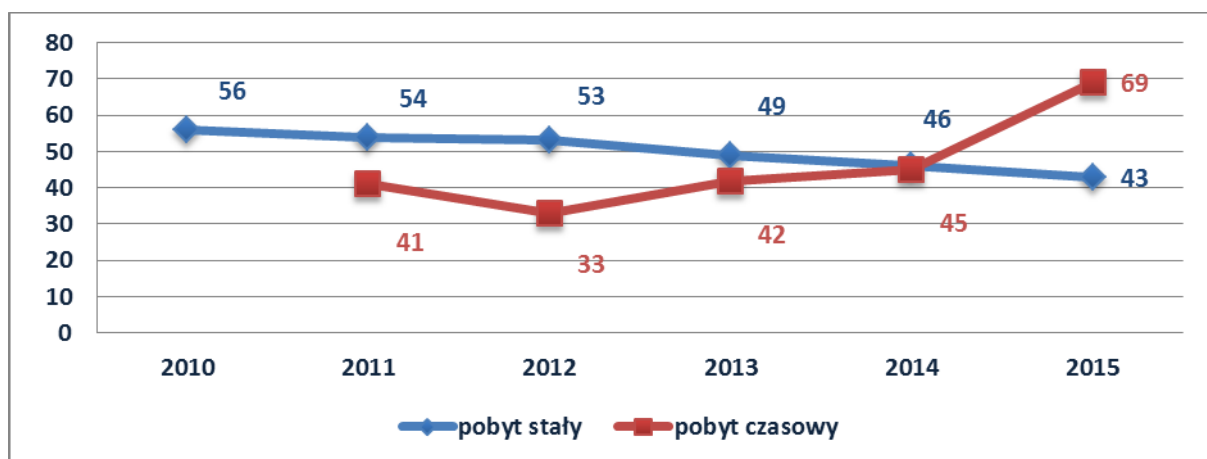
Przedstawiona piramida wieku dla mieszkańców miasta Głogów wskazuje na starzenie się ludności. Kształt piramidy, o niższej liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym (mniej niż 18 lat) od liczby osób w wieku produkcyjnym eksponuje negatywny trend demograficzny. Należy zaobserwować tendencję, do przechodzenia w wiek poprodukcyjny najliczniejszej grupy społecznej w przedziale 57-67 lat, która nie zostanie pokryta osobami, dopiero dołączającymi do grupy ludzi w wieku produkcyjnym.

Wykres 6. Piramida wieku mieszkańców miasta Głogów w 2015 roku



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

Wykres 7. Zestawienie cudzoziemców zameldowanych na pobyt stały i czasowy w latach 2010-2015 na terenie miasta Głogów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

Łączna liczba cudzoziemców, zamieszkujących miasto Głogów w 2015 roku wynosiła 112 osób. W skali miasta stanowią oni jedynie 0,17% całości ludności. Wykorzystując dostępne dane należy zaobserwować, iż ich odsetek rośnie systematycznie od 2012 roku, w którym wynosił jedynie 0,12% całości ludności, natomiast w kolejnych dwóch latach osiągał wartość 0,13%. Odsetek cudzoziemców jest więc marginalny w skali całego społeczeństwa, choć ich liczba od 2012 roku wzrosła o 30% w przeciągu 3 lat. W analizowanym okresie obserwowany jest powolny, choć systematyczny spadek ilości cudzoziemców zameldowanych na stałe, mianowicie z liczby 56 do 43 osób. Natomiast zanotowano wzrost zameldowanych obcokrajowców na pobyt czasowy z 41 do 69 osób. Najwięcej obcokrajowców zamieszkuje lokale przy Placu 1000-lecia, ul. Spółdzielczej, Nankera oraz Gwiazdzistej.

Tabela 4. Zestawienie liczby cudzoziemców zamieszkujących w lokalach przy poszczególnych ulicach miasta Głogów w 2015 roku

Ulica	Liczba osób zameldowanych	Ulica	Liczba osób zameldowanych
Armii Krajowej	1	Norwida	2
Budowlanych	1	Orbitalna	1
Budziszyńska	1	Perseusza	1
Galileusza	1	Plac 1000-lecia	6
Garncarska	1	Plutona	1
Gwiazdzista	3	Poczdamska	1
Jagiellońska	1	Rycerska	1
Kazimierza Wielkiego	1	Saturna	1
Kołatąja	1	Sienkiewicza	2
Książąt Oleśnickich	1	Sportowa	2
Morcinka	2	Spółdzielcza	4
Nankera	3	Stawna	1
Neptuna	2	Śniadeckich	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

3.2.2. Edukacja

Na terenie Głogowa funkcjonuje 12 przedszkoli publicznych oraz 6 niepublicznych przedstawionych poniżej.

Tabela 5. Zestawienie Ośrodków Przedszkolnych na terenie miasta Głogów

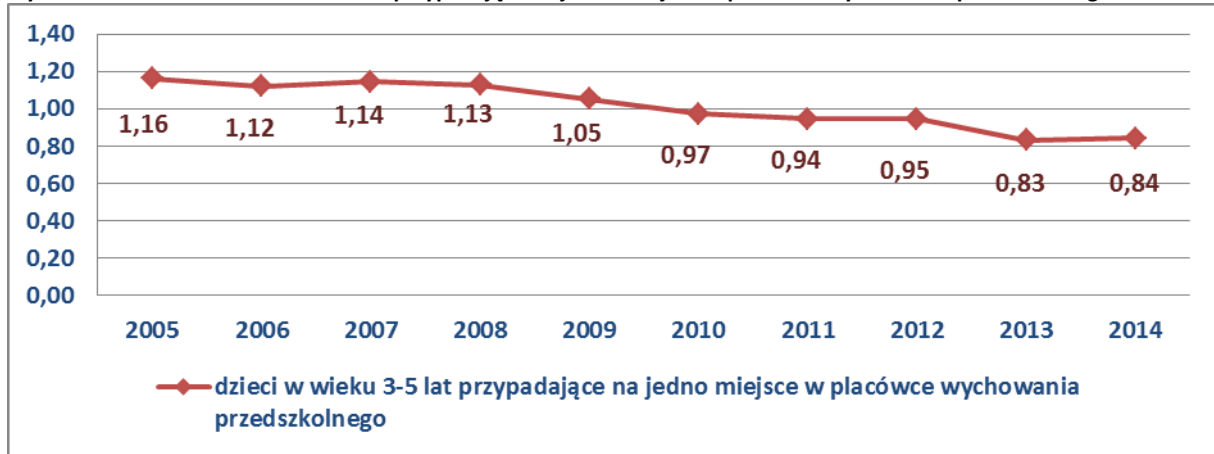
Nazwa	Ulica
Przedszkole Publiczne nr 1	Andromedy 23
Przedszkole Publiczne nr 2	al. Wolności 2
Przedszkole Publiczne nr 3	al. Wolności 72
Przedszkole Publiczne nr 5	Niedziałkowskiego 7
Przedszkole Publiczne nr 6	Morcinka 6
Przedszkole Publiczne nr 7	Moniuszki 4
Przedszkole Publiczne nr 9	Moniuszki 4
Przedszkole Publiczne nr 10	Obrońców Pokoju 14
Przedszkole Publiczne nr 17	Królewska 14
Przedszkole Publiczne nr 19	Plutona 3
Przedszkole Publiczne nr 20	Herkulesa 4
Przedszkole Publiczne nr 21	Ziemowita 2
Przedszkole Publiczne nr 21 „B”	Jagiellońska 37
Niepubliczne Przedszkole Promyk	Budowlanych 1
Niepubliczne Przedszkole Jarzębinka	Gwiazdzista 52
Niepubliczne Przedszkole Poziomka	Wileńska 28
Niepubliczne Przedszkole Bajkonet	Grodzka 12
Ocean Ed. Rybka	Słodowa 12
Przedszkole Niepubliczne "Słoneczko"	Rudnowska 32
Przedszkole Niepubliczne Akademia Malucha	Gwiazdzista 3A

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Głogów.

Bardzo ważnym aspektem, który między innymi we Francji poskutkowało porażeniem sobie z negatywnymi trendami w poziomie dzietności jest dostępność instytucji przedszkolnych. Dla rodzica ważny jest każdy szczegół, od jadłospisu, po dodatkowe zajęcia czy cenę, natomiast te rozważania tracą sens w chwili, gdy w placówkach nie ma miejsc dla dzieci. Jeszcze w 2009 roku w Głogowie statystycznie na jedno miejsce w placówce przypadało 1,05 dziecka. Sytuacja ta od 2005 roku ulegała poprawie i już w 2010 roku każde dziecko w wieku od 3-5 lat mogło znaleźć miejsce w placówce przedszkolnej. W przeciągu 9 lat, do 2014 roku

sytuacja poprawiła się o 72%, osiągając współczynnik 0,84 dziecka w wieku 3-5 lat przypadającego na miejsce w placówce wychowania przedszkolnego.

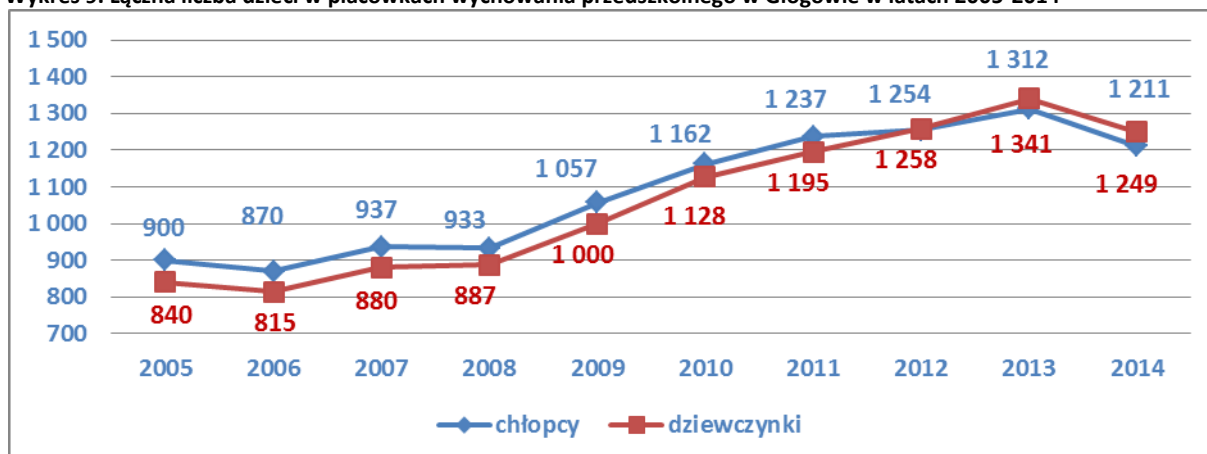
Wykres 8. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS / BDL.

Rozkład danych dotyczących liczby dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego wykazuje bardzo pozytywny trend. Jeszcze w 2005 roku jedynie 1740 dzieci uczęszczało do przedszkola. W zestawieniu z dziećmi, które uczestniczyły w zajęciach przedszkolnych w 2014 roku, w przeciągu 9 lat liczba dzieci zwiększyła się o 70%, sięgając liczby 2460. Największy jednorazowy skok liczebności dzieci w przedszkolach nastąpił w 2009 roku, kiedy to ich liczba wzrosła o 13%. W okresie 2005-2012 w przedszkolach dominowali chłopcy, których było o ok. 3% więcej.

Wykres 9. Łączna liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w Głogowie w latach 2005-2014



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS / BDL.

Analizując liczbę nauczycielskich etatów w mieście Głogów należy zaobserwować dodatnią korelację pomiędzy ich ilością, a liczebnością dzieci w placówkach przedszkolnych. Zdecydowana większość nauczycieli jest zatrudnionych w typowych przedszkolach, jedynie niewielki odsetek całości pracuje w takich placówkach jak przedszkole specjalne, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, oraz punktach przedszkolnych. Należy zwrócić uwagę na fakt, że w przedszkolach specjalnych jeszcze w 2011 roku nie było zatrudnionego żadnego nauczyciela, a w 2014 roku było już 3,57 etatu. Sytuacja w liczbie etatów nauczycielskich w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych nie ulega zmianie, a w punktach przedszkolnych można obserwować ich systematyczny spadek.

Tabela 6. Liczba etatów nauczycieli w poszczególnych w rodzajach placówek przedszkolnych w Głogowie w latach 2011-2014

Rodzaj przedszkola	2011	2012	2013	2014
Przedszkola bez specjalnych	178,02	179,94	198,64	188,23
Przedszkola specjalne	0,00	1,00	1,00	3,57
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	3,18	3,00	3,00	3,04
Punkt przedszkolny	3,00	4,00	2,01	1,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS / BDL.

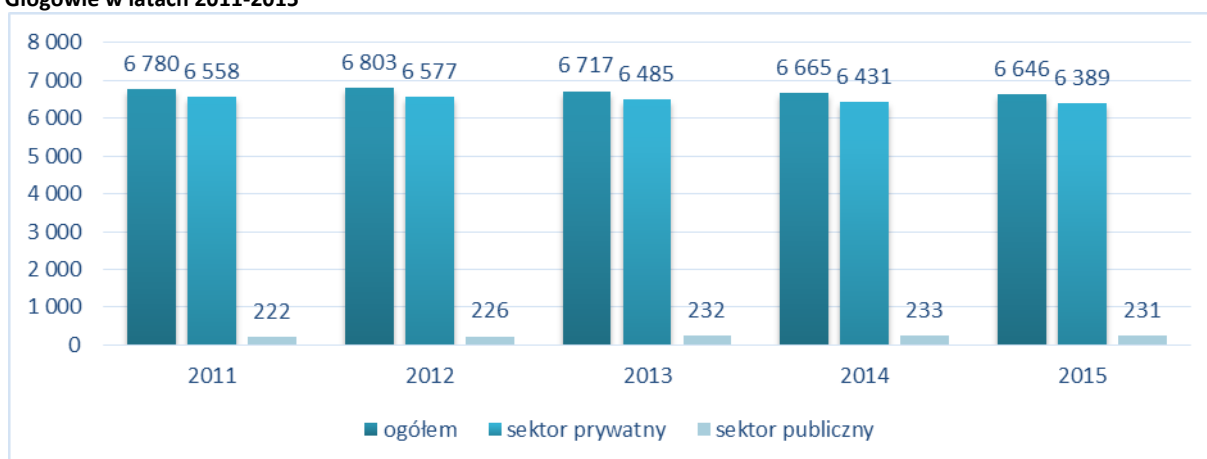
3.3. Sfera gospodarcza

3.3.1. Otoczenie gospodarcze

Potencjał gospodarczy Głogowa na koniec 2015 roku tworzyło 6 646 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. Zdecydowaną większość (96,13%) stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego, tj. 6 389 przedsiębiorstw. Z kolei podmioty publiczne stanowiły 3,48% ogółu podmiotów gospodarczych (231 przedsiębiorstw).

Na przestrzeni ostatnich 5 lat, a więc w okresie 2011-2015 liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta Głogowa stopniowo malała, co obrazuje poniższy rysunek. Wyjątek stanowi rok 2012, w którym nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych.

Rysunek 11. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON według sektorów własnościowych w Głogowie w latach 2011-2015



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przedsiębiorstwa prywatne w latach 2011-2015 zanotowały spadek liczby o 2,58% (z 6 558 podmiotów w 2011 roku do 6 389 podmiotów w 2015 roku), z kolei liczba przedsiębiorstw publicznych w danym okresie wzrosła o 4,05% (z 222 podmiotów w 2011 roku do 231 podmiotów w 2015 roku).

Spośród podmiotów należących do sektora prywatnego wiodącą rolę odgrywały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ich udział wynosił 78% w 2011 roku (5 115 podmiotów) i zmalał do 74,6% w 2015 roku (4 766 podmiotów). Drugą ważną grupą podmiotów prywatnych były spółki handlowe, które w 2011 roku stanowiły 6,07% wszystkich

podmiotów sektora prywatnego w Głogowie (398 podmiotów). Udział tego rodzaju podmiotów wzrósł do 2015 roku i wyniósł 7,07% (452 podmioty). Jedną z grup podmiotów sektora prywatnego stanowiły spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego. W 2011 roku funkcjonowały 82 takie podmioty i stanowiły 1,25% wszystkich podmiotów prywatnych, a ich liczba w 2015 roku wzrosła do 87 podmiotów, co stanowiło 1,36% wszystkich podmiotów prywatnych. Ważną cechą sektora prywatnego jest funkcjonowanie spółdzielni, fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych. W 2011 roku działało jedynie 9 fundacji, natomiast do 2015 roku ich liczba w Głogowie wzrosła do 20 (wzrost o 122,22%). Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych wzrosła ze 139 w 2011 roku do 161 w 2015 roku (wzrost o 15,83%). W poszczególnych latach okresu 2011-2015 liczba spółdzielni nie ulegała zmianie. Należy zauważyć, że w całym okresie 2011-2015 liczba fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych cały czas rosła i nie odnotowano spadków.

Wśród podmiotów należących do sektora publicznego, najliczniejsze były państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego. Ich udział wynosił 42,79% w 2011 roku (95 podmiotów) i wzrósł do 44,59% w 2015 roku (103 podmioty). Sektor publiczny stanowiły również spółki handlowe oraz spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego. W poszczególnych latach okresu 2011-2015 liczba spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego nie ulegała zmianie – funkcjonował tylko 1 taki podmiot. Z kolei liczba spółek handlowych nieznacznie wzrosła – z 6 podmiotów w 2011 roku do 7 w 2015 roku.

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych w Głogowie w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Sektor publiczny - ogółem	222	226	232	233	231
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	95	100	102	105	103
Spółki handlowe	6	6	7	7	7
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1	1
Sektor prywatny - ogółem	6 558	6 577	6 485	6 431	6 389
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	5 115	5 053	4 921	4 811	4 766
Spółki handlowe	398	412	438	461	452
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	82	84	86	88	87
Spółdzielnie	11	11	11	11	11
Fundacje	9	10	15	17	20
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	139	144	147	153	161
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	6 780	6 803	6 717	6 665	6 646

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie miasta Głogowa na koniec 2015 roku dominowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność usługową – 5 233 podmioty stanowiące 78,74% ogółu podmiotów gospodarczych. Dużo niższy był odsetek przedsiębiorstw w przemyśle i budownictwie – 1 350 podmiotów, które stanowiły 20,31% wszystkich podmiotów gospodarczych. Najmniej liczne były przedsiębiorstwa prowadzące działalność w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 63 podmioty.

Na przestrzeni lat 2011-2015 liczba podmiotów zarówno ogółem, jak i funkcjonujących w poszczególnych grupach działalności zmalała. Ogólny spadek liczby podmiotów wyniósł 1,98%, tj. liczba podmiotów zmalała z 6 780 w 2011 roku do 6 646 w 2015 roku. Udział podmiotów prowadzących działalność w rolnictwie, łowiectwie i rybactwie zmalał z 67 w 2011 roku do 63 w 2015 roku, a więc nastąpił spadek o 5,97%. Liczba podmiotów działających w przemyśle i budownictwie zmalała z 1 399 w 2011 roku do 1 350 w 2015 roku, a więc odnotowano spadek o 3,5%. Najmniejszy spadek zarejestrowano wśród podmiotów prowadzących pozostałą działalność usługową i wynosił on 1,52%. Liczba tych podmiotów zmalała z 5 314 w 2011 roku do 5 233 w 2015 roku.

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według grup rodzajów działalności w Głogowie w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	67	71	69	69	63
Przemysł i budownictwo	1 399	1 456	1 432	1 369	1 350
Pozostała działalność usługowa	5 314	5 276	5 216	5 227	5 233
Ogółem	6 780	6 803	6 717	6 665	6 646

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W klasyfikacji podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Głogowa w 2015 roku dominowały podmioty zatrudniające do 9 osób, których łącznie było 6 361 i tym samym stanowiły one 95,71% ogółu zarejestrowanych przedsiębiorstw. Zdecydowanie mniejszą grupę stanowiły podmioty małe, czyli zatrudniające od 10 do 49 osób, których było łącznie 225 – stanowiły one 3,39% ogółu przedsiębiorstw. Nieliczne były także podmioty duże, posiadające od 50 do 249 pracowników – odnotowano 56 takich przedsiębiorstw. Zdecydowanie najmniej odnotowano przedsiębiorstw zatrudniających 250 i więcej osób – w analizowanym roku było ich jedynie 4.

W okresie 2011-2015 struktura podmiotów gospodarczych w Głogowie nie zmieniała się. Największy udział miały mikroprzedsiębiorstwa (1-9 zatrudnionych). Stanowiły one w 2011 roku 95,62% wszystkich podmiotów gospodarczych. W 2015 roku udział ten był nieznacznie wyższy i wynosił 95,71%. Udział małych podmiotów gospodarczych (10-49 zatrudnionych) utrzymał się na poziomie poniżej 4%. W 2011 roku ukształtował się na poziomie 3,53%, natomiast w 2015 roku był nieznacznie mniejszy i wynosił 3,39%. Najmniejszy udział miały przedsiębiorstwa o liczbie zatrudnionych 50-249 i więcej. Te pierwsze stanowiły w 2011 roku 0,81%, a te drugie zaledwie 0,04% oraz odpowiednio w 2015 roku – 0,84% i 0,06%.

Na przestrzeni lat 2011-2015 całkowita liczba podmiotów gospodarczych zmalała o 1,98%. Spadek był zauważalny w grupie najmniejszych (0-9 zatrudnionych) oraz małych (10-49 zatrudnionych) przedsiębiorstw. Wyniósł on odpowiednio 1,88% oraz 5,86%. W pozostałych grupach przedsiębiorstw zaobserwowano wzrost liczby podmiotów gospodarczych.

Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według klas wielkości w Głogowie w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
0-9	6 483	6 528	6 435	6 382	6 361
10-49	239	215	223	224	225
50-249	55	58	56	56	56
250-999	3	2	3	3	4
Ogółem	6 780	6 803	6 717	6 665	6 646

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów dlatego dane liczbowe nie sumują się na sektor ogółem. W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby/zamieszkania, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.

Spośród podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych na obszarze miasta Głogów w 2015 roku najliczniejszą grupę stanowiły te, których dominującą działalnością był handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (1 829 przedsiębiorstw, które stanowiły 27,52% ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych). Do ważnych branż w gospodarce miasta należały również: budownictwo (824 przedsiębiorstwa, które stanowiły 12,4% ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (624 przedsiębiorstwa, które stanowiły 9,39% ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych).

Liczba podmiotów gospodarczych w Głogowie na przestrzeni lat 2011-2015 zmalała o 5,65%. Zmiana ta nie była jednakowa dla każdej sekcji. Spadek odnotowano w dziewięciu sekcjach. Były to: sekcja A (spadek o 5,97%), sekcja F (spadek o 7%), sekcja G (spadek o 7,86%), sekcja H (spadek o 6,58%), sekcja I (spadek o 11,56%), sekcja J (spadek o 5,88%) oraz sekcja K (spadek o 12,55%). Żadnych zmian nie zaobserwowano wśród podmiotów sekcji B oraz sekcji

O. Pozostałe sekcje zwiększyły swoją liczebność. Na szczególną uwagę zasługuje sekcja D, w której liczba podmiotów wzrosła o 200% (z 2 do 6 podmiotów). Wyraźny wzrost liczby podmiotów zaobserwowano również w sekcji P (wzrost o 24,89%), sekcji L (wzrost o 14,52%) oraz sekcji E (wzrost o 14,29%).

W sektorze prywatnym liczba podmiotów gospodarczych w latach 2011-2015 zmalała o 2,58% (z 6 558 do 6 389). Największy spadek wystąpił wśród podmiotów sekcji K i ukształtował się na poziomie 12,93%. Na drugim miejscu znalazła się sekcja I, w której spadek wyniósł 11,62%. Spadek liczby podmiotów odnotowano również dla sekcji A, sekcji F, sekcji G, sekcji H oraz sekcji J. Był on jednak niewielki i dla poszczególnych sekcji wynosił odpowiednio 6,06%, 7,67%, 7,96%, 6,98% oraz 6,72%. W trzech sekcjach liczba prywatnych podmiotów gospodarczych nie uległa zmianie. Należą do nich: sekcja B, sekcja N oraz sekcja O. W pozostałych sekcjach odnotowano wzrost liczby podmiotów. W sekcji D nastąpił trzykrotny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, tj. z 2 do 6 podmiotów. Duży wzrost liczby podmiotów zaobserwowano również w sekcji P oraz w sekcji L, których liczba wzrosła odpowiednio o 33,33% oraz 22,34%.

Liczba podmiotów gospodarczych w sektorze publicznym na przestrzeni lat 2011-2015 wzrosła o 4,05% (z 222 do 231). Spośród wszystkich sekcji wzrost wystąpił jedynie w trzech, tj. sekcji Q i wyniósł aż 54,55% (z 11 do 17), sekcji P i wyniósł 2,94% (z 68 do 70) oraz sekcji M, dla której w latach 2011-2013 nie funkcjonował żaden podmiot, a w latach 2014-2015 działał jeden taki podmiot. Dla sekcji A, sekcji E, sekcji G, sekcji H, sekcji I, sekcji L, sekcji O oraz sekcji R liczba podmiotów nie uległa zmianie. Z kolei w pozostałych sekcjach analizowanego okresu 2011-2015 nie funkcjonował żaden podmiot.

Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Głogowie w latach 2011-2015 według sekcji PKD 2007

Sekcja PKD	2011	2012	2013	2014	2015
A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	67	71	69	69	63
B – górnictwo i wydobywanie	11	13	14	12	11
C – przetwórstwo przemysłowe	486	546	534	512	493
D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną,	2	2	5	6	6

gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych					
E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	14	16	18	20	16
F – budownictwo	886	879	861	819	824
G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 985	1 957	1 909	1 856	1 829
H – transport i gospodarka magazynowa	517	507	479	478	483
I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	199	194	192	184	176
J – informacja i komunikacja	119	126	109	108	112
K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa	263	233	234	241	230
L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	310	316	326	334	355
M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	603	609	610	625	624
N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	168	168	167	173	170
O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	22	22	23	23	22
P – edukacja	233	279	291	288	291
Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna	329	327	329	343	346
R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	122	112	119	119	124
S – pozostała działalność usługowa	444	426	428	455	464
T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby					
Ogółem	6 780	6 803	6 717	6 665	6 646

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów dlatego dane liczbowe nie sumują się na sektor ogółem. W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby/zamieszkania, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.

3.3.2. Rynek pracy

Informacje na temat stopy bezrobocia rejestrowanego są zbierane na poziomie powiatów, dlatego też w poniższej tabeli zestawiono dane dla powiatu głogowskiego na tle województwa oraz całego kraju. Na koniec 2015 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie głogowskim wynosiła 12,2%. Należy zauważyć, że stopa bezrobocia w powiecie głogowskim była wyraźnie wyższa niż w całym podregionie legnicko-głogowskim, województwie dolnośląskim oraz w kraju, gdzie ukształtowała się ona na poziomie odpowiednio 9,6%, 8,6% oraz 9,8%. W porównaniu do analizowanych jednostek powiat głogowski wypada niekorzystnie.

Od 2010 roku widać systematyczne polepszanie się sytuacji na rynku pracy w powiecie głogowskim. Wyjątek stanowi rok 2012, w którym stopa bezrobocia dla analizowanych jednostek wzrosła. Na przestrzeni lat 2011-2015 sytuacja na rynku pracy w ostatnim roku jest najlepsza – w 2015 roku stopa bezrobocia była najniższa dla każdego analizowanego regionu, w tym również dla powiatu głogowskiego.

Tabela 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie głogowskim na tle województwa i kraju w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	12,4%	12,5%	13,4%	13,4%	11,4%	9,8%
Województwo dolnośląskie	13,1%	12,4%	13,5%	13,1%	10,4%	8,6%
Podregion legnicko-głogowski	12,4%	12,6%	13,3%	13,1%	11,1%	9,6%
Powiat głogowski	14,6%	14,3%	15,7%	14,9%	13,6%	12,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W grudniu 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Głogowie zarejestrowało się 533 bezrobotnych, tj. o 28 osób więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 133 osoby mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W grupie osób nowo zarejestrowanych 17% przypadają na osoby dotychczas niepracujące, a 83% stanowiły osoby, które w okresie poprzedzającym rejestrację pracowały. Spośród wszystkich 533 zarejestrowanych bezrobotnych całego powiatu głogowskiego 70,92% stanowiły osoby z miasta Głogowa – 378 bezrobotnych, w tym 198 kobiet.

Tabela 12. Liczba bezrobotnych na terenie miasta Głogowa według stanu na koniec 2015 roku

Zakres terytorialny	Zarejestrowani w XII 2015	Wyłączeni z ewidencji	Wzrost lub
---------------------	---------------------------	-----------------------	------------

	bezrobotnych w XII 2015				spadek do poprzedniego miesiąca
Powiat głogowski	533	284	590	410	-57
Miasto Głogów	378	198	420	294	-42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

W Głogowie na koniec 2015 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy wynosiła 2 545 osób, przy czym kobiety stanowiły 63,22%. W grudniu 2015 roku w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku liczba bezrobotnych była mniejsza o 362 osoby.

Tabela 13. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie w 2015 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	
Ogółem	3 674	2 545
Kobiety	2 294	1 609
Z prawem do zasiłku	415	327
Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	63	49
Osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły	239	163
Cudzoziemcy	4	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

W poniższej tabeli zestawiono szczególne sytuacje bezrobotnych na rynku pracy z uwzględnieniem wieku, długotrwałego bezrobocia, korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, posiadania co najmniej jednego dziecka do 6 roku życia, posiadania co najmniej jednego dziecka niepełnosprawnego do 18 roku życia, niepełnosprawności.

Tabela 14. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Głogowie w 2015 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	
	Powiat głogowski	Miasto Głogów
Osoby do 30 roku życia	1 032	682
W tym osoby do 25 roku życia	508	325
Osoby długotrwale bezrobotne	2 123	1 448
Osoby powyżej 50 roku życia	947	653
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	126	65
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	733	500
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	17	12
Niepełnosprawni	293	231

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

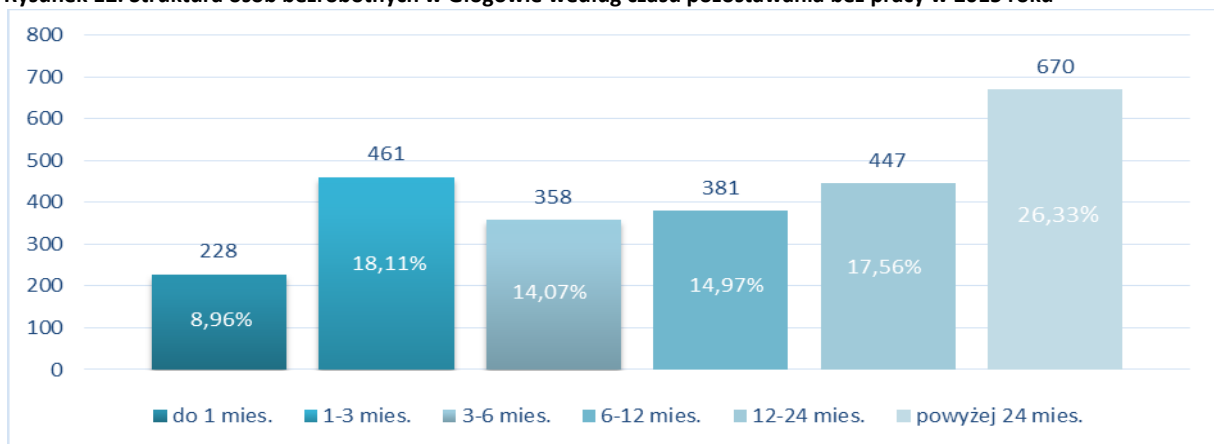
Największy udział wśród bezrobotnych miasta Głogowa miały osoby pozostające bez pracy dłużej niż 24 miesiące, stanowiąc 26,33% wszystkich bezrobotnych. Łącznie osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy stanowiły 43,89%.

Tabela 15. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według czasu pozostawania bez pracy w 2015 roku

Czas pozostawania bez pracy	Liczba osób bezrobotnych
Do 1 miesiąca	228
1-3 miesiące	461
3-6 miesięcy	358
6-12 miesięcy	381
12-24 miesięcy	447
Powyżej 24 miesięcy	670
Ogółem	2 545

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

Rysunek 12. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według czasu pozostawania bez pracy w 2015 roku



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

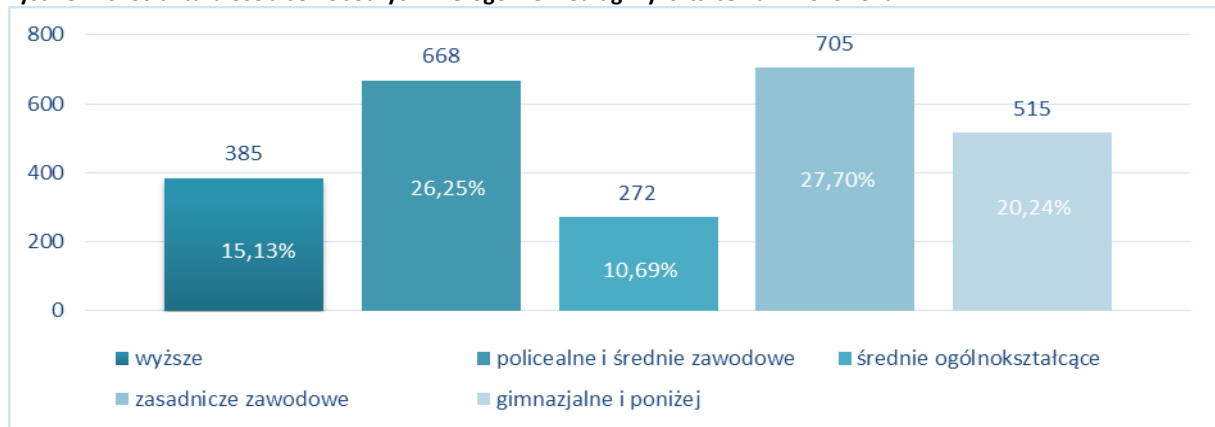
Wśród osób bezrobotnych w Głogowie największy udział miały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, stanowiące 27,7% wszystkich osób bezrobotnych w mieście. Zaraz za nimi znalazły się osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe, które stanowiły 26,25% ogółu osób bezrobotnych. Najmniejszy problem ze znalezieniem pracy miały osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – dana grupa stanowiła jedynie 10,69% ogółu bezrobotnych.

Tabela 16. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według wykształcenia w 2015 roku

Wykształcenie	Liczba osób bezrobotnych
Wyższe	385
Policealne i średnie zawodowe	668
Średnie ogólnokształcące	272
Zasadnicze zawodowe	705
Gimnazjalne i poniżej	515
Ogółem	2 545

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

Rysunek 13. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według wykształcenia w 2015 roku



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

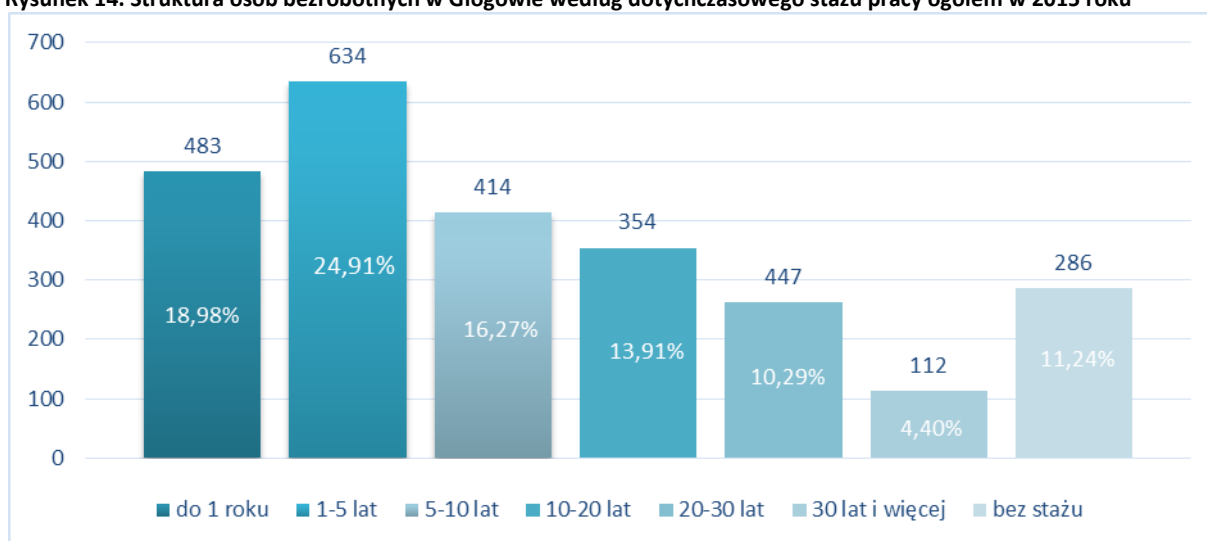
W ocenie stanu bezrobocia i rynku pracy w Głogowie przydatna jest struktura dotychczasowego zatrudnienia osób mających rejestr w urzędzie pracy. Największy udział miały osoby, które przepracowały od 1 roku do 5 lat, stanowiące 24,91% ogółu bezrobotnych. Łącznie osoby, które pracowały nie dłużej niż 5 lat stanowiły 43,89% wszystkich bezrobotnych w mieście. Duży udział wśród bezrobotnych miały osoby, których staż pracy wynosił 5-10 lat, stanowiące 16,27% ogółu osób bezrobotnych. Najmniejszy udział miały osoby posiadające co najmniej 30-letni staż pracy – 4,4%.

Tabela 17. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według dotychczasowego stażu pracy w 2015 roku

Staż pracy	Liczba osób bezrobotnych
Do 1 roku	483
1-5 lat	634
5-10 lat	414
10-20 lat	354
20-30 lat	262
30 lat i więcej	112
Bez stażu	286
Ogółem	2 545

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

Rysunek 14. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według dotychczasowego stażu pracy ogółem w 2015 roku



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie.

3.3.3. Organizacje pozarządowe

Jednostki samorządu terytorialnego nawiązują współpracę z instytucjami pozarządowymi w celu poprawy jakości życia oraz zaspokojenia potrzeb społecznych danego regionu. Możliwość uczestniczenia w życiu publicznym oferuje mieszkańcom współtworzenie idealnych dla siebie warunków życia. W Programie Współpracy Gminy Miejskiej Głogów z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2016 rok wyznaczono szczegółowe cele:

1. Wspieranie aktywności mieszkańców miasta, budowa społeczeństwa obywatelskiego;

2. Promowanie konkurencyjności i innowacyjności wśród organizacji pozarządowych;
3. Popularyzacja działalności organizacji pożytku publicznego;
4. Efektywne wykonanie zadań publicznych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi;
5. Wdrażanie Strategii Integracji Społecznej dla Miasta Głogowa na lata 2006-2020;
6. Outsourcing działań publicznych do podmiotów pozarządowych;
7. Poprawa komunikacji pomiędzy organizacjami i samorządami.

Na terenie Głogowa funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych, z którymi samorząd współpracuje. W 2015 roku współpraca pomiędzy podmiotami była prowadzona na wielu płaszczyznach. Dnia 5 stycznia 2015 roku Prezydent Miasta ogłosił otwarty konkurs na realizację zadań publicznych związanych z pomocą społeczną. Celem było zapobieganie wykluczeniu społecznemu i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji społecznej oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Do kontraktu o kwotę 609 291 zł przystąpiło wiele podmiotów, współpracujących ze sobą nawzajem. Beneficjentami konkursu zostały takie organizacje jak²:

- Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Głogowie,
- Głogowski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. N.M.P. Królowej Polski,
- Stowarzyszenie Chorych Na Stwardnienie Rozsiane,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział w Głogowie,
- Stowarzyszenie Osób Niedosłyszących „TON”,
- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „a jutro”,
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów,
- Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży SZANSA,
- Stowarzyszenie Pomocy Psychologicznej „EGO”,

² Program współpracy gminy miejskiej Głogów z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015.

- Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży z Porażeniem Mózgowym i Zespołem Downa „Dajmy Dzieciom Nadzieję”,
- Cisi Pracownicy Krzyża,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Podaruj Dzieciom Uśmiech”,
- Stowarzyszenie „Bractwo Jana Pawła II”,
- Głogowskie Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi”,
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Byłych Pracowników KGHM PM S.A,
- „Monar-Markot” Dom Samotnych Matek z Dziećmi,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „Sonar”,
- Rzymsko-Katolicka Parafia p.w. Św. Mikołaja Parafialny Zespół,
- Stowarzyszenie na Rzecz Integracji i Usamodzielniania „Dom w Głogowie”
- Stowarzyszenie „UMIEM”,
- Fundacja Lokalnych Inicjatyw Społecznych,
- Hufiec ZHP,
- Stowarzyszenie ODONIS.

Dnia 5 stycznia 2015 roku Prezydent Miasta Głogowa ogłosił równoległy konkurs dotyczący prowadzenia działalności profilaktycznej i edukacyjnej w obszarze radzenia sobie z problemami narkomanii i alkoholizmu dla dzieci i młodzieży. Do projektu na kwotę wycenianą na 66 tys. zł przystąpiły³:

- Związek Harcerstwa Polskiego,
- Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa”,
- Głogowskie Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi”,
- „Monar - Markot” Dom Samotnych Matek z Dziećmi.

Władze miasta Głogowa przeprowadziły również inne konkursy w zakresie czterech głównych zagadnień, mianowicie pomocy społecznej, profilaktyki uzależnień i zdrowia, wspierania kultury i sztuki oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz sportu. Najwyższa kwota (5.058.171,00 zł) została przeznaczona na promocje kultury fizycznej i

³ Program współpracy gminy miejskiej Głogów z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015.

sportu. Za tę kwotę zostały opłacone koszty korzystania z obiektów sportowych, wynagrodzenie trenerów, zakup sprzętu oraz pokrycie kosztów organizacji wydarzeń sportowych. Organizacja pozarządowe, które włączyły się w tę inicjatywę to⁴:

- Chrobry Głogów S.A.,
- Stowarzyszenie Piłki Ręcznej „Chrobry”,
- Towarzystwo cyklistów „Chrobry”,
- MKS „Piaś” – pływanie,
- MKS „Piaś” - piłka siatkowa dziewcząt,
- MKS „Piaś” – lekkoatleta,
- MKS „Basket Chrobry”,
- MKK „Kyokushin”,
- Głogowskie Towarzystwo Tenisowe,
- UKS „Głogowski Klub Judo”,
- MOK Budoprojekt,
- SG Triathlon,
- Stowarzyszenie Piłki siatkowej „Chrobry”,
- Automobilklub „Głogów”,
- Miejski Szkolny Związek Sportowy,
- Stowarzyszenie Sportowe „Odra”,
- Stowarzyszenie Tenisa Stołowego,
- UKS „Legion”,
- TKKF „Goliat”,
- Klub Sportowy Euromaster.

Z Urzędem Miasta Głogowa współpracują m.in. organizacje takie jak:

- Automobilklub "Głogów",
- Centrum Sportowe "Głogowski Triathlon",
- Cisi Pracownicy Krzyża,

⁴ Program współpracy gminy miejskiej Głogów z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015.

- Chrześcijańskie Forum Społeczne,
- Dom Samotnych Matek z Dziećmi Monar-Markot w Głogowie,
- Fundacja "My Wojownicy",
- Fundacja Arete,
- Fundacja Stacja Głogów,
- Głogowska Fundacja Akademicka,
- Głogowska Fundacja Edukacyjna,
- Głogowski Ruch Odkrywców Tajemnic,
- Głogowski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Głogowskie Centrum Myśli Jana Pawła II,
- Stowarzyszenie "Agata",
- Głogowskie Stowarzyszenie "Brak Granic",
- Głogowskie Stowarzyszenie "Otwarte Drzwi",
- Głogowskie Stowarzyszenie Literackie,
- Głogowskie Stowarzyszenie Muzyczne im. Zygmunta Noskowskiego,
- Głogowskie Stowarzyszenie Pomocy Zwierzętom "AMICUS",
- Fundacja Lokalnych Inicjatyw Społecznych FLIS,
- Fundacja na Rzecz Edukacji Ekonomicznej Dzieci Oraz Młodzieży FREEDOM.

3.4. Infrastruktura techniczna

3.4.1. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

Głogów wyróżnia się dobrą dostępnością komunikacyjną. Miasto leży w ważnym punkcie komunikacyjnym. W jego okolicy znajduje się:

- port przeładunkowy nad rzeką Odrą,
- węzeł kolejowy z połączeniami w kierunku Leszna, Wrocławia, Legnicy, Zielonej Góry i Żagania,
- linia międzynarodowa E-59 Szczecin – Wrocław – południe Europy,
- drogi krajowe Nr 3 i 12 stanowiące połączenie z granicami państwa,

- drogi wojewódzkie łączące miasto z drogą krajową Nr 3.

W odległości ok. 70 km na południe od Głogowa przebiega autostrada A4, natomiast ok. 100 km na północ autostrada A2. W promieniu 120 km od Głogowa zlokalizowane są duże aglomeracje miejskie, tj. Wrocław i Poznań, które posiadają w swym obrębie międzynarodowe porty lotnicze.

Od granicy polsko-czeskiej dzieli Głogów 140 km (przejście w Jakuszycach), a 120 km od granicy z Niemcami – przejście Jędrzychowice (autostrada A4).

Na terenie Głogowa znajdują się dwa porty rzeczne, które obecnie nie są wykorzystywane gospodarczo oraz węzeł kolejowy Nr 273, który jest transportowym korytarzem kolejowym o numerze CE-59 w systemie międzynarodowym, łączącym Szczecin z Krakowem.

Przez miasto przebiegają:

- droga krajowa Nr 12, Granica Państwa – Łęknica – Żary – Żagań – Drożów (Droga Nr 3) – Głogów – Leszno – Gostyń – Jarocin – Kalisz – Sieradz – Piotrków Trybunalski – Opoczno – Radom – Puławy – Lublin – Piaski – Chełm – Dorohusk – Granica Państwa,
- droga wojewódzka Nr 292, połączenie z drogą krajową Nr 3 – Bytom Odrzański – Głogów – Rudna – Lubin
- droga wojewódzka Nr 329, Głogów – Jerzmanowa – Nw. Osiedle (połączenie z drogą krajową Nr 3)

W odległości ok. 12 km od Głogowa przebiega międzynarodowa droga E-65 (droga krajowa Nr 3), z którą miasto ma bezpośrednie połączenie.

Zaspokajaniem potrzeb mieszkańców Głogowa w zakresie publicznego transportu zbiorowego zajmuje się Komunikacja Miejska Sp. z o.o. w Głogowie. Spółka obsługuje 10 linii:

- Linia 0 – Plac 1000-lecia, Przemysłowa, Mickiewicza, Północna, Północna HURTRAP (niektóre kursy), Świerkowa, Okrężna, Wojska Polskiego, Keplera, Gwiazdzista, Marszałka Piłsudskiego, Legnicka, Budowlanych, Piastowska, Kazimierza Wielkiego, Bolesława Śmiałego, Kazimierza Sprawiedliwego, Henryka Brodatego (kurs codziennie),

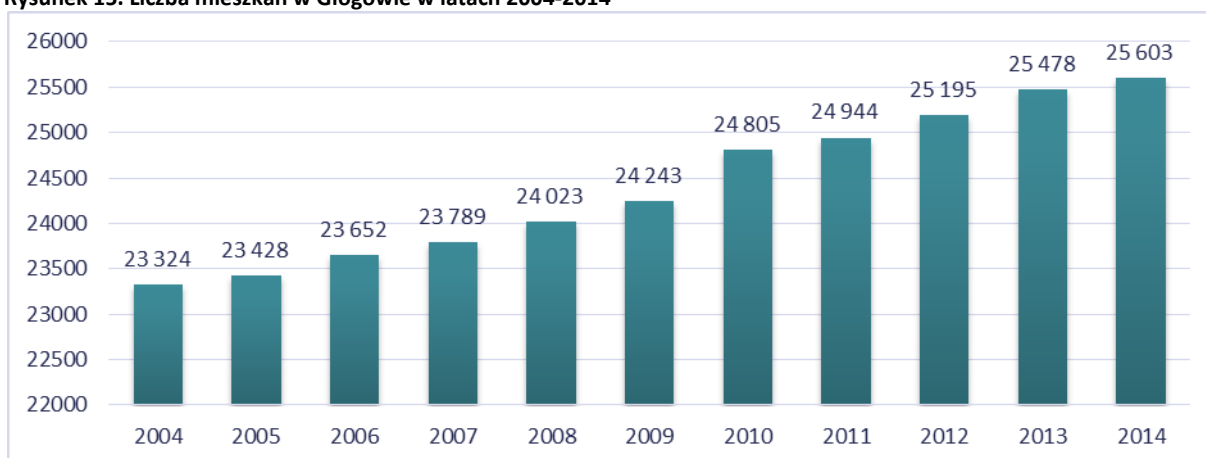
- Linia 50 – Jedności Robotniczej, Plac 1000-lecia, Wojska Polskiego, TESCO (Większość kursów), Galileusza, Gwiazdzista, Legnicka, Obrońców Pokoju, Generała Sikorskiego, Plac 1000-lecia, Jedności Robotniczej (kurs codziennie),
- Linia 51 – Krochmalna, Generała Sikorskiego, Przemysłowa, Aleja Wolności, Plac 1000-lecia, Generała Sikorskiego, Brama Brzostowska, Kamienna Droga (kurs pn-pt),
- Linia 52 – Plac 1000-lecia, Przemysłowa, Generała Sikorskiego, Bolesława Krzywoustego, Wita Stwosza, Orzechowa, Legnicka (kurs pn-sb),
- Linia 53 – Osadników, Akacyjowa (wybrany kurs od marca do października), Rudnowska, Transportowa – Zajeżdźnia KM (niektóre kursy), Rudnowska, Piastowska, Bolesława Krzywoustego, Generała Sikorskiego, Plac 1000-lecia, Jedności Robotniczej, Przemysłowa, Generała Sikorskiego, Świerkowa (kurs codziennie),
- Linia 54 – Plac 1000-lecia, Generała Sikorskiego, Bolesława Krzywoustego, Piastowska, Kazimierza Wielkiego, Bolesława Śmiałego, Kazimierza Sprawiedliwego, Henryka Brodatego (kurs codziennie),
- Linia 56 – Jedności Robotniczej, Plac 1000-lecia, Generała Sikorskiego, Obrońców Pokoju, Kościuszki, Keplera, Gwiazdzista, Marszałka Piłsudskiego, Księcia Józefa Poniatowskiego, CARREFOUR, Wita Stwosza, Henryka Głogowskiego, Kazimierza Wielkiego, Bolesława Śmiałego, Kazimierza Sprawiedliwego, Henryka Brodatego (kurs codziennie oprócz świąt),
- Linia 57 – Jedności Robotniczej, Plac 1000-lecia, Generała Sikorskiego, Obrońców Pokoju, Legnicka, Marszałka Piłsudskiego, Gwiazdzista, Galileusza, TESCO (większość kursów), Wojska Polskiego, Plac 1000-lecia, Jedności Robotniczej (kurs codziennie),
- Linia 61 – Henryka Brodatego, Kazimierza Sprawiedliwego, Bolesława Śmiałego, Kazimierza Wielkiego, Henryka Głogowskiego, Wita Stwosza, Bolesława Krzywoustego, Obrońców Pokoju, Kościuszki, Keplera, Gwiazdzista, Marszałka Piłsudskiego, TESCO (większość kursów), Wojska Polskiego, Kościuszki, Obrońców Pokoju, Bolesława Krzywoustego, Wita Stwosza, Henryka Głogowskiego, Kazimierza Wielkiego, Bolesława Śmiałego, Kazimierza Sprawiedliwego, Henryka Brodatego (kurs codziennie),

- Linia N61 – Henryka Brodatego, Kazimierza Sprawiedliwego, Bolesława Śmiałego, Kazimierza Wielkiego, Henryka Głogowskiego, Wita Stwosza, Bolesława Krzywoustego, obrońców Pokoju, Kościuszki, Keplera, Gwiazdista, Marszałka Piłsudskiego, TESCO, Wojska Polskiego, Kościuszki, obrońców Pokoju, Bolesława Krzywoustego, Wita Stwosza, Henryka Głogowskiego, Kazimierza Wielkiego, Bolesława Śmiałego, Kazimierza Sprawiedliwego, Henryka Brodatego (trasa taka sama jak linia nr 61, kurs w nocy piątki i soboty).

3.4.2. Infrastruktura mieszkaniowa

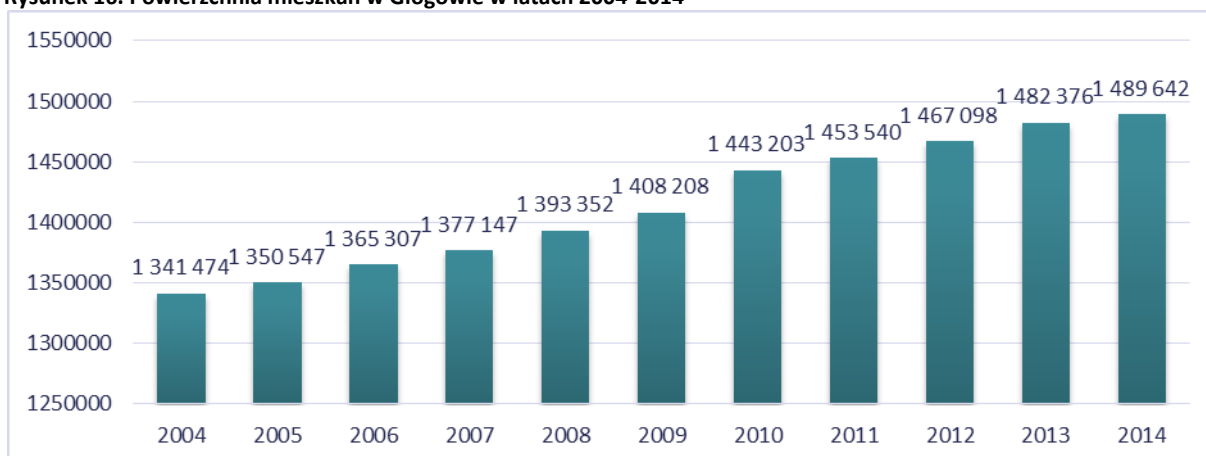
W 2014 roku zasób mieszkaniowy Głogowa tworzyło 3 395 budynków mieszkalnych. W mieście znajdowały się 25 603 mieszkania, tj. o 125 więcej niż w poprzednim roku, oraz o 798 więcej niż w 2010 roku. Łącznie w mieszkaniach znajdowało się 90 998 izb o łącznej powierzchni użytkowej 1 489 642 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 58,2 m². Na przestrzeni lat 2004-2014 zasób mieszkaniowy Głogowa zwiększył się o 2 279 mieszkań, a powierzchnia użytkowa wzrosła o 148 168 m².

Rysunek 15. Liczba mieszkań w Głogowie w latach 2004-2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 16. Powierzchnia mieszkań w Głogowie w latach 2004-2014

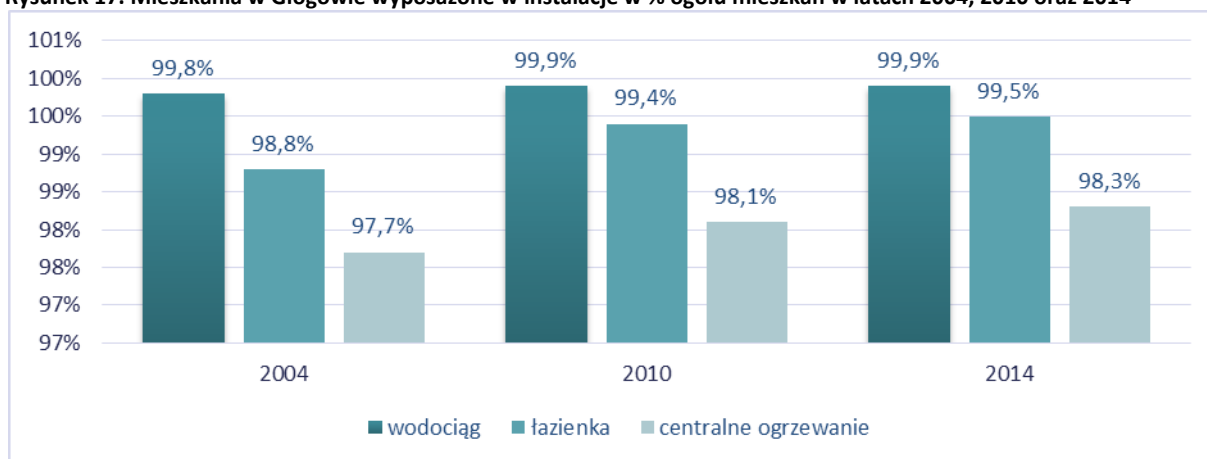


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2014 roku wynosiła 21,6 m² i była większa o 2,3 m² aniżeli w 2004 roku. Na 1 000 mieszkańców Głogowa w 2014 roku przypadało 371,9 mieszkań, a więc o 35,7 więcej niż 10 lat wcześniej.

W 2014 roku mieszkania wyposażone w instalacje wodociągowe stanowiły 99,9 % ogółu mieszkań w Głogowie. Łazienkę posiadało 99,5% wszystkich mieszkań, z kolei w centralne ogrzewanie było wyposażonych 98,3% ogółu mieszkań w mieście.

Rysunek 17. Mieszkania w Głogowie wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w latach 2004, 2010 oraz 2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

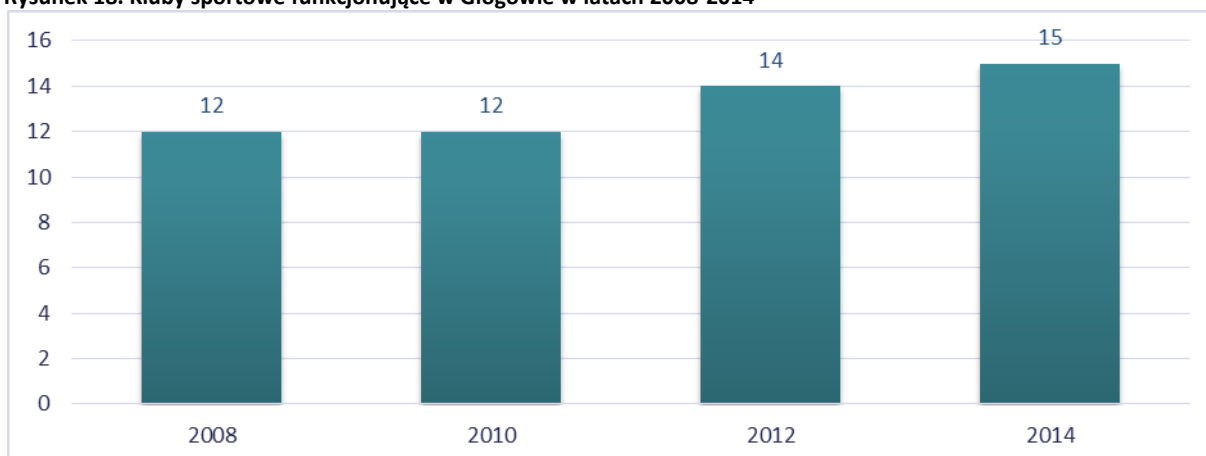
W przypadku wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne sytuacja w Głogowie w 2014 roku kształtowała się następująco:

- Wodociąg – 25 584 mieszkania (o 2 304 mieszkania więcej niż w 2004 roku),
- Ustęp spłukiwany – 25 512 mieszkań (o 2 405 mieszkań więcej niż w 2004 roku),
- Łazienka – 25 464 mieszkania (o 2 422 mieszkania więcej niż w 2004 roku),
- Centralne ogrzewanie – 25 158 mieszkań (o 2 362 mieszkania więcej niż w 2004 roku),
- Gaz sieciowy – 23 705 mieszkań (o 1 494 mieszkania więcej niż w 2004 roku).

3.4.3. Infrastruktura i oferta sportowa

W Głogowie w 2014 roku funkcjonowało 15 klubów sportowych. Ich liczba w porównaniu do lat poprzednich wzrosła – w 2008 roku działało 12 klubów, w 2010 roku ich liczba nie uległa zmianie, z kolei w 2012 działało 14 klubów sportowych. Przed 2008 rokiem na terenie miasta kluby sportowe nie istniały.

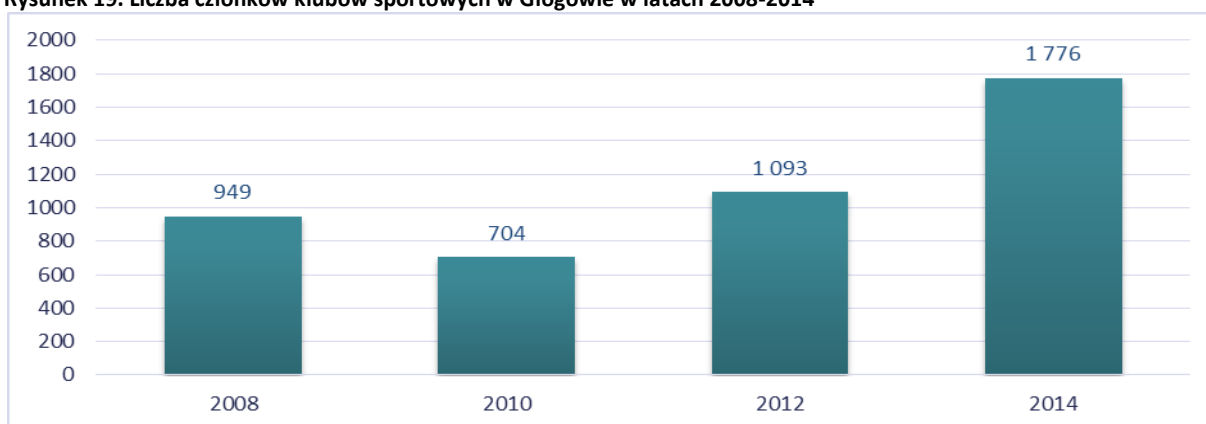
Rysunek 18. Kluby sportowe funkcjonujące w Głogowie w latach 2008-2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni lat 2008-2014 liczba członków klubów sportowych była największa w 2014 roku i wynosiła 1 776 osób, zaś najmniejsza w 2010 roku – 704 osoby. W okresie 2008-2014 liczba członków wzrosła o 827 osób.

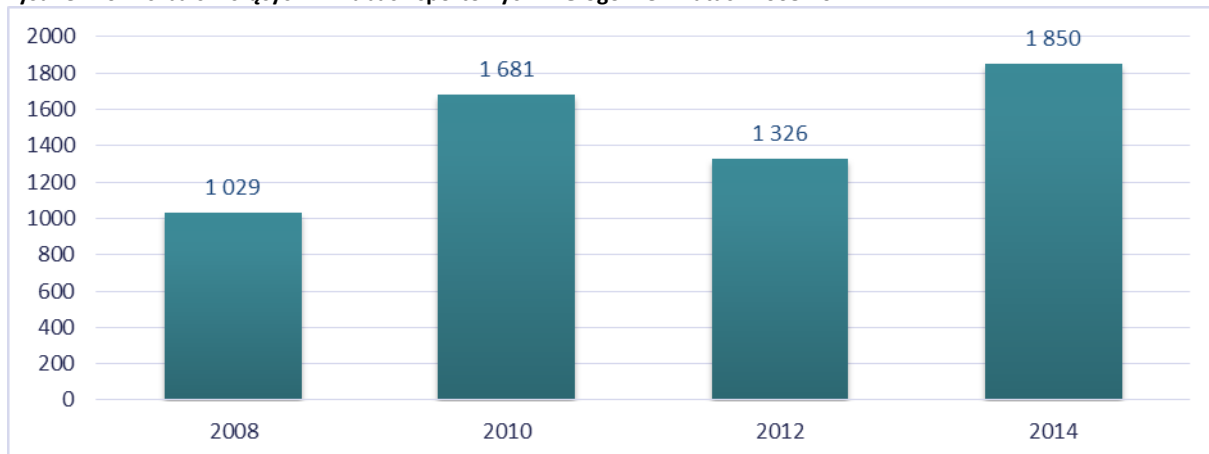
Rysunek 19. Liczba członków klubów sportowych w Głogowie w latach 2008-2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych w 2014 roku wzrosła w porównaniu do roku 2010 o 524 osoby, zaś w porównaniu do 2008 roku wzrosła o 169 osób. Najmniej osób aktywnych sportowo było w 2008 roku – 1 029 osób.

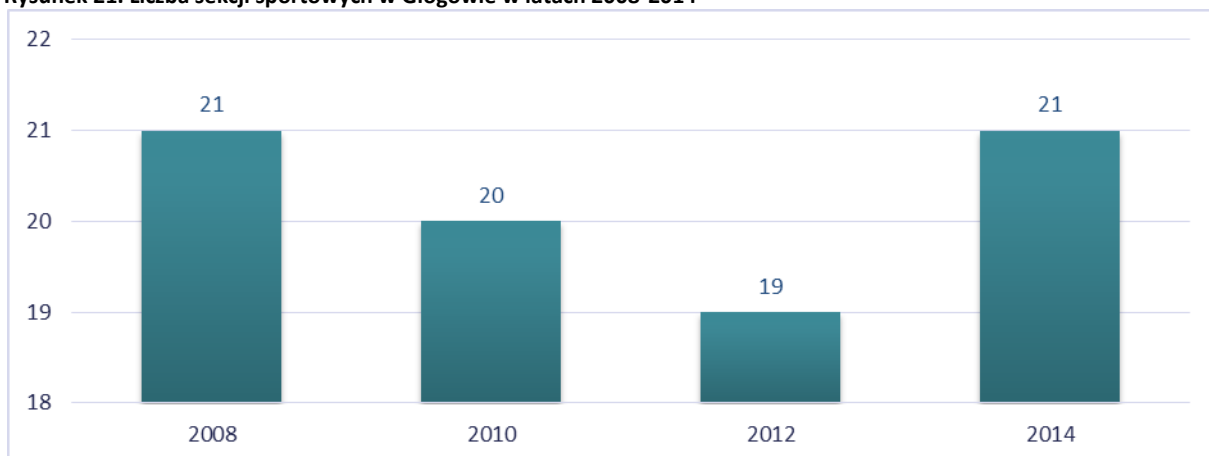
Rysunek 20. Liczba ćwiczących w klubach sportowych w Głogowie w latach 2008-2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba sekcji sportowych w 2014 roku wynosiła 21 i była taka sama jak w roku 2008. W latach 2008-2012 następował spadek liczby sekcji – ich liczba zmniejszała się co 2 lata o 1 sekcję. Porównując rok 2014 do roku 2012 liczba sekcji wzrosła o 2.

Rysunek 21. Liczba sekcji sportowych w Głogowie w latach 2008-2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie badań własnych

W czasie spotkania „Przywracanie serca miastu – rewitalizacja historycznej przestrzeni Głogowa” mieszkańcy mieli możliwość zgłoszenia pomysłów, które chcieliby, aby zostały zrealizowane w czasie rewitalizacji. Na kartach projektowych zgłoszonych zostało łącznie 54 pomysły. Dotyczyły głównie 11 obszarów problemowych związanych z:

1. Lokalnymi podwórkami przy zabudowaniach mieszkalnych,
2. Aleją Wolności,
3. Bulwarem nadodrzańskim,
4. Zagospodarowaniem terenów zielonych, parków, zapewnienie oświetlenia,
5. Teatrem,
6. Ruinami Kościoła św. Mikołaja,
7. Obrębem rynku na Starym Mieście,
8. Zatoką Neptuna,
9. Murami obronnymi,
10. Parkiem Piastowskim,
11. Komunikacją w Głogowie.

W czasie spotkania uczestnicy mogli wskazać przyczynę wskazania obszaru oraz zgłosić proponowane działania w zakresie rewitalizacji.

Za problemy na lokalnych podwórkach, szczególnie w obrębie bloków „czworobok” mieszkańcy uznali brak wyremontowanych chodników, a także problemy z wywozem odpadów czy zniszczone kosze na śmieci. Tereny podwórek określone zostały jako „zaniedbane”, na których rosną dzikie drzewa. Zgłaszane problemy dotyczyły również podwórek przy ulicach: Przemysłowej, Matejki, Mickiewicza, Sikorskiego, Piotra Skargi oraz Kołłątaja. W zakresie proponowanych działań mieszkańcy postulowali odbudowanie ciągów komunikacyjnych oraz wiat śmietnikowych.

Następnie uczestnicy spotkania zgłaszali problem związany z obszarem Alei Wolności. Wskazywali na zdegradowaną infrastrukturę techniczną, szczególnie na zły stan dróg i chodników. Również zwracali uwagę na wzmożony ruch samochodowy oraz wynikający z niego hałas (nawierzchnia pokryta jest kostką), uciążliwy dla okolicznych mieszkańców. Uczestnicy spotkania wskazali również, że Aleja Wolności to teren zdegradowany pod względem przestrzeni publicznej. Brakuje miejsc do spacerowania, a tereny zielone znajdujące się wokół ulicy, są w znacznym stopniu zaniedbane („zieleń wysoka”, „nierregularna zieleń”). Proponowane działania obejmowały przywrócenie charakteru ulicy jako deptaku oraz obszaru pełniącego funkcje usługowo-handlowe. Ponadto, mieszkańcy postulowali remonty nawierzchni ulic oraz nową organizację w ruchu drogowym. W zakresie modernizacji przestrzeni publicznej zgłoszono postawienie nowych ławek, remonty fontann czy wydzielenie z ulicy deptaku, przeznaczonego dla ruchu pieszych.

Kolejnym działaniem, które zostało zgłoszone przez uczestników spotkania, dotyczyło Bulwaru nadodrzańskiego. Za przyczynę wskazania tego obszaru mieszkańcy uznali głównie jej funkcje reprezentacyjne. Bulwar stanowi wizytówkę miasta, którego potencjał nie jest w pełni wykorzystany. Uczestnicy spotkania wskazali, że jest to miejsce rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców, jednak brakuje bezpośredniego dostępu do rzeki Odry. Uznali również, że teren ten nie jest w pełni zagospodarowany, z powodu pozostałości jakim są ruiny. W proponowanych działaniach wypisywali, że w obrębie Bulwaru należałoby: wybudować ścieżki i alejki dla ciągu pieszego, stworzyć przestrzeń dla spędzania czasu wolnego osób starszych (np. plansz do gier w szachy) czy wydzielić przestrzeń dla swobodnego puszczania zwierząt. Również postulowano odsłonięcie i ochronę relikwów zabytków (w tym dwóch kościołów) czy ochronę murów przy zejściu do Zatoki Neptuna. Teren powinien zostać lepiej przystosowany do pełnienia funkcji aktywizujących i integrujących mieszkańców, dlatego uczestnicy spotkania chcieliby, aby w tym miejscu powstał, np.: Klub Zdrowego Stylu Życia, Plac CrossFit (tor jazdy na rolkach) czy teren pod organizację imprez masowych.

Na kartach pojawiały się również odpowiedzi związane z zagospodarowaniem terenów zielonych, parków czy zapewnienie odpowiedniego oświetlenia. Mieszkańcy uznali, że istniejące

parki cechuje mała atrakcyjność (oprócz walorów spacerowych). Również - Park Słowiański i Plac Saperów są niedoinwestowane oraz nie spełniają standardów XXI wieku. W zakresie proponowanych działań uczestnicy spotkania wskazali na przystosowanie przestrzeni społecznej zarówno dla młodych, jak i starszych mieszkańców Głogowa. W tym zakresie należałoby stworzyć miejsca przeznaczone do wypoczynku i rekreacji poprzez wybudowanie siłowni pod chmurką, placów zabaw czy parku liniowego.

Obecnie z Teatru Miejskiego im. Andreasa Gryphiusa pozostały ruiny. Uczestnicy spotkania wskazali, że jest to zabytkowy, niszczący obiekt znajdujący się w centrum Głogowa. Obraz niezagospodarowanych terenów, na którym znajdują się ruiny, kontrastuje z odbudowanym Ratuszem i wizerunkiem Starego Miasta. Ponadto, stanowi miejsce, w którym często przebywają osoby bezdomne. W zakresie proponowanych działań mieszkańcy chcieliby, aby ruiny dawnego teatru stały się miejscem aktywności i integracji mieszkańców. Postulowali, aby przywrócić jego historyczny charakter, poprzez odbudowę pierwotnego kształtu. Ponadto, chcieliby aby budynek został przekształcony jako obiekt użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem jego nowej, kulturotwórczej funkcji.

Następnie, obszar który został wskazany, to ruiny Kościoła św. Mikołaja. Uczestnicy spotkania za przyczynę uznali postępującą degradację obszaru od czasów II wojny światowej. Obecnie teren należy do Gminy Miejskiej Głogów i ruiny stanowią obiekt świecki. Mieszkańcy postulowali, aby nastąpiła zmiana funkcji tego terenu na mieszkaniową lub komercyjną (np. hotel).

Obręb Starego Miasta to kolejny z obszarów, który został wypisany w kartach podczas spotkania. Głównym problemem tego terenu jest zdegradowana infrastruktura techniczna. Dotyczy to przede wszystkim „martwych inwestycji”, czyli miejsc niezagospodarowanych. Spotkać się z nimi można na całym, centralnym obszarze Głogowa. Jednak uczestnicy spotkania wskazywali przede wszystkim na 44-arowy teren znajdujący się przed Ratuszem, który należy do prywatnego właściciela oraz obszar przy fosie po byłym kinie „Bolko”. Niezagospodarowany plac, ogrodzony stalowym płotem, obecnie porośnięty jest trawą – „to widok, który zobaczyć można w sercu Głogowa – przed miejskim ratuszem”. Ponadto, za

przyczynę uznali wysokie natężenie w ruchu kołowym czy brak ładu w układzie architektoniczno-urbanistycznym (np. witryny punktów usługowo-handlowych i ogródkach). Uczestnicy spotkania chcieliby, aby przed Ratuszem powstało miejsce do wypoczynku zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. Zgodnie z MPZP, w miejscu niezagospodarowanego placu powstałaby nowa zabudowa, przeznaczona pod mieszkalnictwo wielorodzinne (kamienice). Również obręb Starego Miasta powinien zostać urbanistycznie połączony z Dworcem PKP i PKS, co ułatwiłoby przyjezdnym dojazd do centralnych obszarów w mieście. Ponadto, postulowano przywrócenie funkcjonalności Teatrowi oraz Kościołowi św. Mikołaja. W nawiązaniu do problemu związanego z brakiem ładu w witrynach punktów usługowo-handlowych i ogródkach, mieszkańcy chcieliby, aby zostały stworzone wytyczne w tym zakresie.

Kolejnym częstym wskazaniem w kartach, była Zatoka Neptuna. Teren ten określany jako zdewastowany, obecnie postrzegany jest w oczach mieszkańców jako niebezpieczny. Zatoka Neptuna składa się również z historycznej, zniszczonej zabudowy. Uczestnicy spotkania postulowali, aby w tym zakresie przebudować nadbrzeże oraz pogłębić teren zatoki. Ponadto, chcieliby aby w tym miejscu powstał teren wypoczynkowy – z nowymi miejscami siedzącymi, terenami zielonymi, gdzie obecnie stojąca scena wykorzystana byłaby do działań kulturalno- artystycznych. Postulowali, aby Zatoka Neptuna stała się miejscem bezpiecznym, gdzie mieszkańcy i turyści mogliby spędzać czas wolny.

Za obiekty wskazane do rewitalizacji mieszkańcy uznali mury obronne, szczególnie przy Zamku Księżąt Głogowskich. Zabytkowe obiekty są obecnie zdewastowane. Według uczestników spotkania, w obrębie murów często spotkać można osoby pod wpływem alkoholu. W tym zakresie remont zabytkowych obiektów zostało wskazane jako główne działanie.

Oprócz zagospodarowania terenów zielonych na terenie Głogowa, w kartach został zgłoszony pomysł zmiany wizerunku i funkcji Parku Piastowskiego. Zlokalizowany przy ulicy Rudnowskiej, teren zielony postrzegany jest jako zaniedbany. Poprzez złe oświetlenie parku, mieszkańcy wskazują, że jest to jest miejsce niebezpieczne. W zakresie proponowanych

inwestycji uczestnicy spotkania postulowali, aby teren zagospodarować na cele sportowo-rekreacyjne. Chcieliby, aby w tym miejscu powstały ścieżki zarówno dla biegaczy, jak i dla osób uprawiających nordic walking.

Ostatnim z wymienionych kwestii była komunikacja w Głogowie. Mieszkańcy skarżą się na zły stan infrastruktury drogowej, co w znacznym stopniu utrudnia funkcjonowanie w mieście. Przede wszystkim istotne jest dokończenie remontu ulicy Długiej. Dopiero po zakończeniu prac remontowanych mieszkańcy chcieliby, aby nastąpiła zmiana tras przejazdów komunikacji miejskiej.

5. Konsultacje społeczne

W ramach Programu Rewitalizacji wykorzystano także różne formy i mechanizmy partycypacji społecznej. Mieszkańcy informowani byli o przygotowywaniu dokumentu poprzez ulotki oraz plakaty. Informacje były umieszczane także na stronie internetowej Urzędu Miasta w Głogowie. Co więcej, odbyły się dwa spotkania konsultacyjne, tj. 02.06.2016 r. oraz 25.08.2016 r. W ramach pierwszego spotkania konsultacyjnego, mieszkańcy zgłaszali przedsięwzięcia (zlokalizowane na terenie Śródmieścia i Starego Miasta), które ich zdaniem powinny zostać zrealizowane w ramach programu rewitalizacyjnego. Spotkanie drugie stanowiło podsumowanie dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016-2020” wraz z zaprezentowaniem zaplanowanych przedsięwzięć.

W ramach Programu Rewitalizacji przeprowadzone zostały także dwie dodatkowe analizy, tj.

- „Analiza społeczna mieszkańców miasta, w tym osób starszych i młodzieży”;
- „Rynek pracy i wykluczenie społeczne w kontekście zmian jakościowych miasta, w tym Śródmieścia i Starego Miasta”.

W ramach dodatkowych analiz przeprowadzono takie badania jak:

- Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (CATI) na próbie 400 mieszkańców;
- Wywiad bezpośredni kwestionariuszowy (PAPI) na próbie 400 mieszkańców;
- Indywidualne wywiady pogłębione (IDI) z ekspertami z zakresu tematyki społecznej i rynku pracy, z uwzględnieniem pracowników JST – 4 wywiady eksperckie.

Osoby zainteresowane Programem Rewitalizacji mogły także wypełniać fiszki projektowe, w których zgłaszane były konkretne przedsięwzięcia realizowane na obszarze rewitalizacji.

Wszystkie formy partycypacji społecznej pozwoliły na zaangażowanie mieszkańców miasta.

6. Analiza SWOT

Celem analizy SWOT (strengths-weaknesses-opportunities-threats) jest identyfikacja i analiza czynników w kontekście ustalonego celu oraz wskazanie najlepszych rozwiązań, wytyczenie kierunków działania przy jednoczesnym wykorzystaniu szans i mocnych stron, a także minimalizacji zagrożeń i słabych stron analizowanego podmiotu. Przystępując do analizy SWOT należy wskazać czynniki, które mogą wpływać na funkcjonowanie analizowanego podmiotu. Następnie należy posegregować je w cztery grupy:

- grupa 1: mocne strony (strengths, „S”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które stanowią atuty, zalety, przewagę analizowanego podmiotu
- grupa 2: słabe strony (weaknesses, „W”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które są słabszą stroną analizowanego podmiotu, bariery, wady
- grupa 3: szanse (opportunities, „O”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają szansę korzystnej zmiany analizowanego podmiotu
- grupa 4: zagrożenia (threats, „T”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają niebezpieczeństwo zmian niekorzystnych dla analizowanego podmiotu

Analiza SWOT bazuje na identyfikacji poszczególnych czynników za pomocą kryterium czasu ich występowania (obecne/ przyszłe) i charakteru oddziaływania danego czynnika (pozytywne/ negatywne). Ze względu na zakres przedmiotowy i cel opracowania dokumentu zdecydowano się przyjąć założenia:

- mocne strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny;
- słabe strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i negatywny;
- szanse uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny;

- zagrożenia uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Tabela 18 Analiza SWOT miasta Głogów

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość do ważnych miast w Polsce (Wrocław, Poznań), • Bliskość do przejścia granicznego, • Zróźnicowanie struktura obszarów prawnie chronionych, • Znaczna liczba pomników przyrody, <ul style="list-style-type: none"> • Bogactwo pod względem przyrodniczym i krajobrazowym miasta, • Znaczna liczba terenów zielonych <ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjne obiekty zabytkowe, • Stosunkowo duża liczba placówek edukacyjnych, <ul style="list-style-type: none"> • Dominacja przedsiębiorstw prowadzących działalność usługową, • Spadek w liczbie osób bezrobotnych, <ul style="list-style-type: none"> • Przewaga mikroprzedsiębiorstw (zatrudniających do 9 osób), • Aktywna działalność organizacji pozarządowych, • Dostęp do obiektów sportowych, • Zróźnicowana oferta kulturalna ośrodków kultury, • Rozwój infrastruktury mieszkaniowej, • Wysoko rozwinięta infrastruktura drogowa, • Rozwinięta infrastruktura techniczno-sanitarna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo niewielka promocja obiektów objętych ochroną prawną, • Wysoki poziom zanieczyszczeń środowiskowych, • Zatrucie środowiska przez większe, sąsiednie aglomeracje miejskie (Wrocław, Poznań), • Postępująca degradacja środowiska, • Niewykorzystanie potencjału terenów rekreacyjnych, • Niedostateczne zagospodarowanie terenów zielonych, • Zbyt niska dbałość o estetykę osiedli • Problemy na lokalnych podwórkach, <ul style="list-style-type: none"> • Niedostateczne oświetlenie miejscowości, • Zły stan peronu kolejowego, <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie liczby osób zameldowanych na pobyt stały, • Spadek w liczbie urodzeń, • Coraz mniejszy przyrost naturalny, • Spadek w liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, • Niewielka liczba średnich i dużych przedsiębiorstw, • Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym,

	<ul style="list-style-type: none"> • Bogatsza oferta kulturalna w regionie, • Bogatsza oferta szkolnictwa w sąsiedztwie innych, większych miast.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość do Niemiec zwiększa potencjał w rozwoju branży turystycznej, • Bliskość do istotnych miast w Polsce stanowi szanse do rozwoju gospodarczego regionu, • Promocja miasta poprzez wykorzystanie zasobów przyrodniczo-krajobrazowych, • Możliwość realizacji zróżnicowanych wydarzeń kulturalno-sportowych, • Aktywizacja społeczność lokalnej, <ul style="list-style-type: none"> • Promocja miasta jako miejsca atrakcyjnego dla działalności organizacji pozarządowych, • Rozwój małych przedsiębiorstw w sektorze usług, • Rozwój gospodarczy miasta poprzez zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, • Wzrost liczby mieszkań i dostępu do infrastruktury techniczno-sanitarnej szansą na przyciągnięcie nowych mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie wynikające z zanieczyszczenia środowiska przez sąsiednie, aglomeracje miejskie • Odptyw młodych ludzi ze względu na szeroką ofertę edukacyjną w regionie, • Pogorszenie jakości życia ze względu na brak rozwiniętych terenów rekreacyjnych, • Starzenie się mieszkańców Głogowa, • Migracja mieszkańców do innych ośrodków, • Utrzymanie wysokiego poziomu bezrobocia, • Wysoka konkurencyjność gospodarcza sąsiednich regionów.

Źródło: opracowanie własne.

7. Identyfikacja obszarów kryzysowych

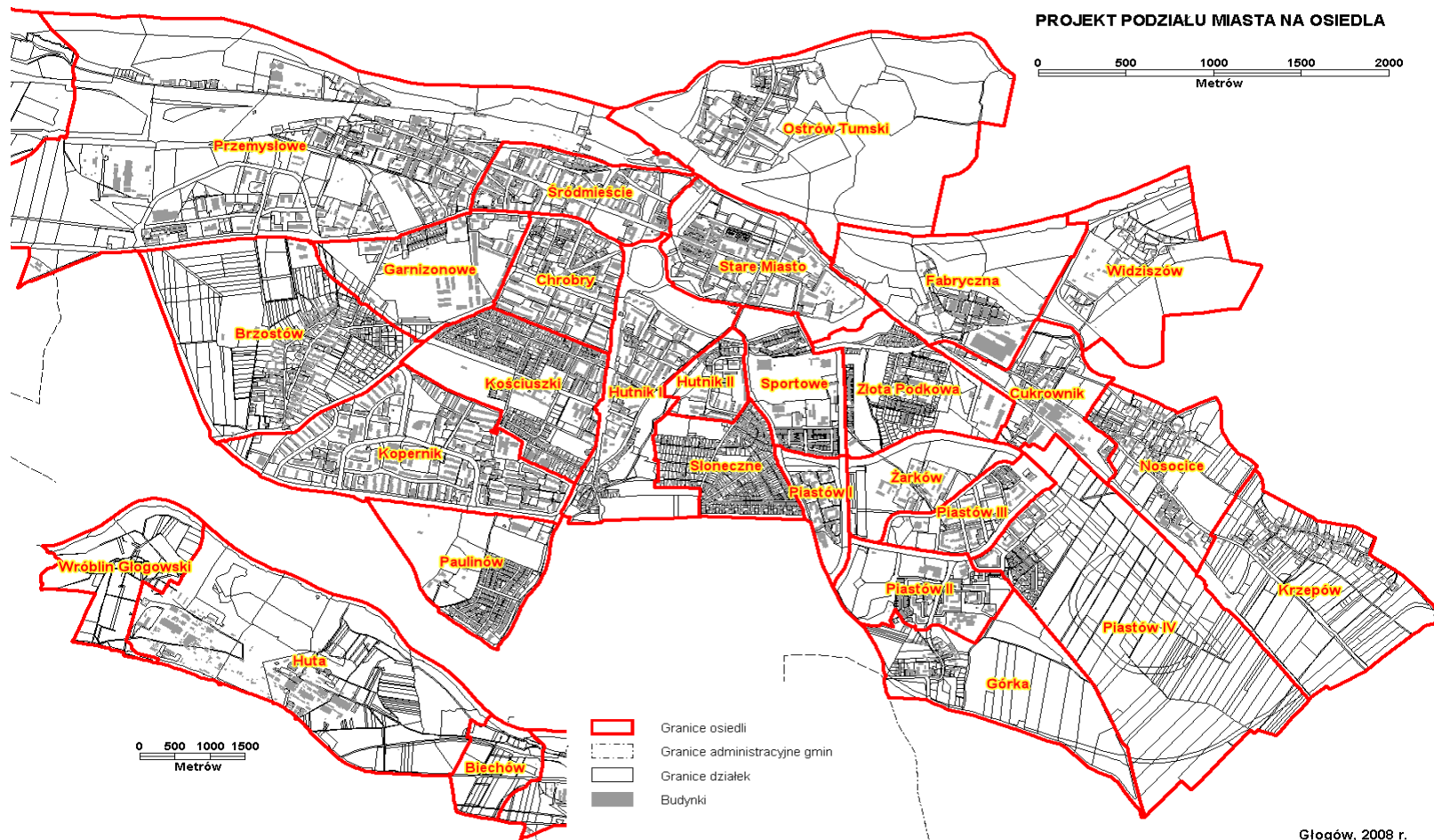
Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji wyznaczenie obszaru zdegradowanego następuje na podstawie koncentracji na nim negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz jednoczesnym występowaniu na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
2. Środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
3. Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji, obszary niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.
4. Technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Rysunek 22 Podział Miasta na osiedla

MIASTO GŁOGÓW

PROJEKT PODZIAŁU MIASTA NA OSIEDLA



Głogów, 2008 r.

Źródło: sit.glogow.pl

Dwie przedstawione poniżej mapy przedstawiają liczbę mieszkańców oraz gęstość zaludnienia poszczególnych osiedli w Głogowie. Z pierwszej mapy wynika, że najwięcej mieszkańców w Głogowie zamieszkuje osiedla Kopernik (19 034) oraz Chrobry (7 014), znajdujące się na południe od trzeciej co do wielkości dzielnicy Śródmieście (6 986).

Liczba mieszkańców pozostałych osiedli wynosi kolejno:

- Hutnik I (5 757),
- Piastów III (3 350),
- Kościuszki (2 867).

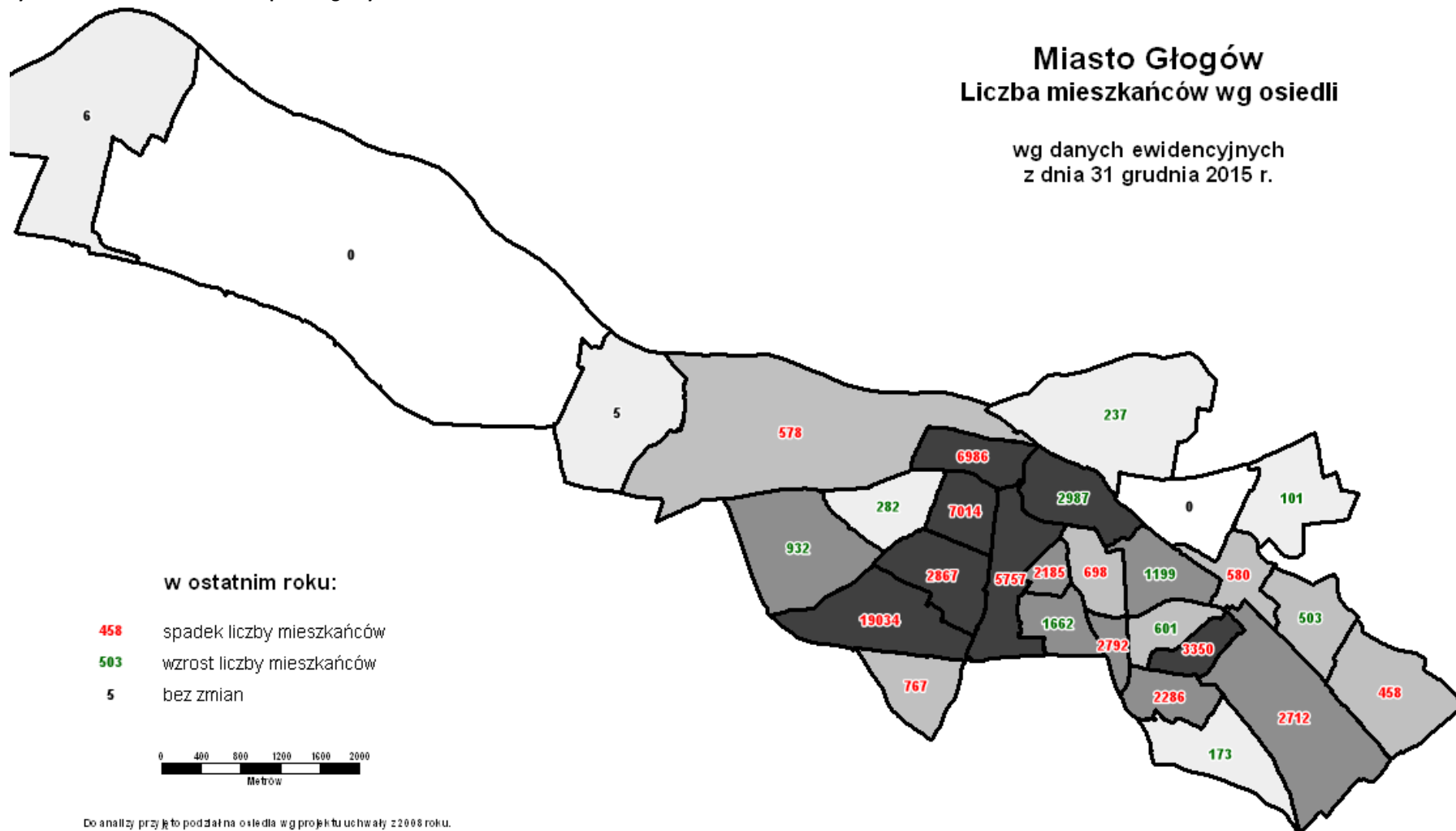
Największą gęstością zaludnienia (w osobach na km²) charakteryzują się osiedla, w których mieszka największa liczba ludności. Są to:

- Kopernik (18 621),
- Chrobry (16 247).

W przypadku pozostałych osiedli, gęstość zaludnienia jest mniejsza, jednak odsetek pozostaje nadal wysoki. Do nich zalicza się:

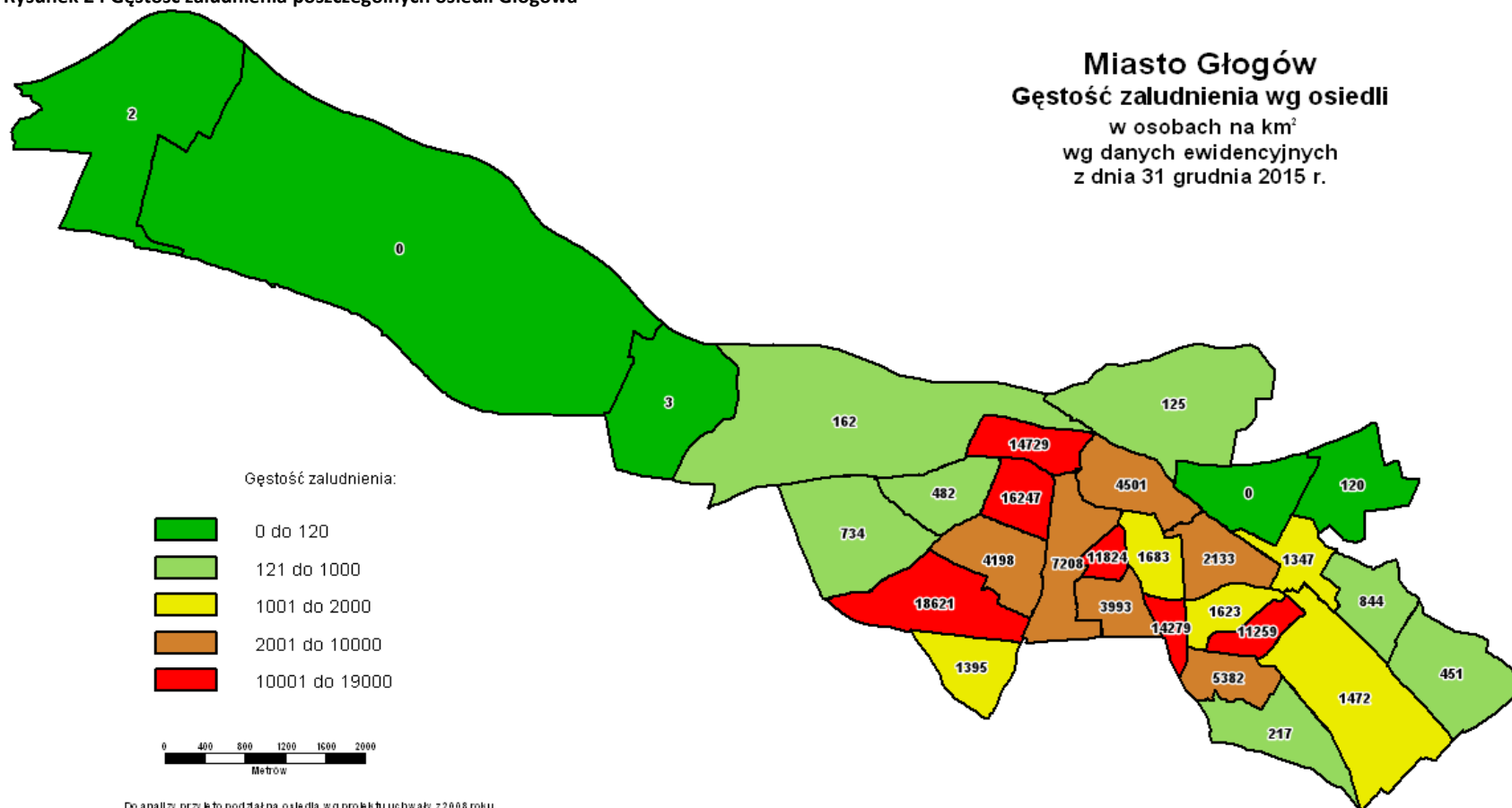
- Śródmieście (14 729),
- Piastów I (14 279),
- Piastów III (11 259)
- Hutnik II (11 824).

Rysunek 23 Liczba mieszkańców poszczególnych osiedli



Źródło: <http://sit.glogow.pl/>

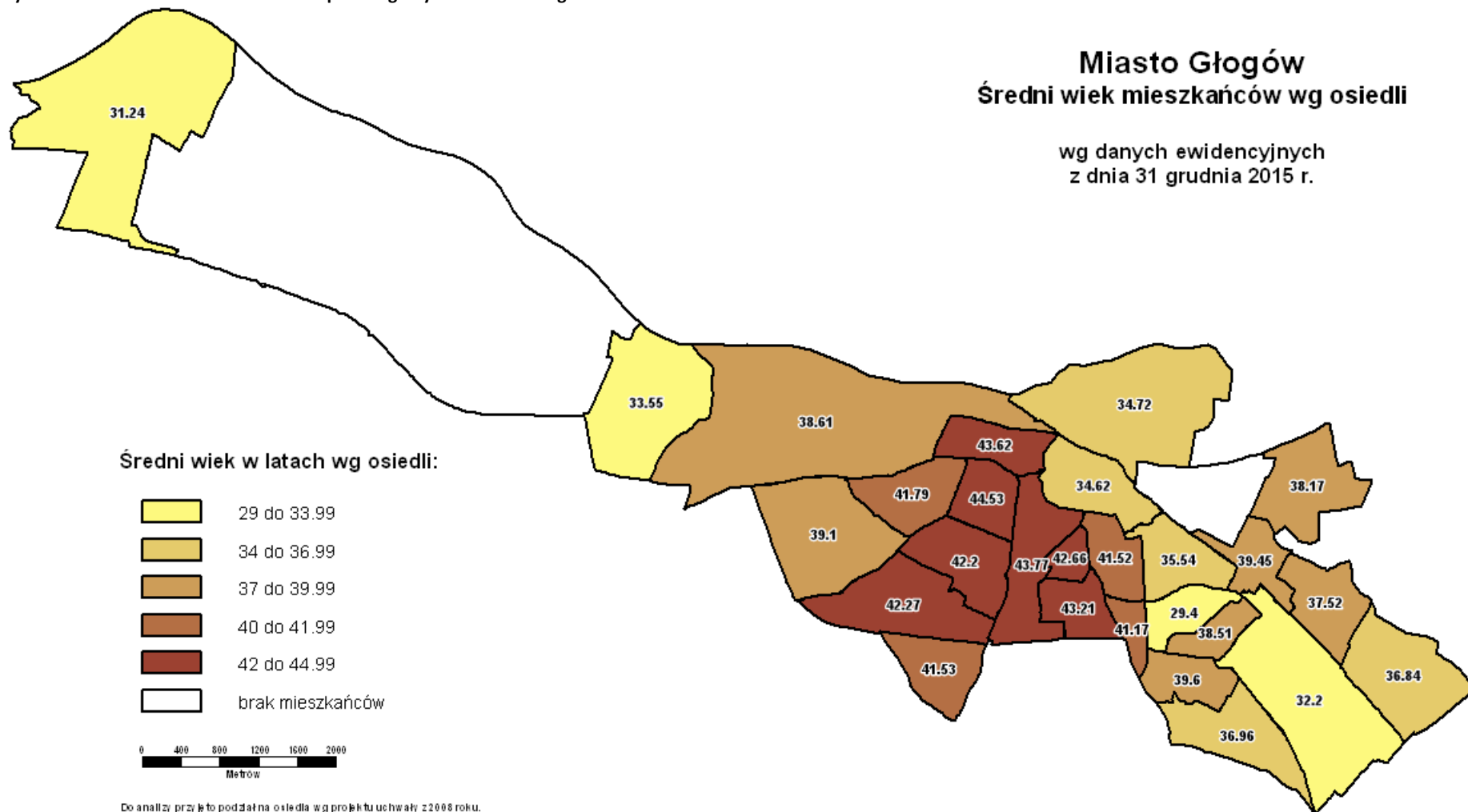
Rysunek 24 Gęstość zaludnienia poszczególnych osiedli Głogowa



Źródło: <http://sit.glogow.pl/>

Analiza demograficzna ukazuje, że najwyższa średnia wieku cechuje mieszkańców osiedli przyległych do centralnych obszarów w Głogowie, czyli osiedla Chrobry (44,06) oraz Hutnik I (43,39). Następnie jest to Śródmieście (43,1) oraz osiedla położone na południe od centrum miasta - Słoneczne (43,07) i Hutnik II (42,32) oraz na południowy-zachód, czyli osiedle Garnizonowe (42,28).

Rysunek 25 Średnia wieku mieszkańców poszczególnych osiedli w Głogowie



Źródło: <http://sit.glogow.pl/>

7.1. Problemy społeczne

Istotne przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji jest zdefiniowanie problemów społecznych. Wśród mieszkańców Głogowa wyodrębnić można takie problemy jak:

Bezrobocie

Największa liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy zamieszkuje osiedla:

- Kopernik (579),
- Śródmieście (427),
- Hutnik I (244),
- Chrobry (159),
- Piastów III (146)
- Stare Miasto (135).

Jednak biorąc pod uwagę populację mieszkańców ogółem poszczególnych osiedli, można zauważyć, że najwyższy wskaźnik bezrobotnych w populacji mieszkańców występuje na osiedlach Przemysłowe, Żarków, Śródmieście, Brzostów, Nosocice i Krzepów. Wysoki wskaźnik bezrobocia zaobserwować można również na osiedlach: Hutnik II, Ostrów Tumski, Piastów II i Stare Miasto.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia szczegółowe dane.

Tabela 19 Osoby bezrobotne wg osiedli (stan z 31.12.2015r.)

Lp	Osiedle	Liczba osób bezrobotnych	Mieszkańcy ogółem	Udział osób bezrobotnych w populacji ogółem
1	Biechów	0	5	0%
2	Brzostów	56	932	6%
3	Chrobry	159	7014	2%
4	Cukrownik	7	580	1%
5	Fabryczna	0	0	0%
6	Garnizonowe	3	282	1%
7	Górka	6	173	3%
8	Huta	0	0	0%
9	Hutnik I	244	5757	4%
10	Hutnik II	110	2185	5%
11	Kopernik	579	19034	3%
12	Kościuszki	129	2867	4%
13	Krzepów	26	458	6%
14	Nosocice	31	503	6%
15	Ostrów Tumski	13	237	5%
16	Paulinów	11	767	1%
17	Piastów I	90	2792	3%
18	Piastów II	105	2286	5%
19	Piastów III	146	3350	4%
20	Piastów IV	57	2712	2%
21	Przemysłowe	54	578	9%
22	Słoneczne	36	1662	2%
23	Sportowe	38	698	5%
24	Stare Miasto	135	2987	5%
25	Śródmieście	427	6986	6%
26	Widziszów	4	101	4%
27	Wróblin Głogowski	0	6	0%
28	Złota Podkowa	43	1199	4%
29	Żarków	44	601	7%
	brak danych	37		
	Suma	2590	66752	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Głogów

Analizując rynek pracy w Głogowie można zauważyć, że mieszkańcy czterech osiedli znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku. Aż sześć wartości, w poszczególnych rodzajach bezrobocia, przewyższa średnią dla całego miasta. Dotyczy to osiedli: Hutnik I, Kopernik, Śródmieście, Stare Miasto oraz Piastów III. Na terenie wymienionych obszarów mieszka wysoki odsetek kobiet pozostających bez pracy, bezrobotnych do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia, bez średniego wykształcenia oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz długotrwale pozostających bez pracy.

Warto zaznaczyć, że na osiedlach Chrobry, Piastów I oraz Piastów II, aż w trzech rodzajach bezrobocia, wartość przewyższa średnią dla Głogowa.

Natomiast w przypadku osiedli: Biechów, Fabryczna, Huta i Wróblin-Głogowski procent osób dotkniętych tym problemem wynosi zero.

Tabela 20 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w wg osiedli (1/2)

Osiedle	Liczba bezrobotnych kobiet	Udział kobiet wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych do 25 r. ż.	Udział osób do 25 r. ż. wśród osób bezrobotnych ogółem
Biechów	0	0%	0	0%	0	0
Brzostów	33	59%	32	57%	10	18%
Chrobry	96	60%	91	57%	17	11%
Cukrownik	2	29%	4	57%	1	14%
Fabryczna	0	0%	0	0%	0	0%
Garnizonowe	2	67%	2	67%	1	33%
Górka	4	67%	2	33%	2	33%
Huta	0	0%	0	0%	0	0%
Hutnik I	158	65%	153	63%	30	12%
Hutnik II	56	51%	31	28%	10	9%
Kopernik	374	65%	312	54%	74	13%
Kościuszki	82	64%	73	57%	18	14%
Krzepów	14	54%	12	46%	4	15%
Nosocice	18	58%	21	68%	5	16%
Ostrów Tumski	10	77%	7	54%	3	23%
Paulinów	5	45%	3	27%	1	9%
Piastów I	58	64%	58	64%	9	10%
Piastów II	71	68%	67	64%	10	10%
Piastów III	101	69%	71	49%	30	21%
Piastów IV	47	82%	36	63%	5	9%
Przemysłowe	34	63%	32	59%	8	15%
Słoneczne	25	69%	20	56%	8	22%
Sportowe	24	63%	18	47%	5	13%
Stare Miasto	98	73%	73	54%	12	9%
Śródmieście	244	57%	241	56%	46	11%
Widziszów	2	50%	1	25%	0	0%
Wróblin Głogowski	0	0%	0	0%	0	0%
Złota Podkowa	24	56%	25	58%	9	21%
Żarków	33	75%	27	61%	4	9%
Suma	1615		1412		322	

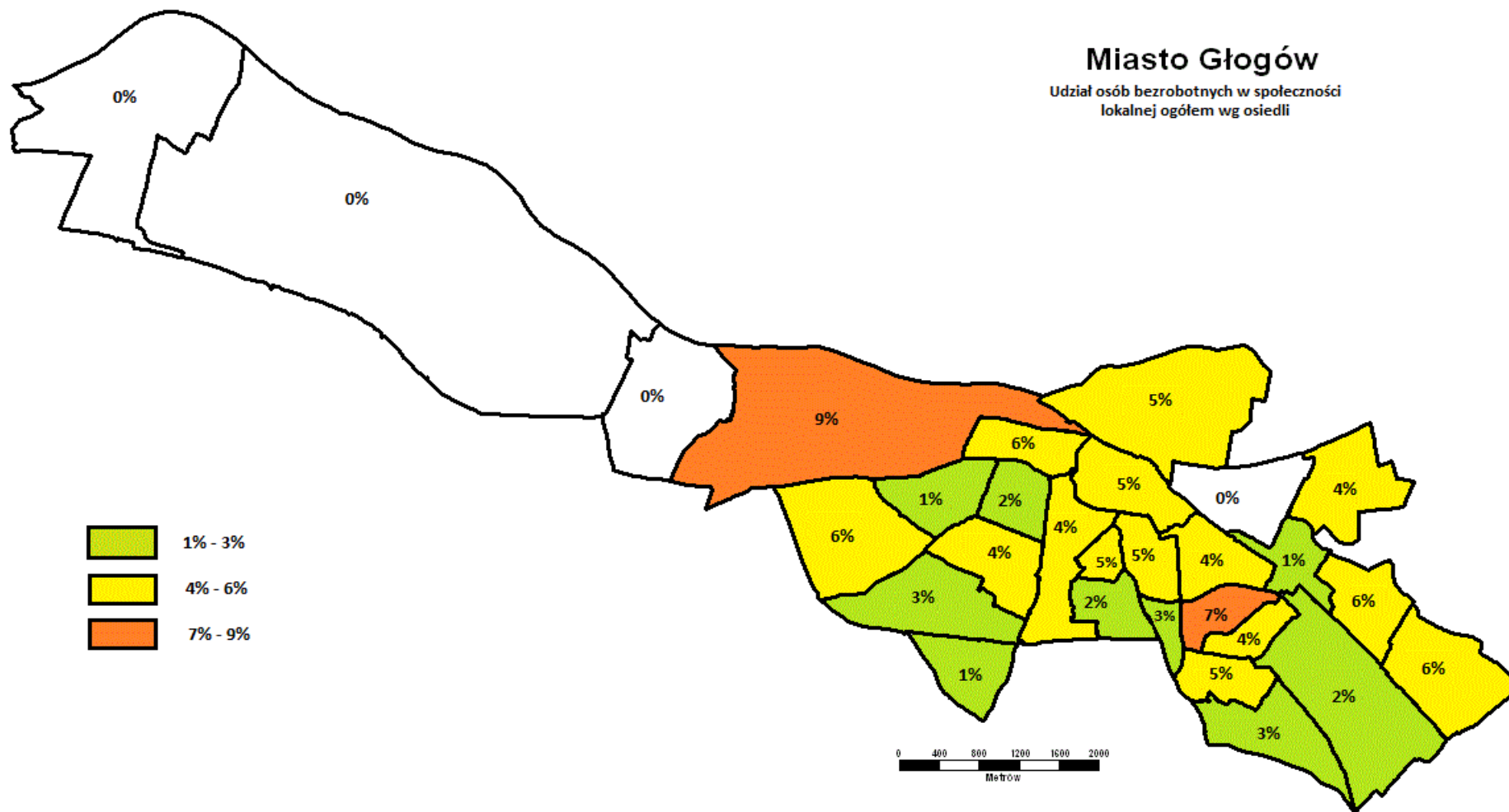
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Głogów

Tabela 21 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy wg osiedli (2/2)

Osiedle	Liczba osób bezrobotnych pow. 50 r. ż.	Udział osób pow. 50 r. ż. wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia	Udział osób bez wykształcenia wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji	Udział osób bez kwalifikacji wśród osób bezrobotnych ogółem
Biechów	0	0%	0	0%	0	0%
Brzostów	13	23%	28	50%	19	34%
Chrobry	48	30%	68	43%	36	23%
Cukrownik	4	57%	5	71%	2	29%
Fabryczna	0	0%	0	0%	0	0%
Garnizonowe	1	33%	1	33%	2	67%
Górka	3	50%	3	50%	1	17%
Huta	0	0%	0	0%	0	0%
Hutnik I	58	24%	129	53%	50	20%
Hutnik II	18	16%	31	28%	12	11%
Kopernik	123	21%	258	45%	134	23%
Kościuszki	38	29%	58	45%	27	21%
Krzepów	9	35%	21	81%	11	42%
Nosocice	8	26%	24	77%	14	45%
Ostrów Tumski	3	23%	12	92%	3	23%
Paulinów	2	18%	4	36%	2	18%
Piastów I	41	46%	42	47%	16	18%
Piastów II	30	29%	51	49%	24	23%
Piastów III	34	23%	62	42%	28	19%
Piastów IV	7	12%	11	19%	8	14%
Przemysłowe	23	43%	40	74%	16	30%
Słoneczne	14	39%	11	31%	7	19%
Sportowe	13	34%	17	45%	7	18%
Stare Miasto	32	24%	49	36%	23	17%
Śródmieście	110	26%	228	53%	84	20%
Widziszów	2	50%	3	75%	3	75%
Wróblin Głogowski	0	0%	0	0%	0	0%
Złota Podkowa	10	23%	17	40%	7	16%
Żarków	7	16%	28	64%	14	32%
Suma	651		1201		550	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Głogów

Rysunek 26 Udział osób bezrobotnych w populacji ogółem wg osiedli (stan z 31.12.2015r.)



Do analizy przyjęto podział na osiedla wg projektu uchwały z 2008 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Głogów

Alkoholizm

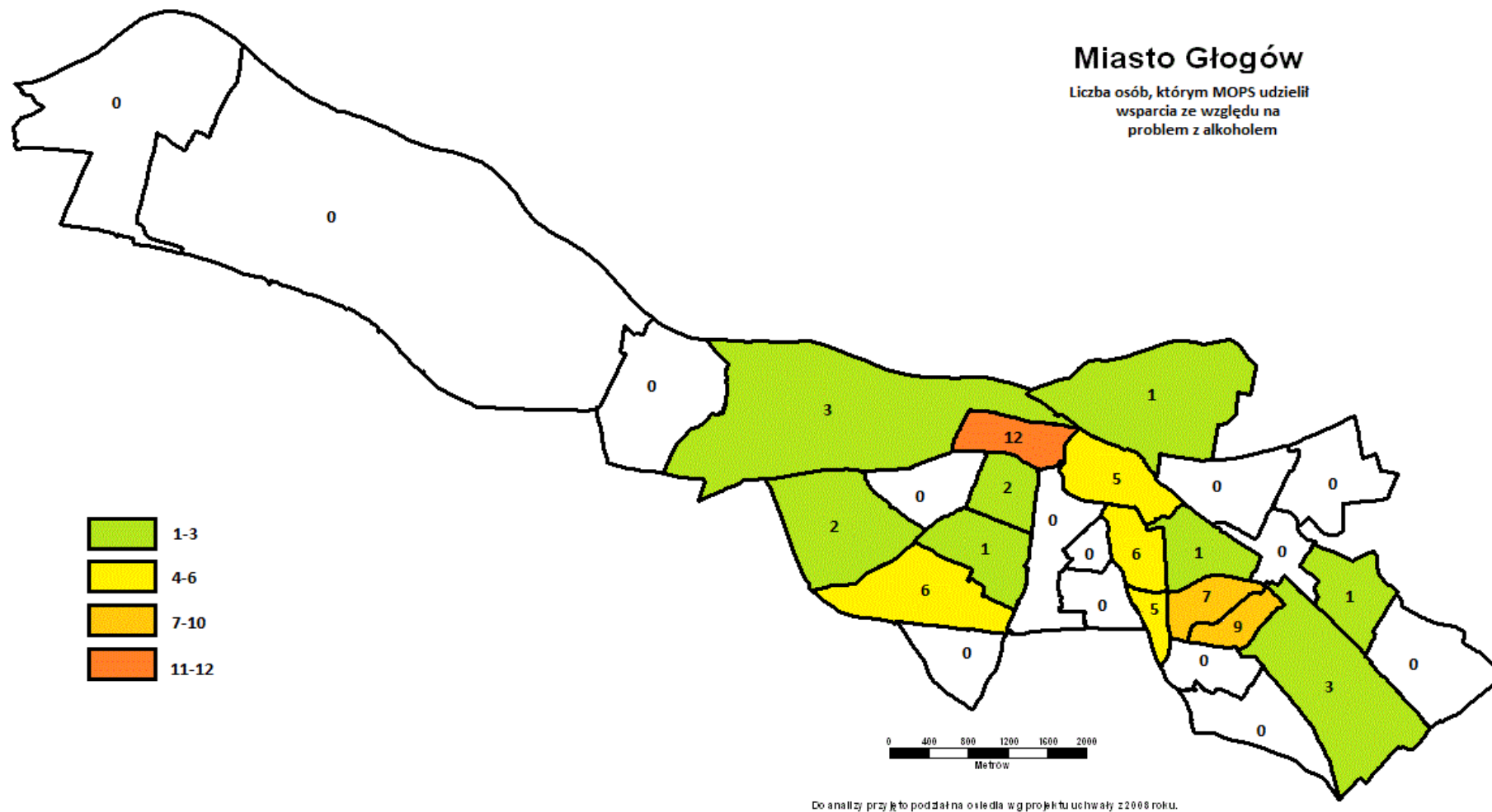
Kolejnym z wyodrębnionych problemów jest alkoholizm. Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy najwięcej osób, którym MOPS w 2015r. udzielił wsparcia ze względu na problem z alkoholem mieszkało na osiedlach:

- Śródmieście (12),
- Piastów III (9),
- Żarków (7),
- Kopernik (6),
- Sportowe (6),
- Piastów I (5)
- Stare Miasto (5).

Natomiast najwyższy wskaźnik liczby rodzin, które skorzystały ze wsparcia MOPS, ze względu na problemy alkoholowe odnotowano w Śródmieściu (8) oraz dzielnicach: Kopernik, Żarków oraz Stare Miasto (po 4).

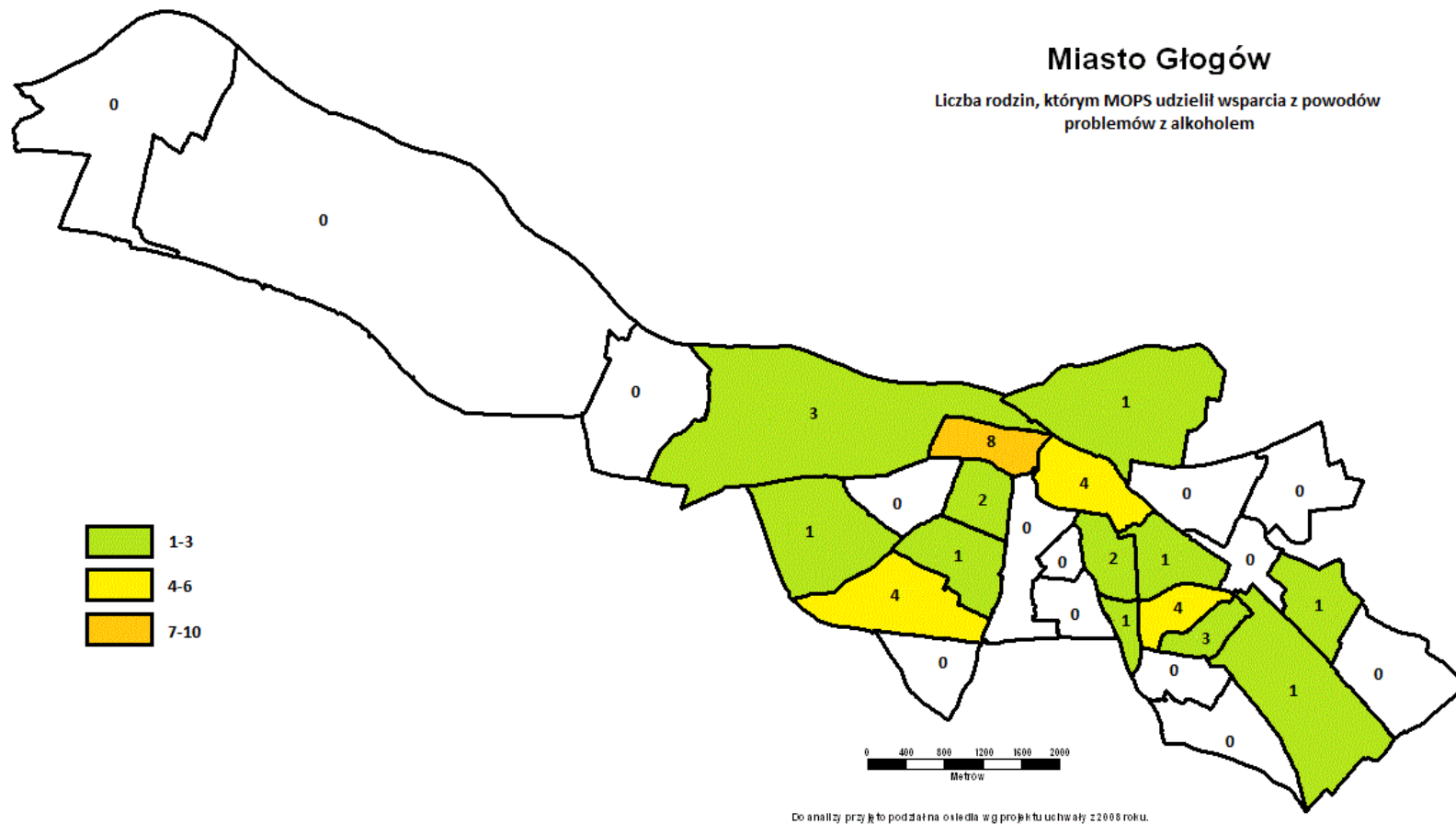


Rysunek 27 Liczba osób, którym MOPS udzielił wsparcia ze względu na problem z alkoholem w 2015 r. wg osiedli



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Głogów

Rysunek 28 Liczba rodzin, którym MOPS udzielił wsparcia z powodu problemów z alkoholem (2015r.)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Głogów

Bezradność opiekuńcza

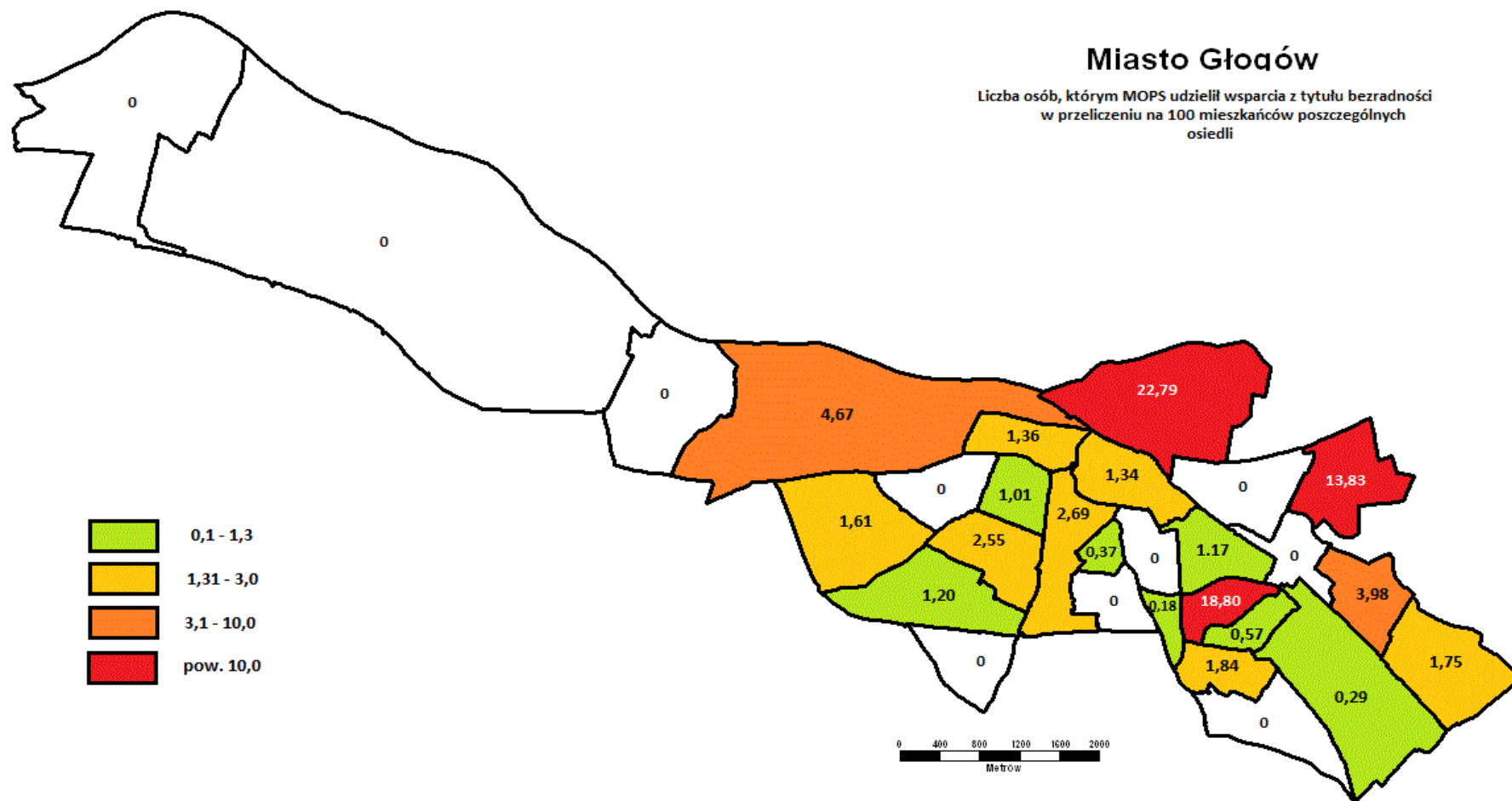
Z kolei z tytułu bezradności opiekuńczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych osiedli, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej najczęściej udzielał wsparcia mieszkańcom dzielnic:

- Ostrów Tumski (22,79),
- Żarków (18,80),
- Widziszów (13,83)
- Przemysłowe (4,67).

Wysoki wskaźnik obrazujący wsparcie Ośrodka Pomocy Społecznej występuje również w jednostkach:

- Hutnik I,
- Kościuszki,
- Piastów II,
- Krzepów,
- Brzostów,
- Śródmieście,
- Stare Miasto.

Rysunek 29 Liczba osób dotkniętych bezradnością opiekuńczą



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Głogów

Niepełnosprawność

Na poniższej mapie przedstawiono liczbę osób bezrobotnych z podziałem na osiedla. Kolorem czerwonym, oznaczającym największą liczbę osób niepełnosprawnych, oznaczone zostały osiedla:

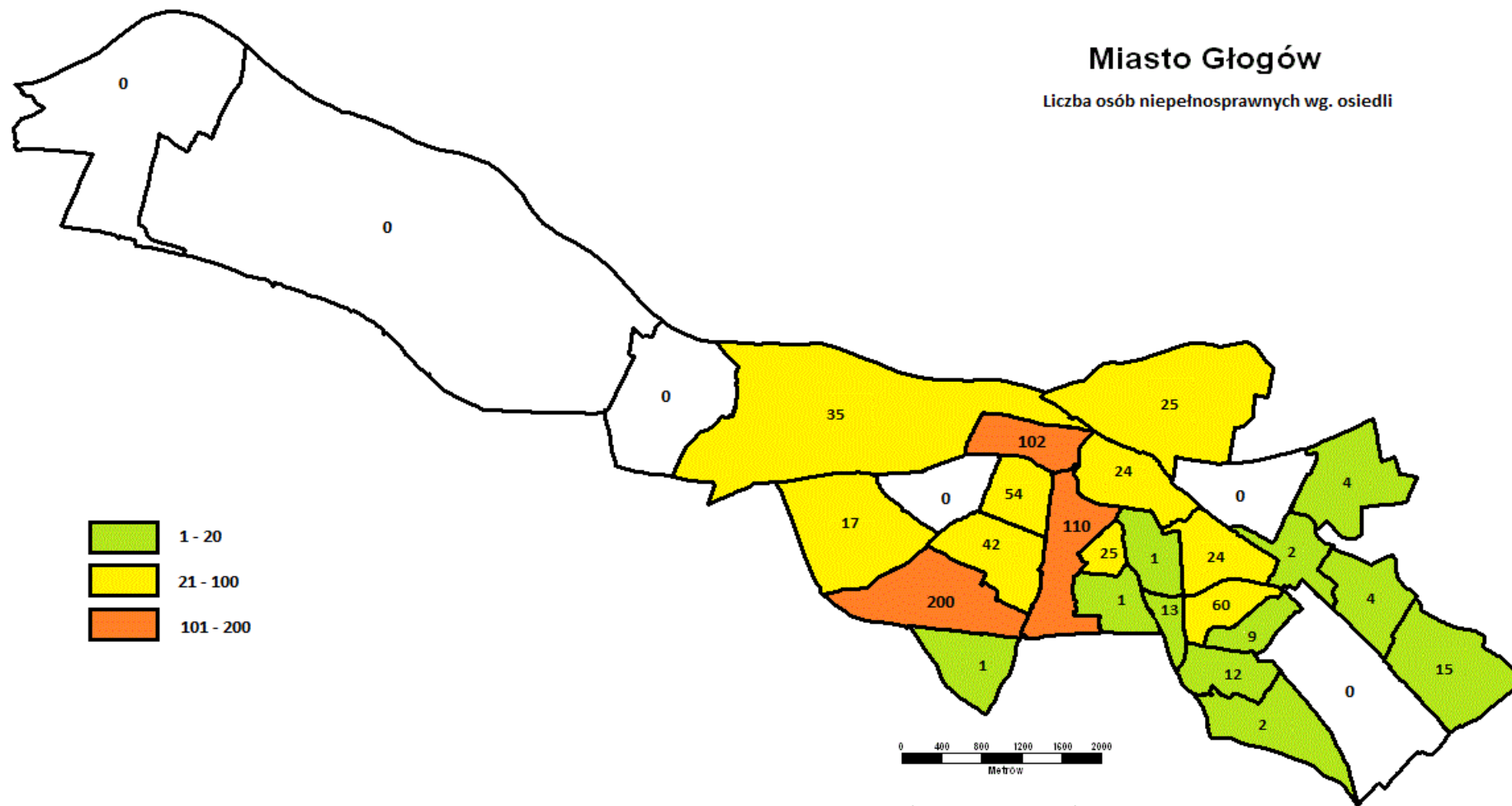
- Kopernik (200),
- Hutnik I (110) ,
- Śródmieście (102).

Warto zaznaczyć, że od 21 do 100 niepełnosprawnych (na mapie kolor żółty) mieszka również na osiedlach:

- Przemysłowe,
- Ostrów Tumski,
- Chrobry, Brzostów,
- Kościuszki,
- Stare Miasto,
- Złota Podkowa,
- Żarków,
- Hutnik II.

Najmniej osób niepełnosprawnych mieszka na osiedlach, które stanowią graniczne obszary miasta Głogów.

Rysunek 30 Liczba osób niepełnosprawnych w 2015r. wg osiedli



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Głogów

Ubóstwo

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie udzielając wsparcia ze względu na ubóstwo najczęściej udzielał wsparcia rodzinom zamieszkującym osiedla:

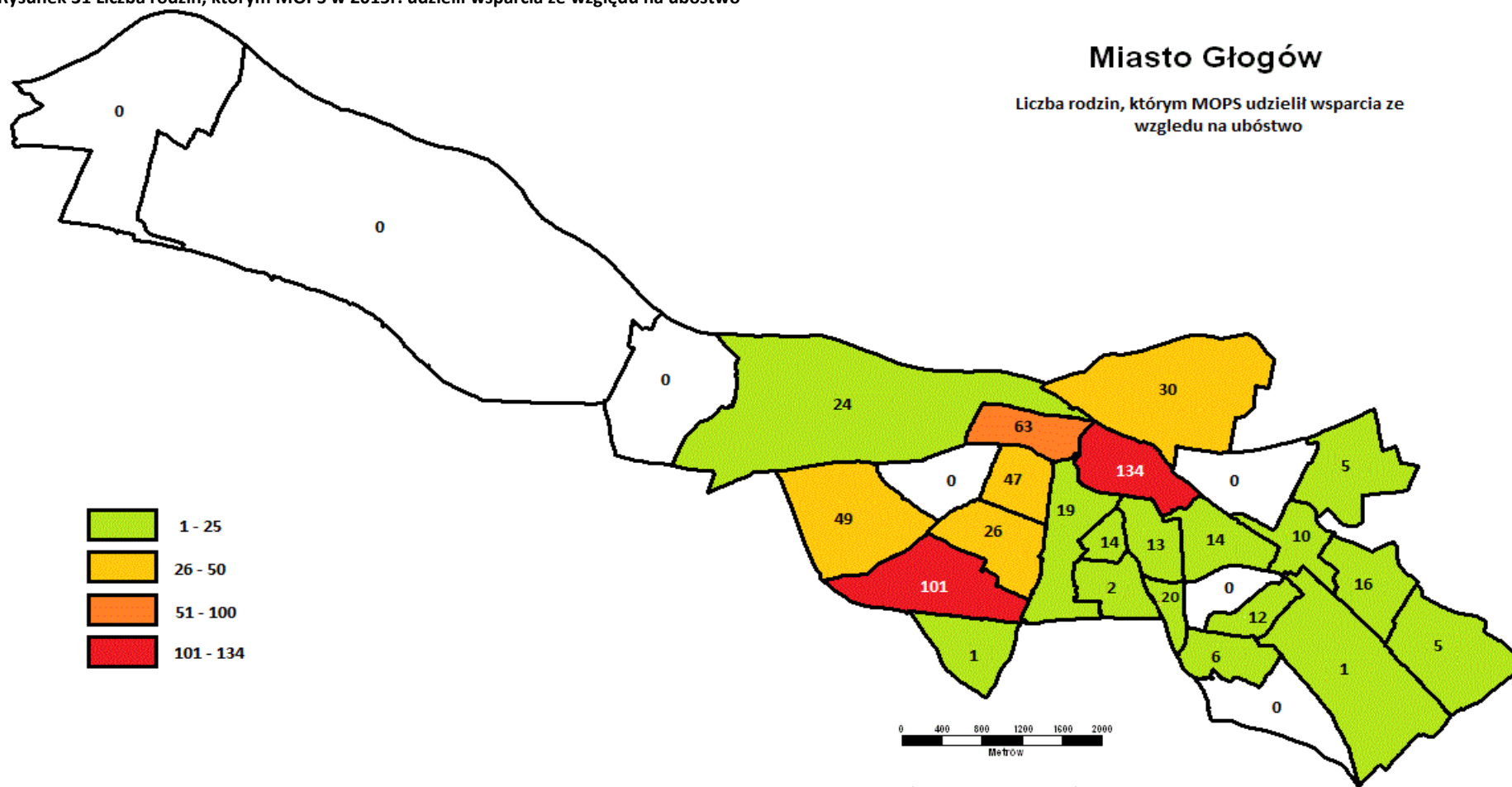
- Stare Miasto (134),
- Kopernik (101),
- Śródmieście (63).

Wiele rodzin potrzebujących wsparcia ze względu na ubóstwo zamieszkuje również osiedla:

- Brzostów,
- Ostrów Tumski,
- Kościuszki,
- Chrobry.

Warto zaznaczyć, że na terenie Głogowa istnieją osiedla, na których wskaźnik osób ubogich równy jest zero.

Rysunek 31 Liczba rodzin, którym MOPS w 2015r. udzielił wsparcia ze względu na ubóstwo



Do analizy przyjęto podział na osiedla wg projektu uchwały z 2008 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Głogów

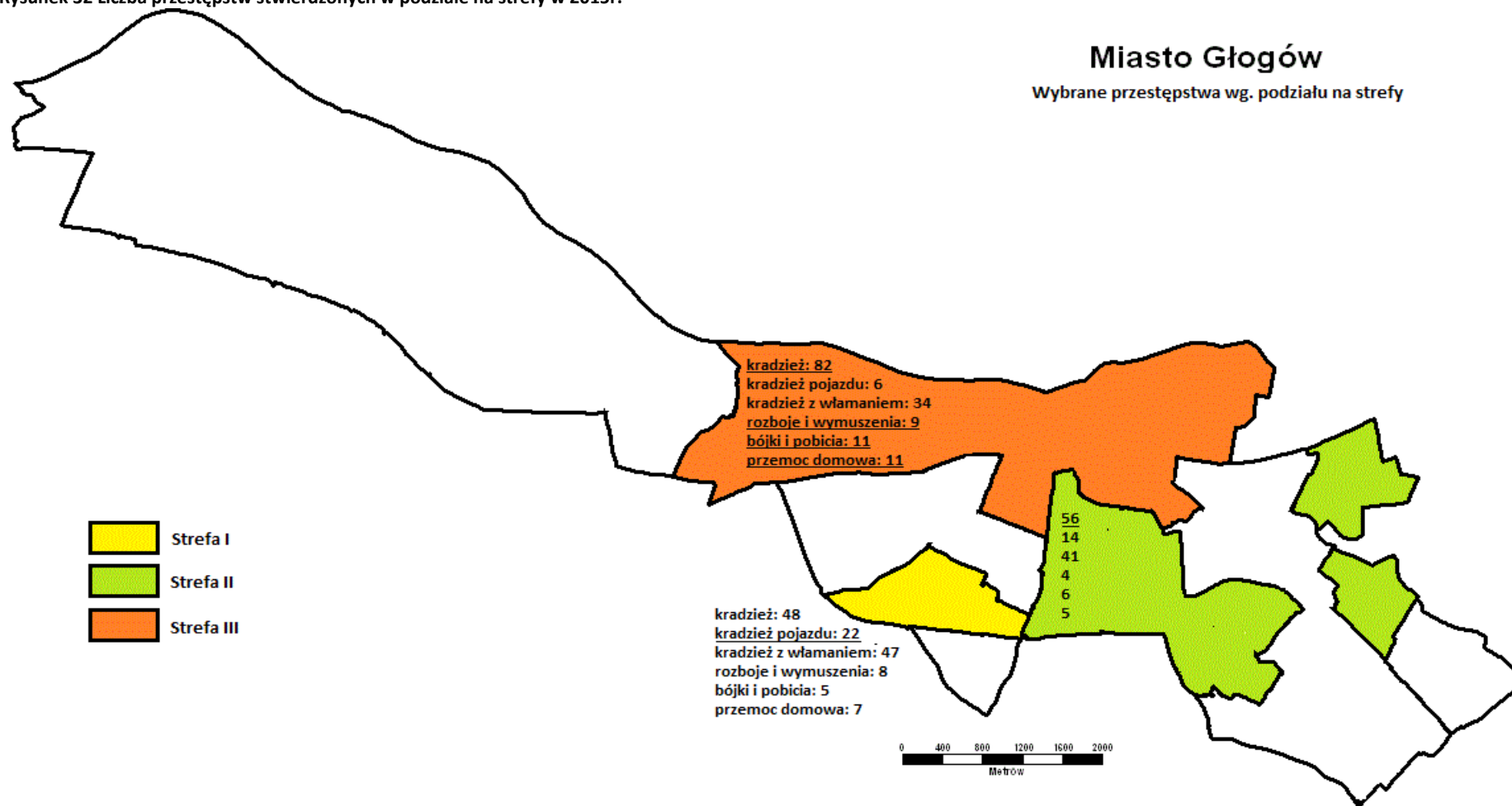
Przestępczość

Głogów został przez policję podzielony na trzy strefy:

1. Strefa I – osiedle Kopernik;
2. Strefa II – Hutnik I, Hutnik II, Słoneczne, Sportowe, Piastów I , Piastów II, Piastów III, Żarków, Widziszów oraz Nosocice;
3. Strefa III – osiedla: Przemysłowe, Śródmieście, Stare Miasto, Chrobry oraz Ostrów Tumski.

Jak wynika z danych Komendy Powiatowej Policji w Głogowie najwięcej przestępstw w 2015r. popełnionych zostało w Strefie III – 153. Porównując wszystkie trzy analizowane strefy, w Strefie III najwyższy wskaźnik przestępstw stwierdzonych dotyczył takich zdarzeń jak: kradzież (82), rozboje i wymuszenia (9), bójki i pobicia (11) oraz przemoc domowa (11). Z kolei w Strefie I najwyższy wskaźnik przestępczości odnosi się do kradzieży pojazdów (22) oraz kradzieży z włamaniem (47).

Rysunek 32 Liczba przestępstw stwierdzonych w podziale na strefy w 2015r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Głogowie

Inne obywatelstwa

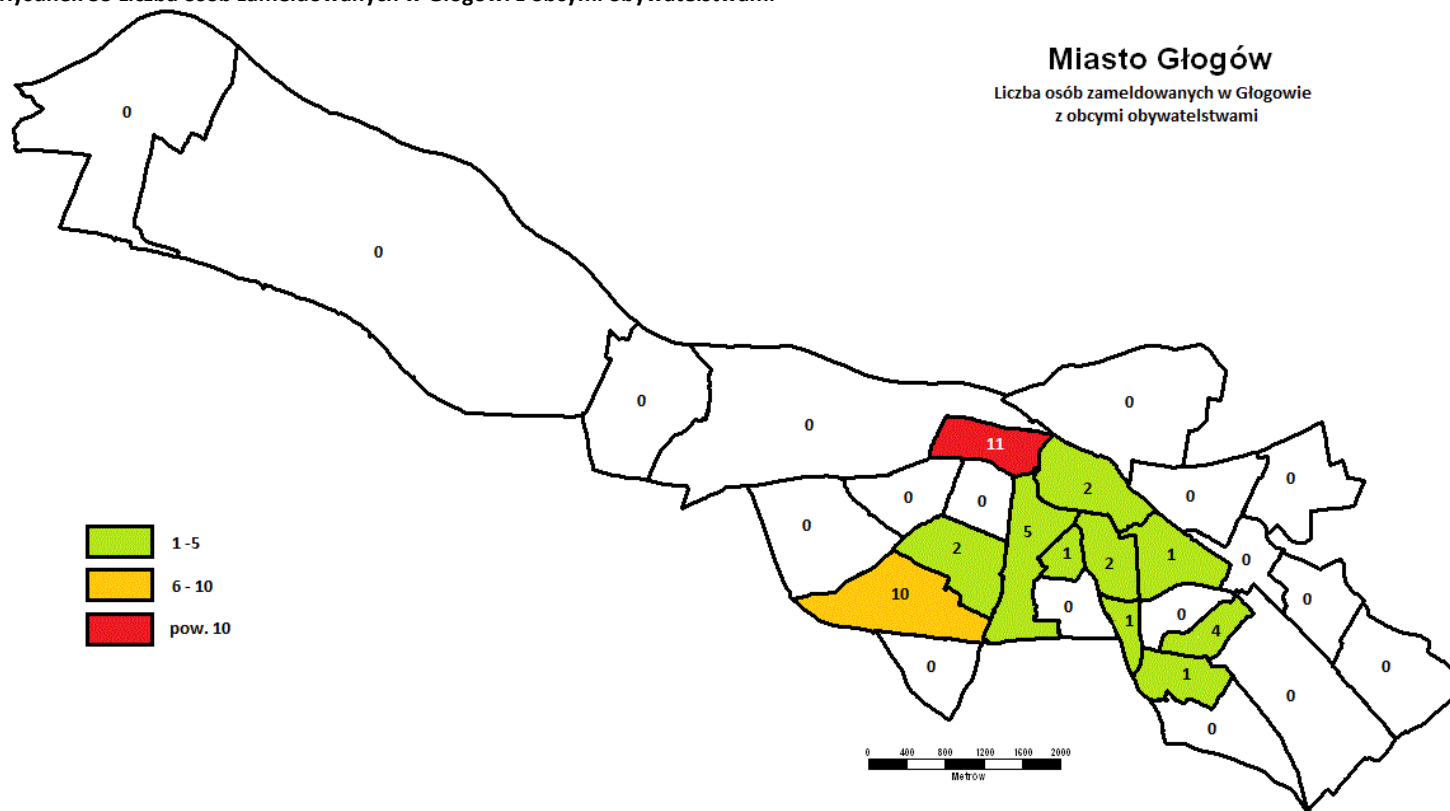
Najwięcej osób zameldowanych w Głogowie z obcymi obywatelstwami zamieszkuje centralny obszar miasta –osiedle Śródmieście (11) .

Osoby z zagranicznymi paszportami zameldowane są również na osiedlach:

- Kopernik (10).
- Kościuszki,
- Hutnik I,
- Stare Miasto,
- Hutnik II,
- Sportowe,
- Piastów I,
- Złota Podkowa,
- Piastów II,
- Piastów III.

Jak wynika z poniższej mapy, osoby z innym obywatelstwem niż polskim, zamieszkują głównie tereny na południe od centrum Głogowa.

Rysunek 33 Liczba osób zameldowanych w Głogowie z obcymi obywatelstwami



Do analizy przyjęto podział na osiedla wg projektu uchwały z 2008 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Głogowie

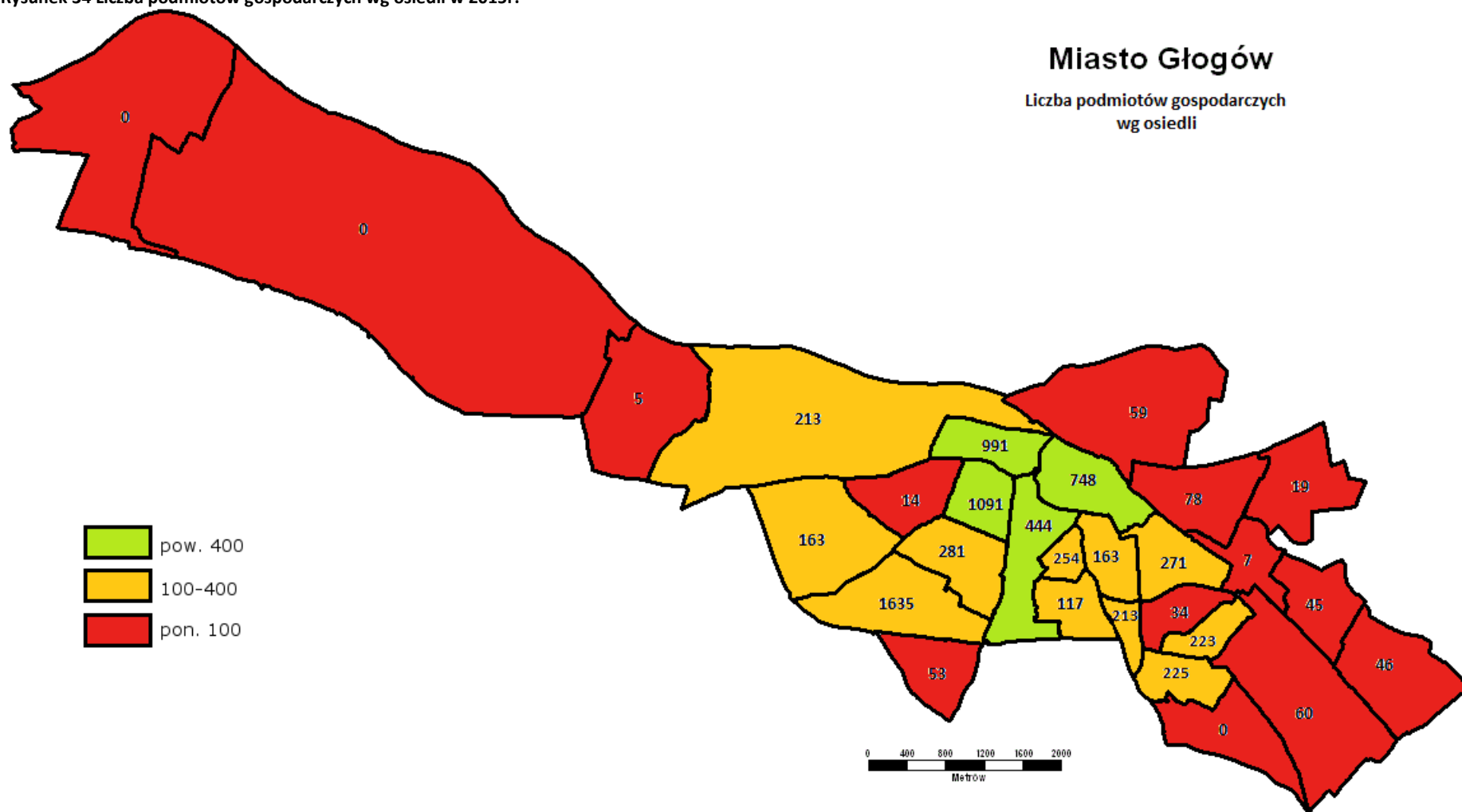
Gospodarka

Najwięcej podmiotów gospodarczych funkcjonowało na osiedlu Kopernika. Ich liczba w roku 2015 równa była 1635. Jak wynika z przedstawionych poniżej map, największe zagęszczenie firm było w centralnych obszarach w Głogowie. Aż 1091 podmiotów gospodarczych działało na osiedlu Chrobry. Nieco mniej, jednak odsetek ten nadal był wysoki, funkcjonowało w Śródmieściu (991) oraz w Starym Mieście (748). Również na terenie osiedla Hutnik zarejestrowanych było wiele podmiotów gospodarczych (444).

Warto zaznaczyć, że na obszarach osiedli: Wróblin-Głogowski, Huta oraz Górka nie funkcjonują żadne podmioty gospodarcze.

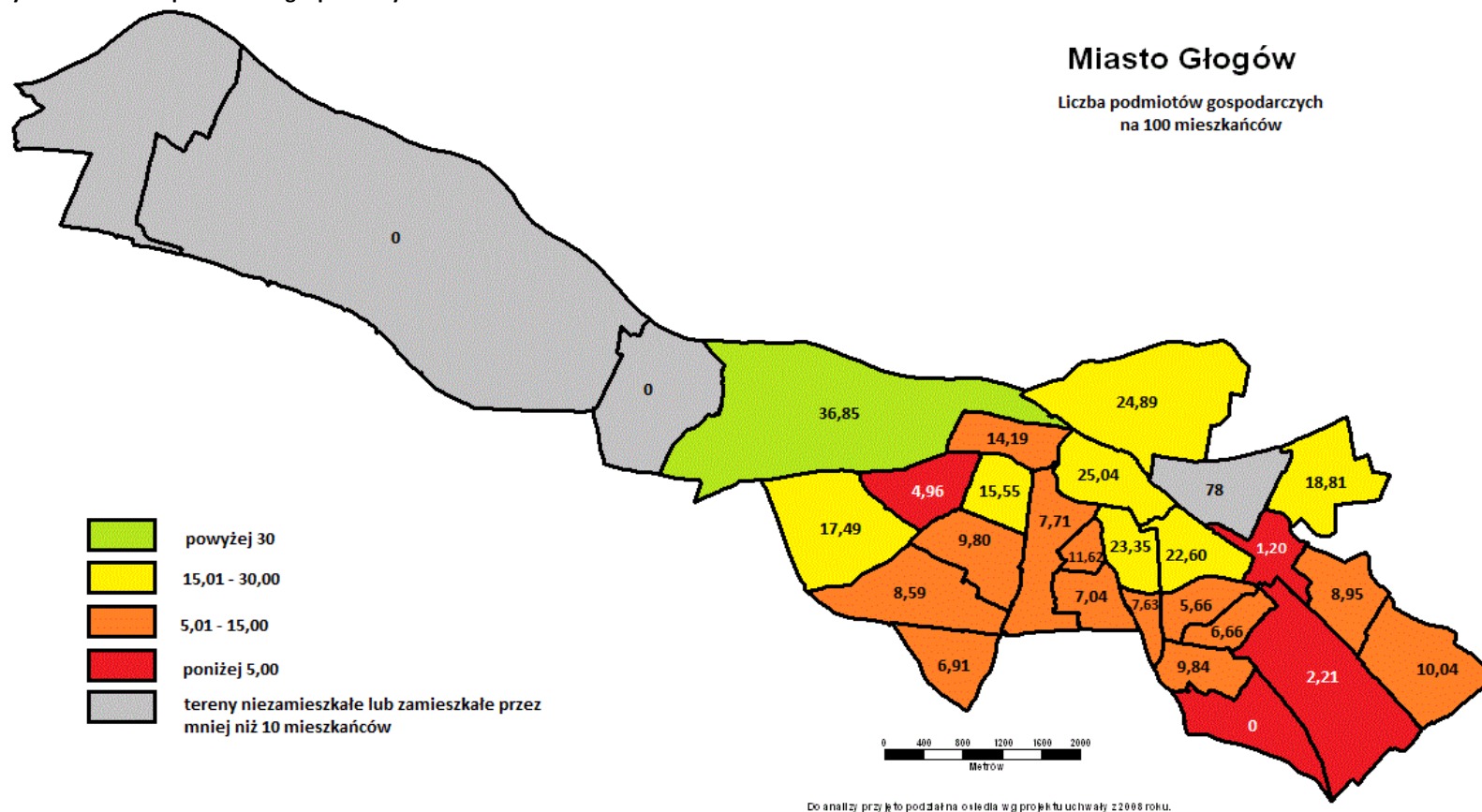
Druga zaprezentowana mapa przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców. Na osiedlach Górka (0), Cukrownik (1,2), Piastów IV (2,21) oraz Garnizonowe (4,96) występowała ich najmniejsza liczba. Poniżej 15 działalności gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców zarejestrowanych było również na osiedlach: Śródmieście, Hutnik I, Kościuszki, Kopernik, Paulinów, Hutnik II, Słoneczne, Piastów I, Piastów II, Piastów III, Żarków, Nosocice oraz Krzepów.

Rysunek 34 Liczba podmiotów gospodarczych wg osiedli w 2015r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Głogowie

Rysunek 35 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2015r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Głogowie

Problemy środowiskowe

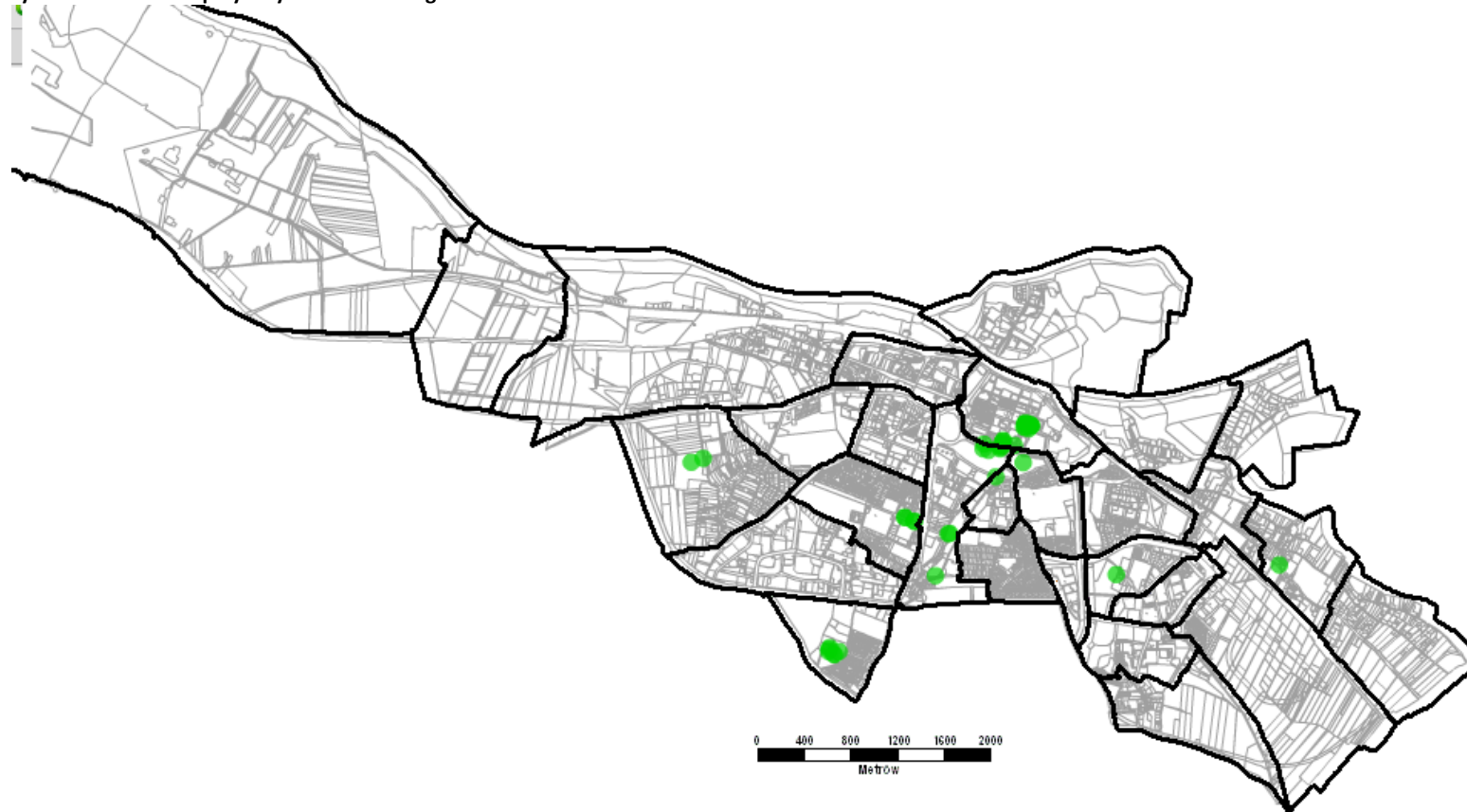
Drugą kwestią, która jest istotna przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji, są problemy środowiskowe. Niewątpliwie jednym z nich jest liczba pomników przyrody, które świadczą o atrakcyjności turystycznej danego regionu.

Na terenie miasta Głogów najwięcej pomników przyrody zaobserwować można na osiedlach: Stare Miasto oraz Hutnik I.

Natomiast pojedyncze pomniki przyrody występują również na osiedlach:

- Brzostów,
- Paulinów,
- Kościuszki,
- Hutnik II,
- Sportowe,
- Żarków,
- Nosocie.

Rysunek 36 Pomniki przyrody na terenie Głogowa i okolic



Do analizy przyjęto podział na osiedla wg projektu uchwały z 2008 roku.

Źródło: <http://sit.glogow.pl/>

Istotnym problemem środowiskowym są również wyroby azbestowe. W ramach „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” udostępniona jest mapa z obszarami, na których tego rodzaju problem nadal występuje. Jak wynika z poniższego rysunku na terenie Głogowa istnieją obiekty z nieusuniętym azbestem.

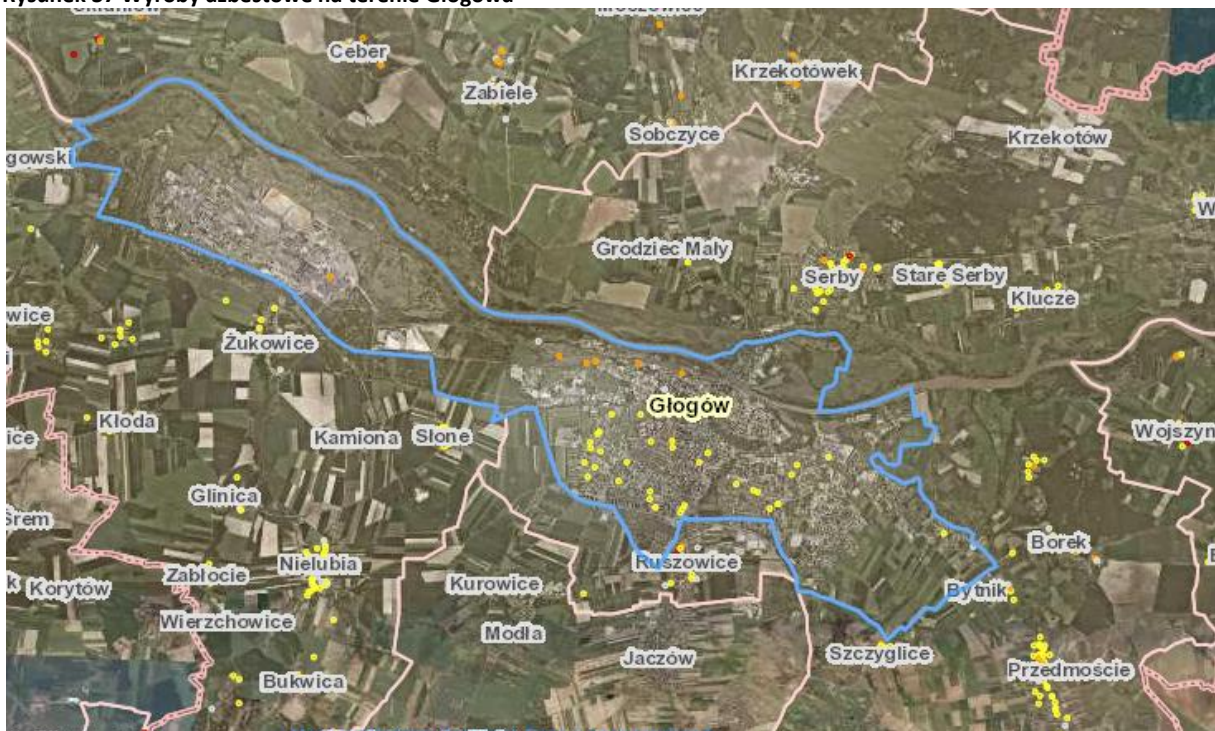
Poszczególne kolory oznaczają stopień pilności usunięcia wyrobów. A jest to:

- Kolor czerwony – I stopień,
- Kolor pomarańczowy – II stopień,
- Kolor żółty – III stopień.

Na terenie Głogowa znajduje się 63 obiektów wpisanych do Bazy Azbestowej, należących do II i III stopnia usunięcia. 5 obiektów, oznaczonych kolorem pomarańczowym, zlokalizowanych jest w okolicach torów kolejowych.

Jak wynika z analizy dostępnej na stronie internetowej, 943,143 mg wyrobów azbestowych zostało zinwentaryzowanych, natomiast 129,098 mg pozostało do usunięcia.

Rysunek 37 Wyroby azbestowe na terenie Głogowa



Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Aspekt przestrzenno-funkcjonalny

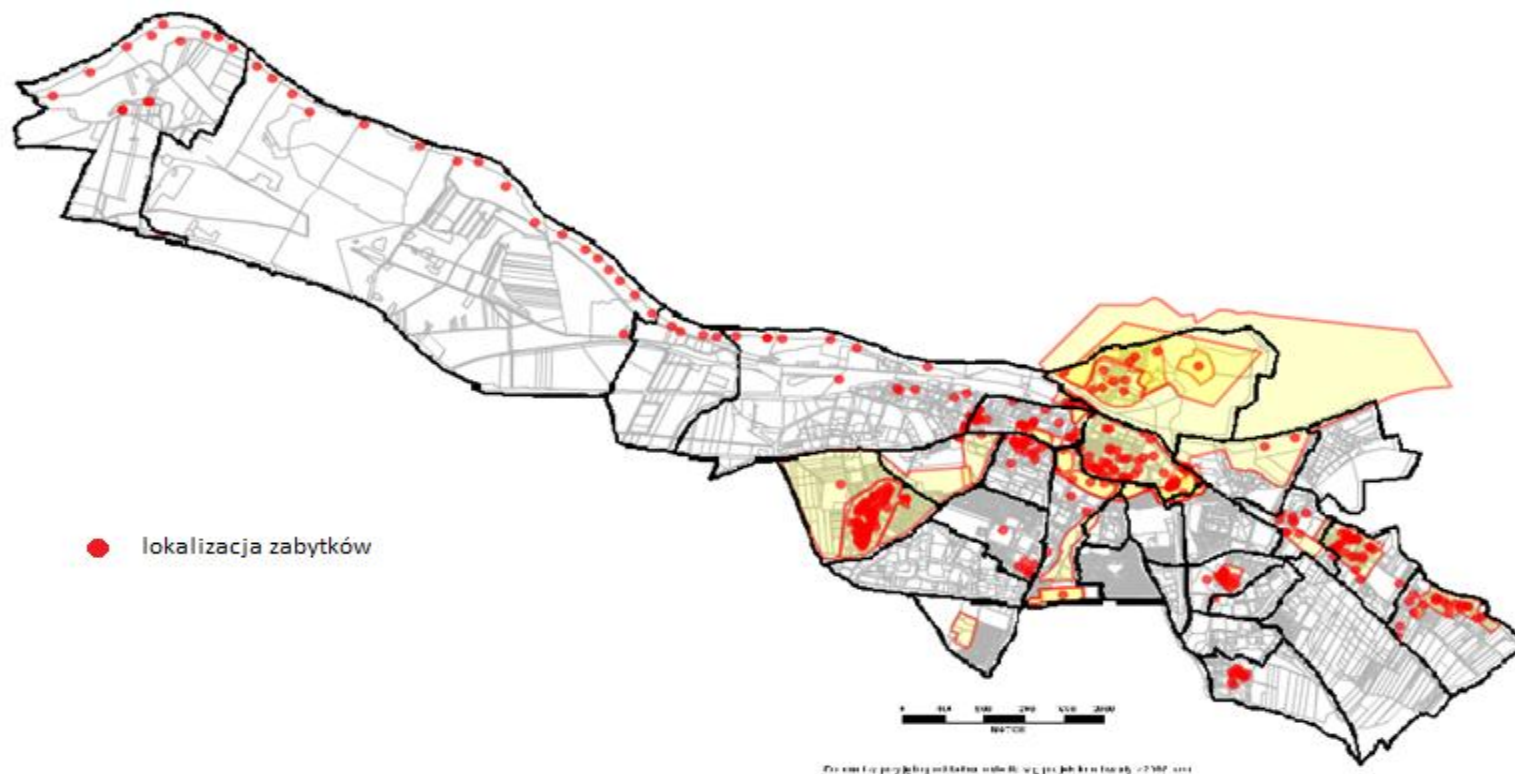
Duże skupiska zabytków w Głogowie można zaobserwować na osiedlach:

- Stare Miasto,
- Śródmieście,
- Ostrów Tumski,

Licznie obiekty zabytkowe występują również na terenach osiedli: Brzostów i Krzepów.



Rysunek 38 Mapa zabytków na terenie Głogowa i okolic



<http://sit.glogow.pl/>

Aspekt techniczny

Poniżej przedstawione mapy prezentują system elektroenergetyczny, ciepłowniczy oraz gazowniczy na terenie Głogowa.

System elektroenergetyczny rozwinięty jest głównie poza granicami miasta. Od stacja 220/110 kV w Żukowicach przebiega linia 220 kV. Natomiast w przypadku linii WN wychodzi od stacji Huty Głogów 1 i 2, GPZ Brzostów, GPZ Brzegowa oraz GPZ Żarków.

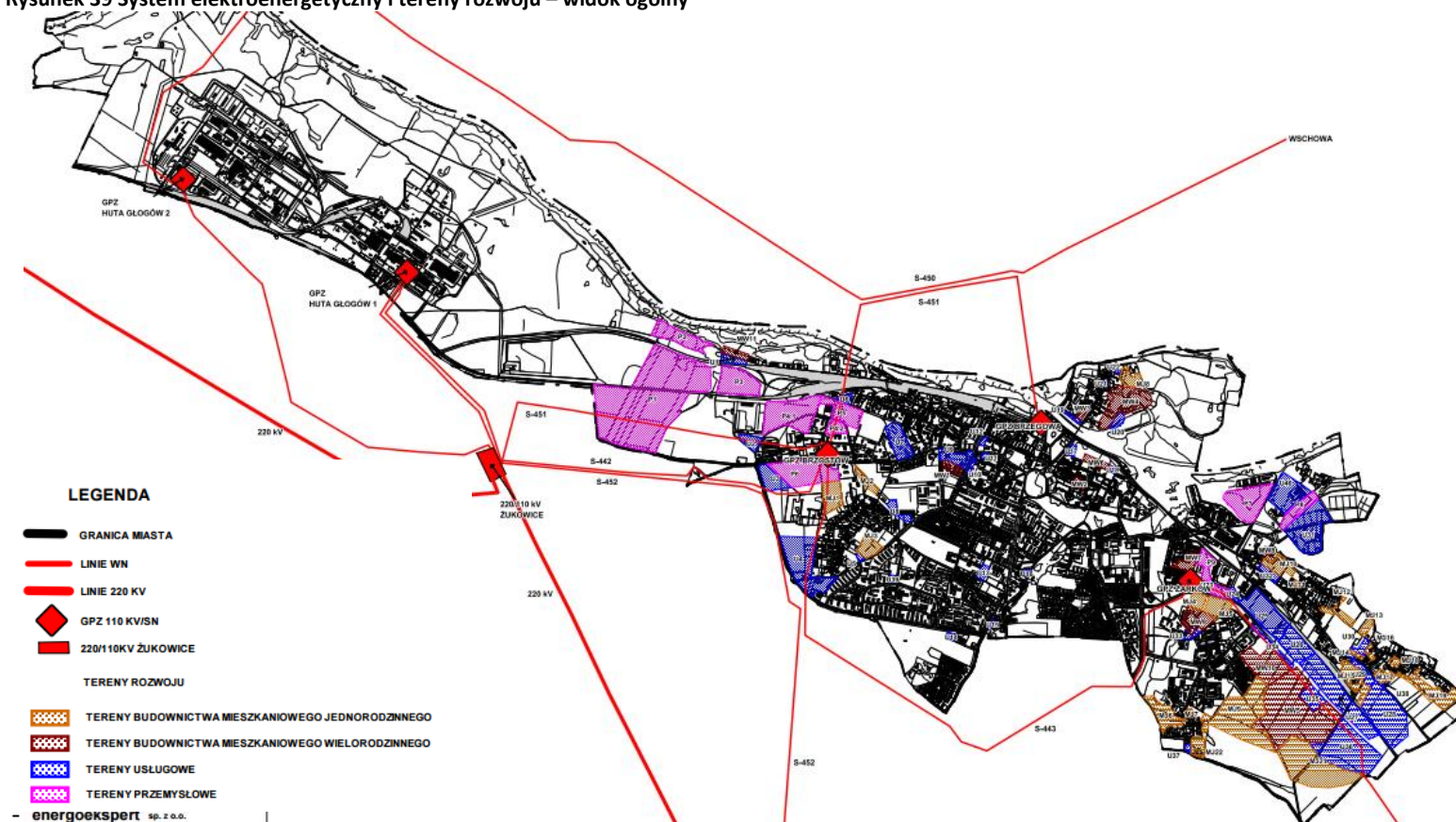
System ciepłowniczy rozbudowany jest na obszarach budownictwa mieszkaniowego jedno i wielorodzinnego. Przedstawiona poniżej mapa prezentuje również miejsca, w których w roku 2013 zaplanowana była rozbudowa sieci ciepłej. Przede wszystkim obejmowała tereny przemysłowe, a w nieco mniejszym stopniu również usługowe.

W zakresie systemu gazowniczego stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane są w 6 punktach:

1. Głogów Park,
2. Głogów - os. Piastów Śl.,
3. Głogów – PKS,
4. Głogów – Kopernik,
5. Głogów – os. Słoneczne,
6. Głogów – os. Paulinów.

Gazociąg niskiego i średniego ciśnienia funkcjonuje przede wszystkim na terenach budownictwa mieszkaniowego. W przypadku sieci gazociągowej wysokiego ciśnienia oraz dla zasilania DGP, przebiega od przedsiębiorstwa KGHM do Kościan. System jest tak zbudowany, że gaz dostarczany jest również poza granice miasta.

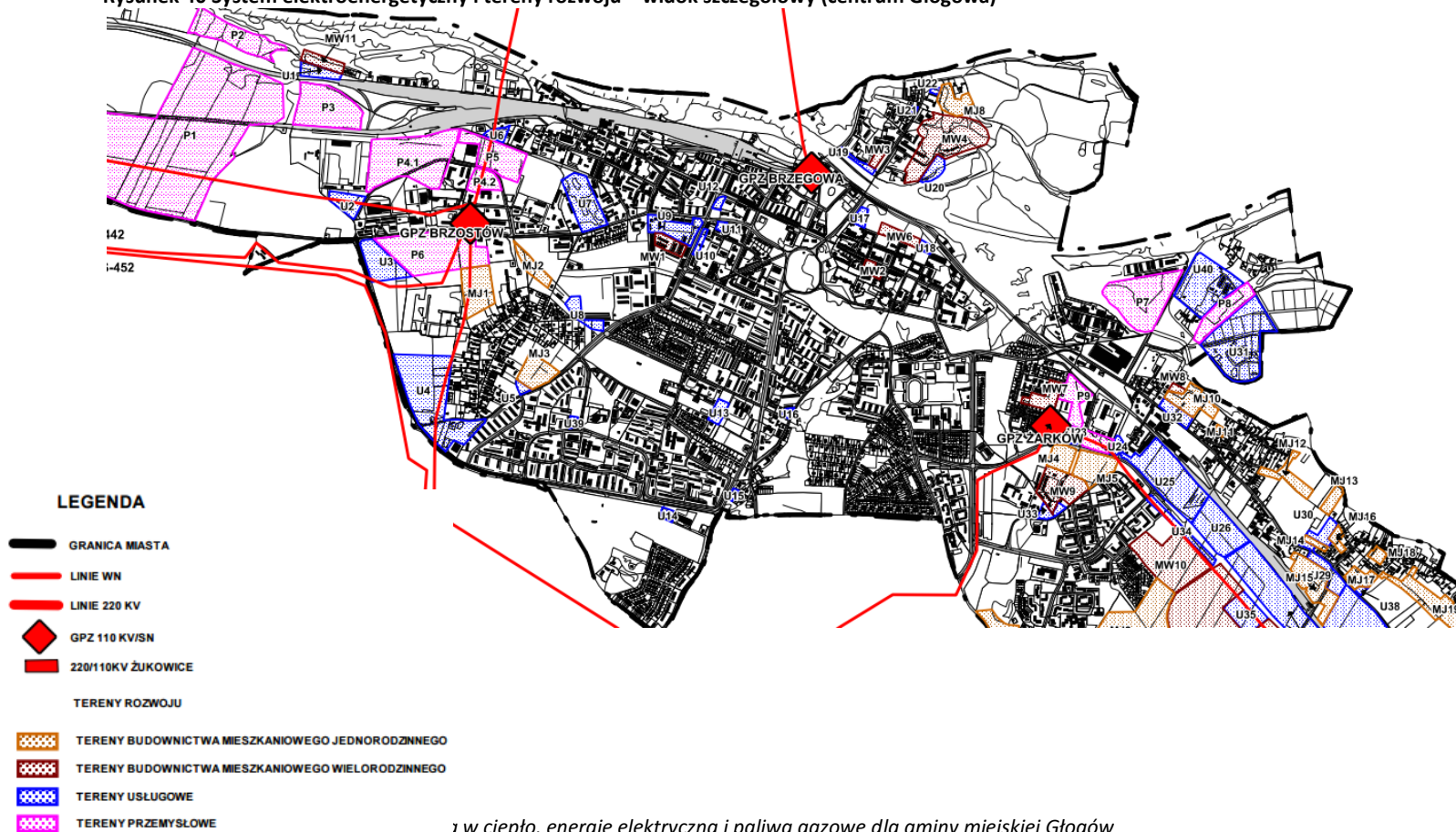
Rysunek 39 System elektroenergetyczny i tereny rozwoju – widok ogólny



Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Głogów



Rysunek 40 System elektroenergetyczny i tereny rozwoju – widok szczegółowy (centrum Głogowa)

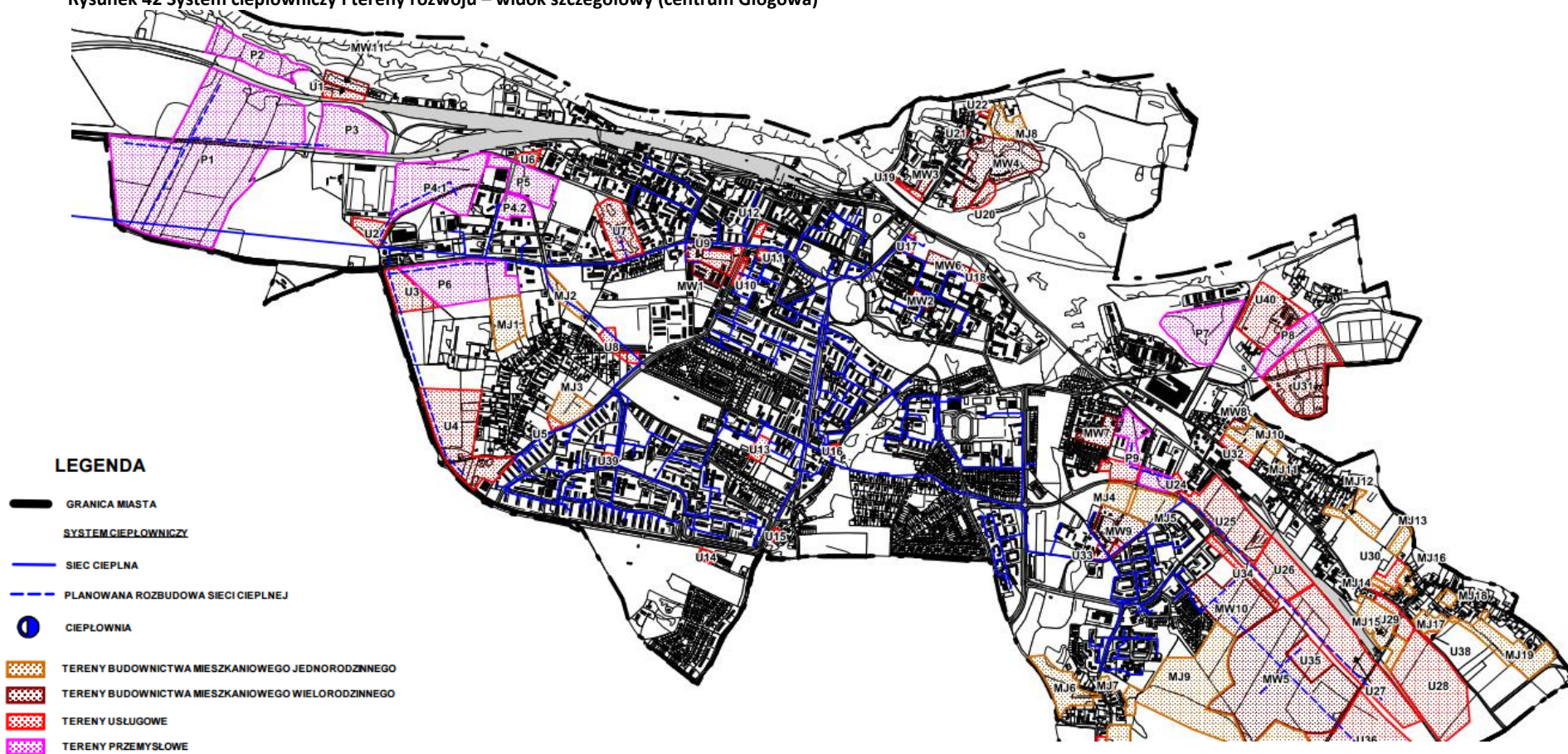


Rysunek 41 System ciepłowniczy i tereny rozwoju – widok ogólny



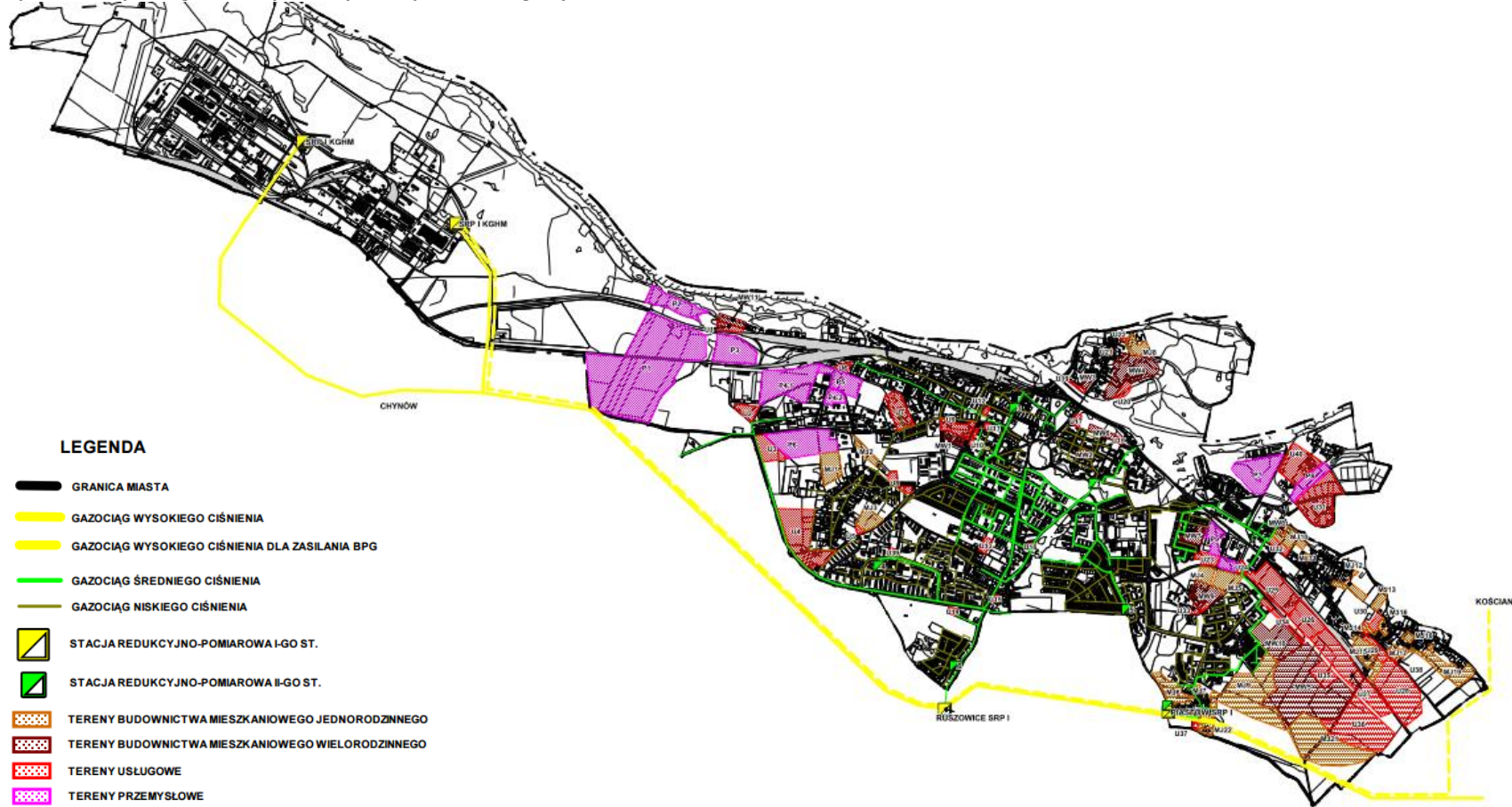
Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Głogów

Rysunek 42 System ciepłowniczy i tereny rozwoju – widok szczegółowy (centrum Głogowa)



Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Głogów

Rysunek 43 System gazowniczy i tereny rozwoju – widok ogólny



Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Głogów

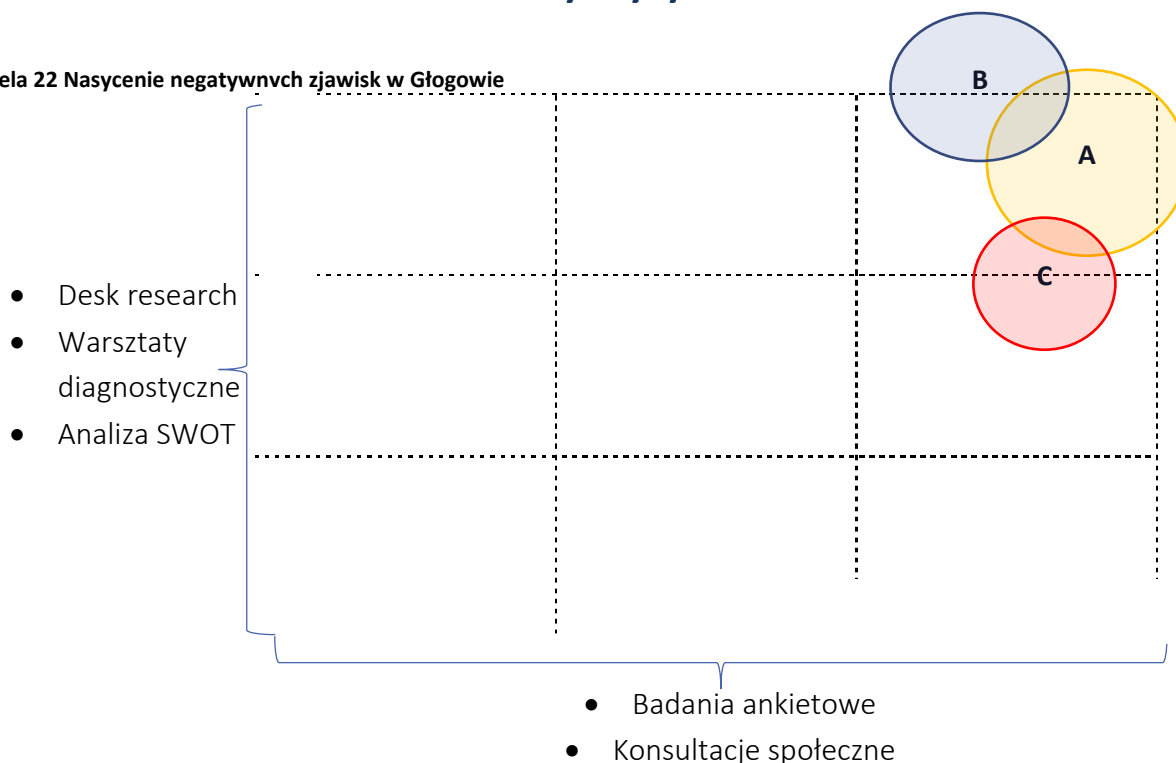
Rysunek 44 System gazowniczy i tereny rozwoju – widok szczegółowy (centrum Głogowa)



Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Głogów

7.2. Podsumowanie: obszary kryzysowe

Tabela 22 Nasylenie negatywnych zjawisk w Głogowie



Legenda:

A – czynniki społeczne

B – czynniki gospodarcze (ekonomiczne)

C – czynniki infrastrukturalne (przestrzenne, techniczne)

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research, analizy SWOT, badań ankietowych oraz konsultacji społecznych

Wszystkie z analizowanych wskaźników dotyczących obszarów problemowych: społeczne, gospodarcze oraz infrastrukturalne znalazły potwierdzenie w wynikach badań z interesariuszami gminy miejskiej Głogów. Poniżej przedstawiono dwa zestawienia:

1. Wskaźniki możliwe do przedstawienia w ujęciu liczbowym;
2. Podsumowanie wszystkich danych, z wyszczególnieniem występowania obszarów kryzysowych.

Tabela 23 Wskaźniki w ujęciu liczbowym

	Alkoholizm		Bezradność opiekuńcza		Bezrobocie	Niepełnosprawność		Ubóstwo		Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych	Obywatelstwa obce	Gęstość zaludnienia		liczba mieszkańców	Średnia wieku mieszkańców	Liczba bezrobotnych kobiet	Udział kobiet wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych do 25 r. ż.	Udział osób do 25 r. ż. wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych pow. 50 r. ż.	Udział osób pow. 50 r. ż. wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia	Udział osób bez wykształcenia wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji	Udział osób bez kwalifikacji wśród osób bezrobotnych ogółem	
	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin na 100 mieszkańców	liczba osób na 100 mieszkańców		Udział osób bezrobotnych w populacji ogółem	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin				Liczba osób	w osobach na km2															w osobach na km2
Biechów	0	0	0,00	0,00	0%	0	0	0	0	0	0	0	3	5	33,55	0	0%	0	0%	0	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Brzostów	1	2	0,43	1,61	6%	7	17	49	109	17,49	163	0	734	932	39,1	33	59%	32	57%	10	18%	13	23%	28	50%	19	34%		
Chrobry	2	2	0,26	1,01	2%	35	54	47	113	15,55	1091	2	16247	7014	44,53	96	60%	91	57%	17	11%	48	30%	68	43%	36	23%		
Cukrownik	0	0	0,00	0,00	1%	2	2	10	29	1,2	7	0	1347	580	39,45	2	29%	4	57%	1	14%	4	57%	5	71%	2	29%		
Fabryczna	0	0	0,00	0,00	0%	0	0	0	0	78	78	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%		
Garnizonowe	0	0	0,00	0,00	1%	0	0	0	0	4,96	14	0	482	282	41,79	2	67%	2	67%	1	33%	1	33%	1	33%	2	67%		
Górka	0	0	0,00	0,00	3%	1	2	0	0	0	0	0	217	173	36,96	4	67%	2	33%	2	33%	3	50%	3	50%	1	17%		
Huta	0	0	0,00	0,00	0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%		
Hutnik I	0	0	0,75	2,69	4%	55	110	19	63	7,71	444	5	7208	5757	43,77	158	65%	153	63%	30	12%	58	24%	129	53%	50	20%		
Hutnik II	0	0	0,18	0,37	5%	12	25	14	40	11,62	254	1	11824	2185	42,66	56	51%	31	28%	10	9%	18	16%	31	28%	12	11%		
Kopernik	4	6	0,32	1,20	3%	96	200	101	265	8,59	1635	10	18621	19034	42,27	374	65%	312	54%	74	13%	123	21%	258	45%	134	23%		
Kościuszki	1	1	0,77	2,55	4%	25	42	26	70	9,8	281	2	4198	2867	42,2	82	64%	73	57%	18	14%	38	29%	58	45%	27	21%		

	Alkoholizm		Bezradność opiekuńcza		Bezrobocie	Niepełnosprawność		Ubóstwo		Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych	Obywatelstwa obce	Gęstość zaludnienia		liczba mieszkańców	Średnia wieku mieszkańców	Liczba bezrobotnych kobiet	Udział kobiet wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych do 25 r. ż.	Udział osób do 25 r. ż. wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych pow. 50 r. ż.	Udział osób pow. 50 r. ż. wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia	Udział osób bez wykształcenia wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji	Udział osób bez kwalifikacji wśród osób bezrobotnych ogółem
	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin na 100 mieszkańców	liczba osób na 100 mieszkańców		Udział osób bezrobotnych w populacji ogółem	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin				Liczba osób	w osobach na km2														
Krzepów	0	0	0,22	1,75	6%	3	15	5	18	10,04	46	0	451	458	36,84	14	54%	12	46%	4	15%	9	35%	21	81%	11	42%	
Nosocice	1	1	1,19	3,98	6%	2	4	16	60	8,95	45	0	844	503	37,52	18	58%	21	68%	5	16%	8	26%	24	77%	14	45%	
Ostrów Tumski	1	1	3,38	22,78	5%	5	25	30	99	24,89	59	0	125	237	34,72	10	77%	7	54%	3	23%	3	23%	12	92%	3	23%	
Paulinów	0	0	0,00	0,00	1%	1	1	1	3	6,91	53	0	1395	767	41,53	5	45%	3	27%	1	9%	2	18%	4	36%	2	18%	
Piastów I	1	5	0,07	0,18	3%	3	13	20	35	7,63	213	1	14279	2792	41,17	58	64%	58	64%	9	10%	41	46%	42	47%	16	18%	
Piastów II	0	0	0,39	1,84	5%	6	12	6	11	9,84	225	1	5382	2286	39,6	71	68%	67	64%	10	10%	30	29%	51	49%	24	23%	
Piastów III	3	9	0,15	0,57	4%	4	9	12	36	6,66	223	4	11259	3350	38,51	101	69%	71	49%	30	21%	34	23%	62	42%	28	19%	
Piastów IV	1	3	0,11	0,29	2%	0	0	1	2	2,21	60	1	1472	2712	32,2	47	82%	36	63%	5	9%	7	12%	11	19%	8	14%	
Przemysłowe	3	3	1,04	4,67	9%	17	35	9	24	36,85	213	0	162	578	38,61	34	63%	32	59%	8	15%	23	43%	40	74%	16	30%	
Słoneczne	0	0	0,00	0,00	2%	1	1	2	4	7,04	117	0	3993	1662	43,21	25	69%	20	56%	8	22%	14	39%	11	31%	7	19%	
Sportowe	2	6	0,00	0,00	5%	1	1	13	37	23,35	163	2	3993	698	41,52	24	63%	18	47%	5	13%	13	34%	17	45%	7	18%	

	Alkoholizm		Bezradność opiekuńcza		Bezrobocie	Niepełnosprawność		Ubóstwo		Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych	Obywatelstwa obce	Gęstość zaludnienia		liczba mieszkańców	Średnia wieku mieszkańców	Liczba bezrobotnych kobiet	Udział kobiet wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych do 25 r. ż.	Udział osób do 25 r. ż. wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych pow. 50 r. ż.	Udział osób pow. 50 r. ż. wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia	Udział osób bez wykształcenia wśród osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji	Udział osób bez kwalifikacji wśród osób bezrobotnych ogółem
	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin na 100 mieszkańców	liczba osób na 100 mieszkańców		Udział osób bezrobotnych w populacji ogółem	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin				Liczba osób	w osobach na km2														
Stare Miasto	4	5	0,40	1,34	5%	10	24	134	328	25,04	748	2	4501	2987	34,62	98	73%	73	54%	12	9%	32	24%	49	36%	23	17%	
Śródmieście	8	12	0,42	1,36	6%	55	102	63	141	14,19	991	11	14729	6989	43,62	244	57%	241	56%	46	11%	110	26%	228	53%	84	20%	
Widziszów	0	0	2,97	13,83	4%	2	4	5	12	18,81	19	0	120	101	38,17	2	50%	1	25%	0	0%	2	50%	3	75%	3	75%	
Wróblin Głogowski	0	0	0,00	0,00	0%	0	0	0	0	0	0	0	2	6	31,24	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	
Złota Podkowa	0	0	0,33	1,17	4%	12	24	14	53	22,6	271	1	2133	1199	35,54	24	56%	25	58%	9	21%	10	23%	17	40%	7	16%	
Żarków	4	7	4,83	18,80	7%	20	60	0	0	5,66	34	0	1623	601	29,4	33	75%	27	61%	4	9%	7	16%	28	64%	14	32%	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24 Tabelaryczne podsumowanie obszarów kryzysowych (kolorem czerwonym zaznaczone zostały zjawiska kryzysowe, pomarańczowym – zjawiska wymagające monitoringu na danych obszarach).

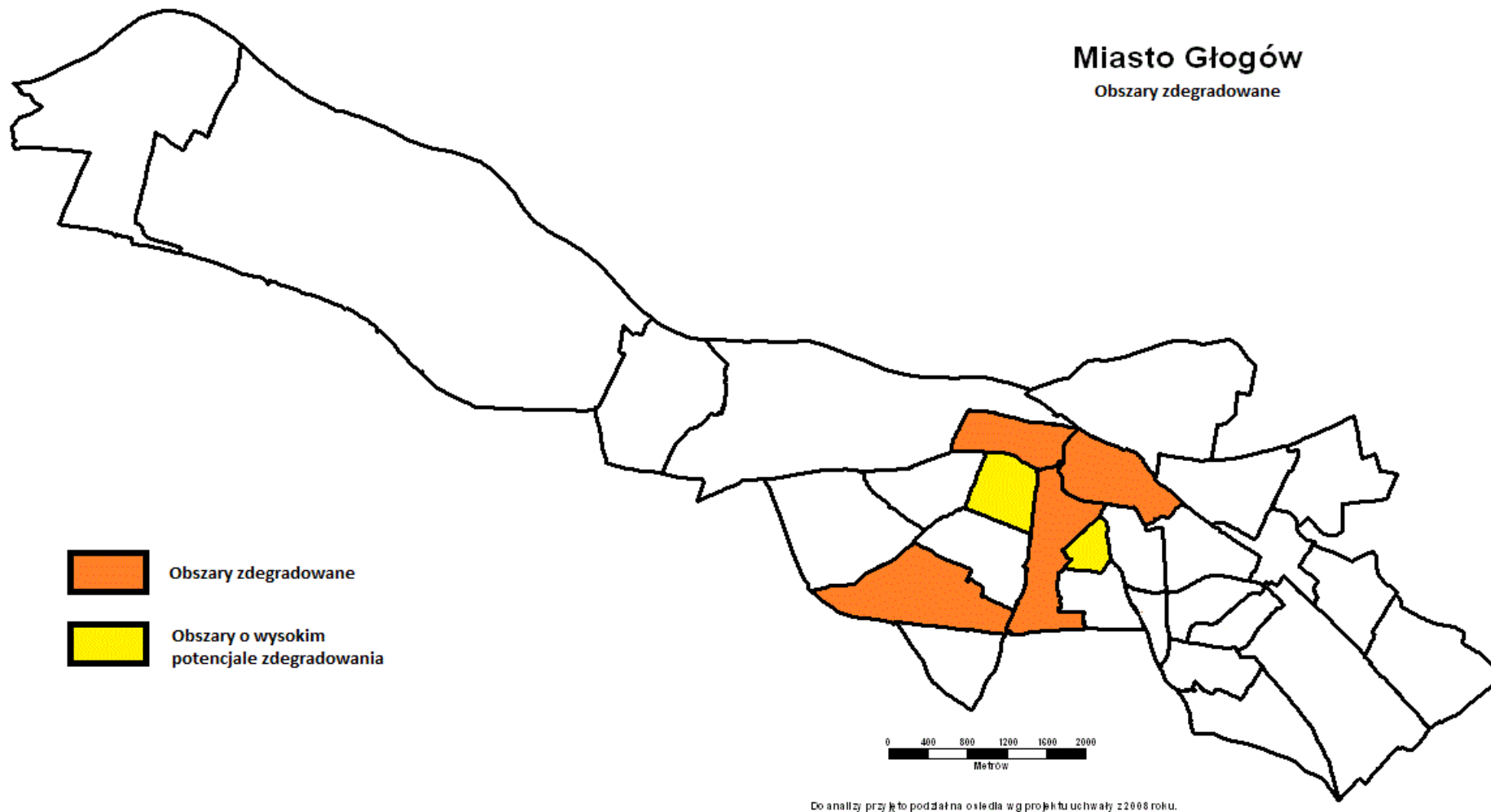
Problem	Gęstość zaludnienia	Starzejące się społeczeństwo	Bezrobocie	Sytuacja na rynku pracy	Alkoholizm	Bezradność opiekuńcza	Niepełnosprawność	Ubóstwo	Przestępczość	Obywatelstwa obce	Aktywność gospodarcza	Liczba pomników przyrody	Liczba zabytków
Osiedle													
Biechów													
Brzostów													
Chrobry													
Cukrownik													
Fabryczna													
Garnizonowe													
Górka													
Huta													
Hutnik I													
Hutnik II													
Kopernik													
Kościuszki													
Krzepów													
Nosocice													
Ostrów													
Tumski													
Paulinów													
Piastów I													
Piastów II													
Piastów III													
Piastów IV													
Przemysłowe													
Słoneczne													
Sportowe													
Stare Miasto													
Śródmieście													
Widziszów													
Wróblin													
Głogowski													
Złota													
Podkowa													
Żarków													

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy wskaźnikowej

Zgodnie z analizą wskaźnikową obszarami najbardziej zdegradowanymi społecznie – gospodarczo są osiedla: Śródmieście, Stare Miasto, Hutnik I oraz Kopernik, z kolei osiedla: Chrobry oraz Hutnik II ze względu na wysokie wartości wskaźników kryzysowych wymagają regularnego monitoringu i w razie potrzeby interwencji.



Tabela 25 Mapa obszaru zdegradowanego



Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy wskaźnikowej

8. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji określony w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji zostało dokonane na podstawie analizy wskaźnikowej wyznaczonych jednostek urbanistycznych w Głogowie, w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej. Określony obszar ujęty Lokalnym Programem Rewitalizacji został potwierdzony przez mieszkańców i interesariuszy Głogowa poprzez zastosowanie metod partycypacji społecznej: badania ankietowego oraz procesu konsultacji społecznych.

Wyodrębniony obszar charakteryzuje się zdegradowaniem funkcji społecznych, gospodarczych i infrastruktury mieszkaniowej, przestrzeni publicznej oraz zmniejszonym potencjałem w sferze działalności i aktywności społeczności lokalnej.

Sąsiadujące ze sobą osiedla: Śródmieście oraz Stare Miasto zostały zdiagnozowane jako obszar wymagający rewitalizacji ze względu na silne powiązania urbanistyczne i społeczno – gospodarcze oraz korelacje wyznaczające wartości wskaźników kryzysowych w Głogowie.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji zlokalizowany jest w centralnej części miejscowości i obejmuje osiedla: Śródmieście i Stare Miasto. Obszar rewitalizacji zajmuje 3,38% powierzchni miasta oraz zamieszkały jest przez 17,2% mieszkańców.

Tabela 26 Wykaz ulic wchodzących do procesu rewitalizacji

OSIEDLE - STARE MIASTO		OSIEDLE - ŚRÓDMIEŚCIE	
Ulica	Liczba mieszkańców	Ulica	Liczba mieszkańców
Balwierska	68	Brama Brzostowska	0
Bernardyńska	0	Nadbrzeżna	3
Długa	261	Towarowa	0
Garncarska	209	Przemysłowa	350
Grodzka	127	gen. W. Sikorskiego	738
Hugona Kołłątaja	206	Zamkowa	0
Karola Miarki	0	Strzelecka	0
Kotlarska	77	Gołębia	0
Koszarowa	0	Jana Z Głogowa	184
Młyńska	94	Topolowa	2
Nadodrzańska	0	Jana Z Głogowa	184

Parafialna	37	Poczdamska	1053
Piaskowa	3	Łużycka	0
Piastowska	72	Al. Wolności	2250
Piekarska	0	Spółdzielcza	469
Piotra Skargi	204	1 Maja	112
Plac Solny	88	Pl. 1000-lecia	722
Polska	410	gen. R. Rozwadowskiego	0
Powstańców	143	Marii Skłodowskiej-Curie	261
Rynek	303	Jana Matejki	505
Rzeźnicza	0	Adama Mickiewicza	503
Słodowa	113	Wojska Polskiego	1145
Smolna	130	Jedności Robotniczej	274
Stanisława Kutrzeby	13	Sybiraków	0
Stanisława Staszica	91	-	-
Staromiejska	89	-	-
Starowałowa	53	-	-
Szewska	4	-	-
Szkolna	0	-	-
Świętojańska	0	-	-
Świętego Mikołaja	0	-	-
Złota	0	-	-
SUMA:	2795		8571
%	4,22		12,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Rysunek 45 Obszar osiedla Stare Miasto



Źródło: http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/?gmap=gp0&actions=acShowWgButtonPanel_kraj_ORTO

Rysunek 46 Obszar osiedla Śródmieście



Źródło: http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/?gmap=gp0&actions=acShowWgButtonPanel_kraj_ORTO

9. Charakterystyka obszaru rewitalizacji

Obszar wyznaczony do rewitalizacji w znacznej części obejmuje zabudowę stanowiącą historyczny ośrodek miasta Głogów. W dokumencie „Restytucja Starego Miasta w Głogowie” znajduje się opis historii Starego Miasta. Wynika z niego, że pierwsza zabudowa na terenie miasta powstała w XIII wieku. Więcej informacji na temat rozbudowy urbanistycznej Głogowa pochodzi z początku dwudziestego stulecia. Miasto było jednym z najbardziej przeludnionych miast niemieckich, co wymusiło stworzenie nowego planu urbanistycznego. Jak wynika z dokumentu, w latach 1905-1914 Głogów był wielkim placem budowy, w czasie którym wybudowano 18 ulic, 10 gmachów publicznych i ok. 1000 domów mieszkalnych⁵. Po II wojnie światowej przedwojenna zabudowa Starego Miasta uległa zniszczeniu i w latach 50. zdecydowano się na częściową rozbiórkę. Obiektami, które zostały odbudowane były: kościół pojezuicki (dziś Bożego Ciała) bez hełmów wież oraz gmach Sądu Rejonowego⁶.

Dopiero w roku 1967 pojawia się pierwsza informacja o obecnym osiedlu Śródmieście. W planie ogólnym centrum miasta miało zostać przeniesione na zachód od Starego Miasta, ponieważ starówka miała się stać rezerwą terenu pod zabudowę osiedli mieszkaniowych. Istotną dla dalszego rozwoju Głogowa była decyzja o budowie Huty Miedzi w Głogowie, która wymusiła od ówczesnych władz wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową. 10 lat później w nowym planie zagospodarowania przestrzennego Staremu Miastu nadano funkcję centrum handlowo-usługowego, a osiedle Kopernik stało się ośrodkiem pomocniczym dla tego obszaru. Z dokumentu z 1980 roku wynika, że zabudowę osiedla określono jako „wyraźnie ukształtowanego centrum skupiającego życie kulturalne, polityczne i handlowe”⁷. Obecnie wizerunek Starego Miasta tworzą wąskie uliczki, bramy przejściowe, które stanowią niespotykany i niepowtarzalny typ zabudowy w mieście, gdzie również istotną składową jest luźna zabudowa osiedlowa z „wielkiej płyty”. Mieszkańcy określają obszar jako „Nowe Stare Miasto”.

⁵ http://sit.glogow.pl/opracowania/RESTITUCJA_STAREGO_MIASTA_W_GLOGOWIE.pdf, [data dostępu: 28.07.2016 r.].

⁶ http://sit.glogow.pl/opracowania/Odbudowa_St_M.pdf, [data dostępu: 28.07.2016 r.].

⁷ http://sit.glogow.pl/opracowania/RESTITUCJA_STAREGO_MIASTA_W_GLOGOWIE.pdf, [data dostępu: 28.07.2016 r.].

Stan kryzysowy zdiagnozowany został w obszarze społecznym, gospodarczym, przestrzenno – funkcjonalnym oraz technicznym. Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysokim nasyceniem zjawisk kryzysowych, będących przyczyną występowania sytuacji problemowych wynikających z zamieszkiwania na danym obszarze wysokiego odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym, osób bezrobotnych oraz wykluczonych społecznie i zawodowo ze względu na niepełnosprawność, stan długotrwałego bezrobocia lub nadużywanie alkoholu i korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej.

Na zdegradowanym obszarze występuje niedobór w dostępie do infrastruktury technicznej. Centrum Głogowa jest przystosowane wyłącznie dla ruchu pieszych. Zły stan infrastruktury drogowej na tych obszarach jest przyczyną utrudnień dla kierowców. W centralnej części nadal istotna pozostaje odbudowa i renowacja zabytków oraz historycznych relikwów. Estetykę obszaru zdegradowanego tworzą ruiny zabudowy, stanowiące element obecnej „starówki”. W przypadku zaniedbań w infrastrukturze mieszkaniowej, ważna jest modernizacja obszarów przemysłowych i powojkowych na terenie osiedla Śródmieście.

Wyznaczony teren cechuje się również występowaniem „martwych inwestycji”, które oznaczają puste miejsca. Szczególnie do przestrzeni niezagospodarowanej zaliczyć należy ponad 44-arowy teren przed ratuszem. Plac znajdujący się w centralnym obszarze Głogowa jest porośnięty trawą i ogrodzony stalowym płotem. Również do terenów niezagospodarowanych zaliczyć należy ruiny Teatru Miejskiego oraz Bulwaru. Rozwiązaniem dla mieszkańców byłoby powstanie infrastruktury mieszkaniowej czy wykorzystanie terenów dla stworzenia miejsc pamięci.

Również przestrzeń publiczna charakteryzuje się wysokim stopniem zdegradowania. Słabo rozwinięty obszar pod względem infrastruktury społecznej uniemożliwia korzystanie z usług społeczno-kulturowych. Zagospodarowanie przestrzeni na sektor handlowo-usługowy organiczna możliwości zaadaptowania terenu do spędzania czasu wolnego przez mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży ze szkół zlokalizowanych na zdegradowanym obszarze. Na wyznaczonych osiedlach działania realizuje tylko Miejski Ośrodek Kultury, a mieszkańcy są jedynie biernymi odbiorcami wydarzeń kulturalnych.

Tabela 27 Podsumowanie danych dotyczących obszaru rewitalizacji

Stan ogólny budynków	Zły, wysoki odsetek ruin
Zagospodarowanie przestrzeni	Złe, występowanie „martwych inwestycji”
Stan infrastruktury technicznej	Zły stan techniczny zabytkowych obiektów, murów obronnych oraz dróg miejskich
Dominująca funkcja obszaru	Handlowo-usługowo-mieszkaniowa
Najważniejsze instytucje i podmioty gospodarcze	W okolicy znajduje się Urząd Miejski, Urząd Gminy Głogów, Starostwo Powiatowe, Miejski Ośrodek Kultury, placówki szkolne, punkty biblioteczne oraz pocztowe.
Występowanie problemów społecznych	Teren zamieszkiwany jest głównie przez ludność w wieku poprodukcyjnym, osoby bezrobotne oraz wykluczone społecznie i zawodowo ze względu na niepełnosprawność, stan długotrwałego bezrobocia lub nadużywanie alkoholu i korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej.
Stan przestrzeni publicznej	Ulegająca degradacji i zniszczeniu, niedoinwestowana.
Występowanie terenów rekreacyjnych	Niewykorzystane jako miejsce do spędzania wolnego czasu.

Źródło: Opracowanie własne.

10. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji)

Głogów miastem nowoczesnym, bezpiecznym i atrakcyjnym dla mieszkańców i przedsiębiorców, charakteryzującym się zrównoważonym rozwojem społeczno-gospodarczym. Centrum Głogowa,

stając się wizytówką miasta, oferuje zróżnicowane i przyjazne miejsca spędzania wolnego czasu oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej dla wszystkich mieszkańców i turystów odwiedzających region.

11. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016-2020 opiera się na kompleksowym ujęciu procesu rewitalizacji, obejmującym działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną oraz dotyczące renowacji infrastruktury mieszkaniowej i technicznej.

Ponad 1000 – letnie centrum miejscowości Głogów stanowi jeden z najistotniejszych zasobów, który może stać się fundamentem rozwoju miasta w aspekcie niwelowania obszarów koncentracji negatywnych zjawisk kryzysowych. Głogów posiada dobrze zachowany układ urbanistyczny, który od kilkuset lat nie uległ większym modyfikacjom i stanowi spójną całość.

Rewitalizację centrum Głogowa zaplanowano w formie trzech kierunków interwencji wyodrębnionych na podstawie analizy danych zastanych, diagnozy potrzeb i problemów rewitalizacyjnych. Dziedziny te odpowiadają na zidentyfikowane zjawiska kryzysowe, natomiast misją Głogowa jest:

Rewitalizacja przestrzeni oraz aktywizacja społeczno - gospodarcza mieszkańców Miasta w celu wykreowania atrakcyjnego, otwartego i bezpiecznego centrum Głogowa oraz stworzenia wizerunku nadodrzańskiej miejscowości dbającej o tożsamość z jej ponad 1000 - letnią historią.

Realizując cel strategiczny Lokalnego Programu Rewitalizacyjnego, jakim jest: **zniwelowanie nasycenia zjawisk negatywnych i obszarów problemowych oraz ożywienie społeczno-gospodarcze mieszkańców Głogowa przy partycypacji i zaangażowaniu zróżnicowanych grup interesariuszy Programu.**

Interesariusze to osoby, instytucje lub ich grupy, które są w strefie bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Głogowa na lata 2016-

2020 oraz podmioty, które mogą uczestniczyć w realizacji Programu i wpływać, pozytywnie lub negatywnie, na jego rezultaty. Interesariuszami Lokalnego Programu Rewitalizacji mogą być zatem lokalne społeczności i poszczególne osoby oraz ich formalni i nieformalni przedstawiciele, władze samorządowe i krajowe, politycy, przywódcy religijni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, grupy specjalnych interesów, społeczności akademickie oraz przedstawiciele biznesu⁸.

⁸ International Finance Corporation (2007). Stakeholder Engagement: A Good Practice Handbook for Companies Doing Business in Emerging Markets, World Bank Group.

11.1. Rekomendowane kierunki interwencji

Realizacja celu strategicznego Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Głogowa na lata 2016-2020 prowadzić będzie do zwiększenia partycypacji społecznej oraz przede wszystkim wyprowadzenia zdiagnozowanego obszaru ze stanu kryzysowego oraz zwiększenia możliwości rozwojowych obszaru zdegradowanego.

Dwa pierwsze obszary strategiczne stanowią podstawę skutecznej realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016 – 2020 poprzez bezpośrednie oddziaływanie na mieszkańców terenów rewitalizowanych w kwestiach problemowych.

1. Obszar strategiczny – **Społeczeństwo**

Cel strategiczny: **Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wśród grup wykluczonych oraz potencjalnie zagrożonych wykluczeniem społecznym**

2. Obszar strategiczny – **Gospodarka**

Cel strategiczny: **Pobudzenie aktywności zawodowo – gospodarczej mieszkańców Głogowa**

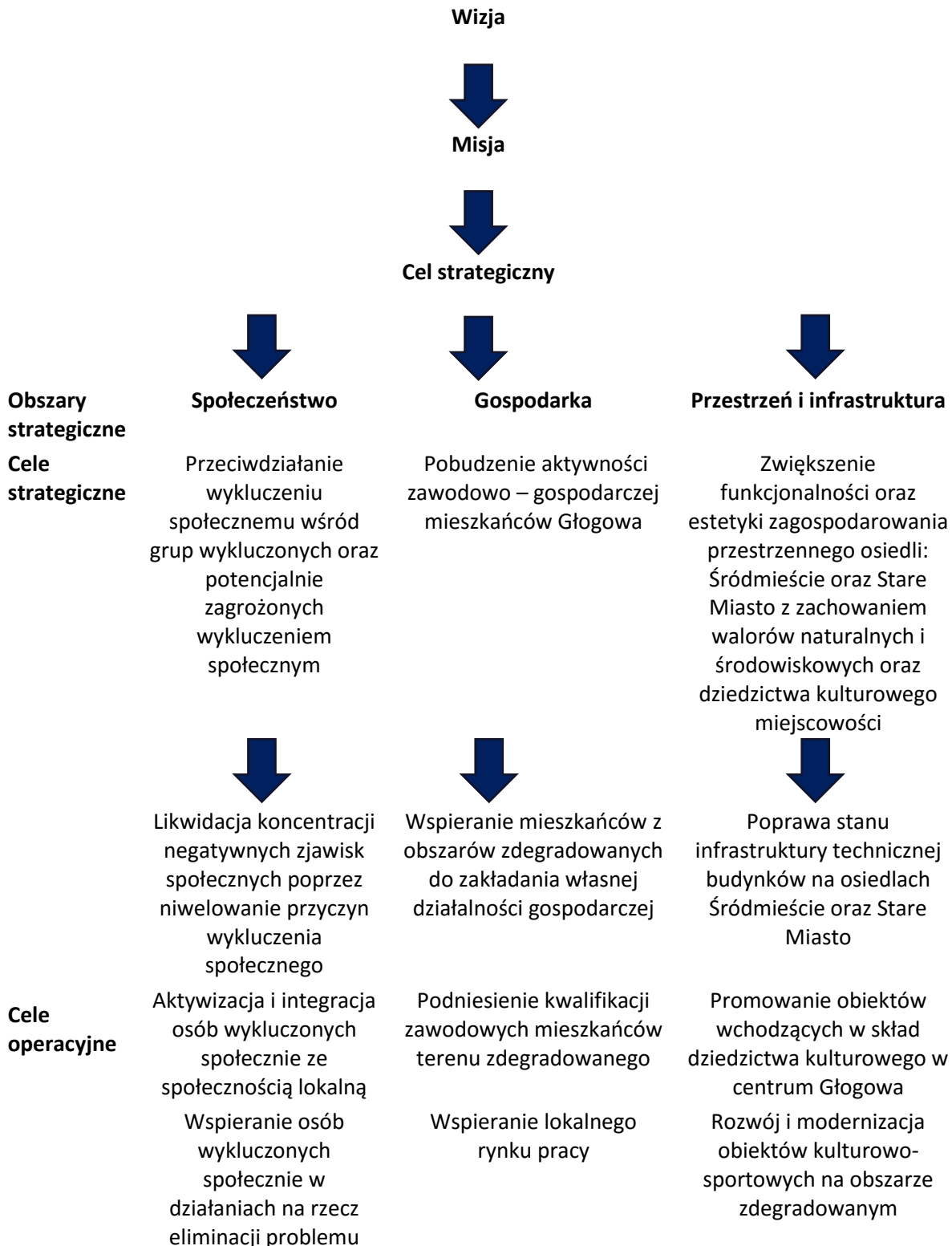
Trzeci obszar strategiczny związany jest ze wszystkimi sferami rewitalizacji (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenna) oraz jest odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne w Głogowie.

3. Obszar strategiczny - **Przestrzeń i infrastruktura**

Cel strategiczny: **Zwiększenie funkcjonalności oraz estetyki zagospodarowania przestrzennego osiedli: Śródmieście oraz Stare Miasto z zachowaniem walorów naturalnych i środowiskowych oraz dziedzictwa kulturowego miejscowości**

Dla każdego z obszarów strategicznych (kierunków interwencji) opracowano cele operacyjne, do których przyporządkowano poszczególne działania rewitalizacyjne.

Tabela 28 Matryca celów Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Głogów na lata 2016-2020.



Źródło: opracowanie własne

11.2. Opis kierunków interwencji i celów rewitalizacyjnych

Obszar strategiczny – Społeczeństwo

Cel strategiczny: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wśród grup wykluczonych oraz potencjalnie zagrożonych wykluczeniem społecznym

Uzasadnienie: Nadrzędnym celem rewitalizacji powinno być zwiększenie jakości życia mieszkańców zarówno rewitalizowanego obszaru, jak i całej lokalnej społeczności.

Na etapie diagnozy zidentyfikowane zostały obszary problemowe miasta Głogów w aspekcie społecznym w dwóch kategoriach. Pierwsza dotyczy funkcjonowania lokalnej społeczności, której największe słabości to: nadmierne spożycie alkoholu, braku chęci do pracy, marazm społeczny oraz brak chęci na zmianę sytuacji życiowej spowodowanej pobieraniem zasiłków społecznych. Lokalna społeczność charakteryzuje się również występowaniem zjawiska bezrobocia, niepełnosprawności, ubóstwa czy bezradności. Drugą kategorią problemową dotyczącą społecznego aspektu rewitalizacji jest zagrożenie wykluczeniem społecznym, do którego zaliczyć można brak aktywnych ośrodków społecznych, miejsca spotkań czy niedopasowanie oferty społeczno-kulturowej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Rekomenduje się podjęcie działań mających na celu likwidację koncentracji negatywnych zjawisk społecznych poprzez niwelowanie przyczyn wykluczenia społecznego. Istotne w tym kontekście jest budowanie świadomości społecznej i obywatelskiej, a także zachęcanie do aktywności i dbałości o dobro wspólne. Zaleca się również wzmocnienie poczucia przynależności mieszkańców do wspólnoty oraz promowanie postaw prospołecznych. Działania powinny koncentrować się na osobach zarówno wykluczonych, jak i zagrożonych wykluczeniem społecznym, tj. osoby starsze, niepełnosprawne czy osoby uzależnione od środków odurzających. Równoległe prowadzone działania powinny również korygować postawy życiowe mieszkańców obszarów zdegradowanych poprzez wspieranie osób wykluczonych społecznie w integracji z innymi mieszkańcami miasta. Pozwoli to w przyszłości

na ograniczenie lub całkowite wykluczenie występowania negatywnych zjawisk na rewitalizowanym obszarze.

Gospodarka

Cel strategiczny: Pobudzenie aktywności zawodowo – gospodarczej mieszkańców

Głogowa

Uzasadnienie: Działania rewitalizacji powinny oddziaływać na ożywienie gospodarcze obszarów zdegradowanych poprzez pobudzenie aktywności zawodowej wśród mieszkańców Głogowa.

Przeprowadzona analiza gospodarcza sugeruje, że na terenie miasta Głogów konieczne jest podejmowanie interwencji z zakresu podnoszenia kapitału ludzkiego (wykształcenia, kwalifikacji, kompetencji, umiejętności oraz gotowości i chęci do podjęcia pracy przez mieszkańców). Również w wyniku przeprowadzonej diagnozy wskazuje się, że w Głogowie negatywne zjawiska dotyczą takich kwestii jak: wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych, niska aktywność podmiotów gospodarczych czy wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym decydujących się na bierność zawodową.

Rekomenduje się przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych z zakresu wspierania mieszkańców z obszarów zdegradowanych do zakładania własnej działalności gospodarczej. W tym celu zaleca się wprowadzenie ulg dla nowych przedsiębiorców, organizowanie szkoleń oraz tworzenie nowych terenów inwestycyjnych atrakcyjnych do zakładania zarówno dla mikro, jak i makro przedsiębiorstw. Istotne w tym kontekście jest również podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców terenu zdegradowanego. Rekomenduje się zachęcanie mieszkańców do regularnych spotkań z doradcą zawodowym, w celu rozwijania kompetencji oraz dopasowywanie do mobilnego rynku pracy. Ostatnim obszarem działań objętych procesem rewitalizacji powinno być wspieranie lokalnego rynku pracy. W tym celu zaleca się promowanie najbardziej rozwiniętych branż miasta na targach krajowych i

zagranicznych, pozyskiwanie nowych inwestorów oraz prowadzenie działań na rzecz zawiązywania lokalnych partnerstw.

Przeźren i infrastruktura

Cel strategiczny: Zwiększenie funkcjonalności oraz estetyki zagospodarowania przestrzennego osiedli: Śródmieście oraz Stare Miasto z zachowaniem walorów naturalnych i środowiskowych oraz dziedzictwa kulturowego miejscowości

Uzasadnienie: Zwiększenie funkcjonalności oraz estetyki zagospodarowania przestrzennego centralnych obszarów w Głogowie jest istotną kwestią w przypadku ożywienia turystycznego. Wizerunek miejscowości powinien być kompatybilny z zachowaniem dziedzictwa kulturowego oraz walorów naturalnych i środowiskowych.

Estetyka centralnych obszarów miasta kształtuje wizerunek miasta nie tylko w oczach turystów, ale przede wszystkim mieszkańców. Stan infrastruktury technicznej obszaru zdegradowanego wymaga funkcjonowania w przestrzeni w warunkach odbiegających od potrzeb i oczekiwań mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców czy osób pracujących na danym terenie.

W zakresie działań rewitalizacyjnych rekomenduje się realizację projektów mających na celu poprawę stanu infrastruktury technicznej budynków na osiedlu Śródmieście. Ponadto rekomendowane są działania z zakresu poprawy jakości przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Pozwoli to na wzrost w zakresie komfortu i bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni, a także przyczyni się do ożywienia turystycznego nie tylko centralnych obszarów, ale również innych terenów w Głogowie. Promocja obiektów wchodzących w skład dziedzictwa kulturowego, pozwoliłaby na wzmocnienie tożsamości społecznej wśród mieszkańców, ograniczając lub całkowicie eliminując zjawisko wykluczania pewnych grup z życia publicznego. W tym zakresie zaleca się także rozwój i modernizację obiektów kulturowo-sportowych na obszarze zdegradowanym, które pozwoliłyby na budowę wizerunku centrum jako obszaru wzmózonej aktywności społecznej.

11.3. Uzasadnienie celów rewitalizacyjnych i ich wpływ na niwelowanie koncentracji zjawisk negatywnych

Lokalny Program Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016-2020 zakłada realizację 9 celów operacyjnych. Projekty mają na celu ograniczenie lub eliminację negatywnych zjawisk powodujących koncentrację negatywnych zjawisk kryzysowych.

Aby określić wpływ poszczególnych celów operacyjnych na zjawiska kryzysowe przyporządkowano numerację:

- 1.1. Likwidacja koncentracji negatywnych zjawisk społecznych poprzez niwelowanie przyczyn wykluczenia społecznego;
- 1.2. Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie ze społecznością lokalną;
- 1.3. Wspieranie osób wykluczonych społecznie w działaniach na rzecz eliminacji problemu;
- 2.1. Wspieranie mieszkańców z obszarów zdegradowanych do zakładania własnej działalności gospodarczej;
- 2.2 Podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców terenu zdegradowanego;
- 2.3 Wspieranie lokalnego rynku pracy;
- 3.1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej budynków na osiedlu Śródmieście oraz jakości przestrzeni publicznej na całym obszarze rewitalizacji;
- 3.2. Promowanie obiektów wchodzących w skład dziedzictwa kulturowego w centrum Głogowa;
- 3.3. Rozwój i modernizacja obiektów kulturowo-sportowych na obszarze zdegradowanym.

Poziom wpływu poszczególnych celów operacyjnych na zjawiska kryzysowe, a tym samym zasadności ich realizacji został oceniony na podstawie analizy potrzeb rewitalizacyjnych w skali 1-3, gdzie:

- 1: niski poziom wpływu na zjawisko kryzysowe;
- 2: średni poziom wpływu na zjawisko kryzysowe;
- 3: wysoki poziom wpływu na zjawisko kryzysowe.

Tabela 29 Wpływ poszczególnych celów operacyjnych na aspekty problemowe

		Społeczeństwo			Gospodarka			Przestrzeń i infrastruktura		
		1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3
Problemy społeczne	Bezrobocie	3	3	3	3	3	3	1	1	3
	Ubóstwo	3	3	3	3	2	2	2	1	3
	Przestępczość	3	3	3	3	3	2	2	2	3
	Alkoholizm	3	3	3	2	2	2	1	1	2
	Niekorzystne procesy demograficzne	2	2	3	1	1	1	1	1	3
Problemy gospodarcze	Niski stopień przedsiębiorczości	2	1	2	3	3	3	1	1	2
	Dominacja mikroprzedsiębiorstw	1	1	1	2	1	2	1	1	1
Problemy środowiskowe	Przekroczenie standardów jakości środowiska	1	2	1	1	1	1	2	2	2
	Obecność wyrobów azbestowych	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Problemy techniczne	Degradacja stanu technicznego obiektów	2	2	2	2	2	2	3	2	3
	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	1	2	2	3	2	2	3	2	3

Źródło: Opracowanie własne.

12. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z Wytocznymi programowymi IŻ RPO WD dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020, projekty rewitalizacyjne zostały podzielone na projekty kluczowe (składane w konkursie o dofinansowanie w ramach działania 6.3 „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów”, tworzące tzw. „Listę A”) oraz projekty komplementarne (składane w konkursach w ramach innych działań RPO WD 2014-2020, tworzące tzw. „Listę B”).

W ramach całościowego procesu rewitalizacji obszarów zdegradowanych Miasta Głogów zaplanowano 12 projektów kluczowych oraz 7 projektów komplementarnych.

12.1. Lista A: projekty kluczowe

Zgodnie z Wytycznymi programowymi IŻ RPO WD dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020, projekty rewitalizacyjne zostały podzielone na projekty kluczowe (składane w konkursie o dofinansowanie w ramach działania 6.3 „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów”, tworzące tzw. „Listę A”) oraz projekty komplementarne (składane w konkursach w ramach innych działań RPO WD 2014-2020, tworzące tzw. „Listę B”). W ramach całościowego procesu rewitalizacji obszarów zdegradowanych Miasta Głogowa zaplanowano realizację projektów kluczowych oraz projektów komplementarnych. Poniżej zaprezentowane zostały szczegółowe informacje związane z projektami, które zostały wybrane jako projekty kluczowe. Projekty te przyczynią się do poprawy jakości przestrzeni publicznych, efektywniejszego systemu komunikacji oraz dostępności przestrzeni dla prowadzenia działalności kulturalno-rozrywkowej. Dzięki zaplanowanym projektom poprawi się komfort życia mieszkańców oraz wizerunek miasta, co przełoży się także na wzrost atrakcyjności turystycznej oraz znaczenia gospodarczego Głogowa w regionie. Planowane prace związane z renowacją obiektów zabytkowych są powiązane z projektami komplementarnymi związanymi z kształtowaniem świadomości na temat historii miasta i jego dziedzictwa kulturowego, zaś działania z zakresu poprawy efektywności komunikacyjnej oparte na przebudowie i modernizacji istotnych elementów infrastruktury drogowej są związane z projektem komplementarnym dotyczącym opracowania koncepcji programowo-przestrzennej oraz standardów projektowych dla modernizacji układu komunikacyjnego. Powiązanie projektów kluczowych i komplementarnych występuje przede wszystkim w sferze ich wpływu na aspekt społeczny rewitalizacji.

1. Remont wiaduktu nad torami PKP w ciągu ul. Nadbrzeżnej

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Wiadukt jest zabytkowy. Jego budowa datowana jest na lata 20-30 XX w. Stan techniczny wiaduktu jest bardzo zły. Uszkodzenia w belkach stalowych i żelbetowych na skutek działań wojennych wymagają gruntownej naprawy. Występują liczne ubytki i deformacje w nawierzchni jezdni. Wiadukt jest zamknięty dla ruchu kołowego, co przekłada się również na wyłączenie z ruchu ulicy Nadbrzeżnej. Poprzez zły stan techniczny wiaduktu wyłączone są również z ruchu tory kolejowe pod wiaduktem.

Zakres realizowanych zadań:

- remont istniejącego wiaduktu żelbetowego

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Projekt przyczyni się do poprawy mobilności poprzez usprawnienie połączenia między regionalnymi ośrodkami wzrostu i ich zapleczem. Remont wiaduktu spowoduje zmniejszenie kosztów eksploatacji pojazdów oraz skrócenie czasu przejazdu. Dzięki inwestycji wzrośnie poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zmniejszy się emisja spalin i obniży poziom hałasu. Podstawowym celem społecznym projektu jest przeciwdziałanie dyskryminacji przestrzennej mieszkańców miasta Głogowa zamieszkujących przy przedmiotowym odcinku drogi poprzez poprawę jakości usług transportowych i likwidację utrudnień dostępu do lokalnych centrów rozwoju, instytucji, zakładów pracy, szkół, sklepów.

2. Przebudowa Alei Wolności w Głogowie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Aleja Wolności stanowi zabytkową ulicę z pasem zieleni oddzielającym jezdnie, w której znajduje się szpaler drzew lipy. Niegdyś ulica ta pełniła reprezentacyjną funkcję miasta, przy niej skupiał się handel. Nawierzchnia jezdni w przeważającej części zbudowana jest z kostki granitowej, obecnie w bardzo złym stanie, znaczne odkształcenia powodują hałaśliwość jezdni i obniżenie komfortu jazdy. Ulica częściowo znajduje się w ścisłej strefie ochrony konserwatorskiej.

Zakres realizowanych zadań:

- remont istniejących nawierzchni drogowych bez zmiany ich geometrii z korektą rzędnych wysokościowych
- przywrócenie historycznego charakteru układu drogowego
- remont stanowisk postojowych, zjazdów, chodników na obrzeżach jezdni
- oznakowanie przejść dla pieszych

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Realizacja projektu spowoduje usprawnienie połączeń komunikacyjnych centralnej części miasta. Ponadto prowadzone w ramach projektu działania przyczynią się do poprawy: bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także warunków funkcjonowania istniejących oraz potencjalnych przedsiębiorstw zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru projektu. Efektem projektu będzie skrócenie czasu przejazdu i poprawa płynności ruchu na przebudowywanym odcinku drogi. Ponadto projekt przyczyni się do: podwyższenia komfortu i bezpieczeństwa użytkowników drogi, ochrony środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie oddziaływań akustycznych i emisji spalin do powietrza, podniesienia standardu życia mieszkańców zamieszkujących w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowej ulicy i zwiększonej atrakcyjności turystycznej Głogowa oraz terenów bezpośrednio sąsiadujących z ulicą. Najważniejszym celem społecznym projektu jest zapobieganie dyskryminacji mieszkańców miasta Głogowa zamieszkujących przy przedmiotowym odcinku drogi poprzez poprawę jakości usług transportowych i likwidację utrudnień dostępu do lokalnych centrów rozwoju, instytucji, zakładów pracy, szkół, sklepów. Przewidziano także włączenie społeczne osób niepełnosprawnych poprzez dostosowanie infrastruktury dla ich potrzeb (obniżone krawężniki na przejściach dla pieszych i zjazdach).

3. Amfiteatr przy Zamku Książąt Głogowskich

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Amfiteatr wykonano z płyt granitowych, w układzie z żywopłotem zamontowane zostały drewniane siedziska, które uległy rozkładowi. Wokół amfiteatru znajdują się ciągi piesze wykonane z kostki betonowej oraz schody z płyt granitowych, posiadają one liczne ubytki

oraz pęknięcia. Stan techniczny amfiteatru oraz graniczących z nim nawierzchni i murków oporowych oraz schodów jest zły, wymaga pilnego remontu.

Zakres realizowanych zadań:

Remont amfiteatru z pozostawieniem istniejącego układu żywopłotów oraz wymiana: siedzisk na nowe w formie ławek; płyt kamiennych na cięte płyty granitowe lub kostkę granitową oraz istniejącej nawierzchni na nawierzchnię z cegły klinkierowej.

Ponadto przewiduje się remont schodów – wykonanie z płyt granitowych lub kostki granitowej; likwidację niskiego murka wokół drzewa oraz wykonanie nowych murków oporowych, wzmocnionych ścianką żelbetową.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Podstawowym celem projektu jest zachowanie historycznej wartości oraz przywrócenie estetyki i bezpieczeństwa w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Książąt Głogowskich, jakim jest amfiteatr. Remont pozwoli na jego bezpieczne użytkowanie, a co za tym idzie, podniesienie atrakcyjności turystycznej nadodrzańskiej części miasta. Przywrócenie świetności temu historycznemu obiektowi przyczyni się do rozwoju lokalnej integracji społecznej poprzez większą możliwość organizacji imprez w tym reprezentacyjnym miejscu.

4. Bulwar nadodrzański w Głogowie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Obszar planowanej inwestycji to teren niezagospodarowany z tymczasowym oświetleniem, z niekontrolowanymi nasypami. Od strony ul. Nadodrzańskiej wymaga korekty przebiegu trasy. Teren ścisłej ochrony konserwatorskiej. Na obszarze znajdują się zabytkowe relikty średniowiecznych kościołów.

Zakres realizowanych zadań:

Na obszarze projektu planowane jest stworzenie następujących stref:

- Przestrzeń aktywnego wypoczynku: zagospodarowanie bulwaru i wyposażenie w elementy małej architektury, tj. mała fontanna zlicowana z poziomem terenu, ławki, zabawki, elementy integracji seniorów, tzw. salon miejski oraz wykorzystane zostaną mobilne elementy zagospodarowania przestrzeni.; ciekawie ukształtowane alejki,

odwzorowujące historyczną siatkę Starego Miasta; wprowadzenie ukształtowanej zieleni; wprowadzone zostaną budki dla języków;

- Przestrzeń historyczna (zabytkowa) - relikty średniowiecznych kościołów będą częściowo ujawnione i uwidocznione (do tej pory mieszkańcy w większości nie wiedzieli o ich istnieniu); odrestaurowany oraz podświetlony zostanie zabytkowy mur Carnota (pozostałość fortyfikacji miejskich);
- Przestrzeń imprez masowych i spotkań większej ilości ludzi z całego miasta i okolicznych miejscowości, częściowo utwardzona po siatce historycznych ulic;
- Przestrzeń infrastrukturalna na obrzeżach miasta - przebudowana będzie ul. Nadodrzańska, skorygowana będzie jej geometria; od strony ul. Piotra Skargi będzie zrealizowany parking dla samochodów osobowych. Zaplanowano również ścieżkę rowerową z chodnikami. Cały teren będzie oświetlony tradycyjnymi, wysokimi lampami, a także poprzez światło będzie kształtowana przestrzeń rekreacyjna. Projektuje się także budowę toalety publicznej. Zostanie wykonana infrastruktura wodkan. i energetyczna. Pojawia się punkty dostępu do Internetu.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Projekt przyczyni się do poprawy oferty usług kulturalno-rozrywkowych i integracji społecznej mieszkańców Głogowa. Podstawowym celem projektu jest stworzenie miejsca integracji na trzech płaszczyznach: w skali mikro dla mieszkańców okolicznego osiedla, w skali lokalnej jako miejsce rekreacji oraz w skali ponadlokalnej jako miejsce masowych imprez miejskich w istniejącym centrum miasta, którego do tej pory miasto nie posiada, co znacznie utrudnia, a wręcz uniemożliwia budowanie tożsamości lokalnej. Ponadto projekt przyczyni się do uaktywnienia działalności gospodarczej na Starym Mieście. Ponadto obszar projektu, jako miejsce zagospodarowane, z ciekawymi relikdami średniowiecznych kościołów stanowić będzie dodatkowo atrakcję turystyczną miasta.

5. Remont estakady drogowej i wiaduktu przy Zamku Książąt Głogowskich

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Estakada w złym stanie technicznym o ustroju nośnym jednoprzęsłowym, opartym na żelbetowej masywnej ścianie oporowej, pełni rolę przyczółka. Z uwagi na zły stan techniczny konstrukcji estakady ruch dla pojazdów kołowych został wstrzymany, jak również wstrzymano ruch pociągów trasą torów pod estakadą

Zakres realizowanych zadań:

Naprawa uszkodzonych przęseł, wykonanie odwodnienia drogi, wykonanie nowej nawierzchni jezdni, doprowadzenie do prawidłowej wysokości balustrady przy ciągu pieszym oraz odrestaurowanie murów estakady.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Dzięki realizacji projektu poprawi się efektywność komunikacyjna miasta oraz zwiększy poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego. Celem projektu jest naprawa uszkodzonej konstrukcji estakady, która umożliwi otwarcie drogi dla ruchu samochodów osobowych do 3,5 t oraz pozwoli przywrócić ruch kolejowy pod estakadą. Jednocześnie odrestaurowana estakada będzie wizytówką miasta od strony północnej i wpłynie na atrakcyjność przestrzeni miejskiej. Park w obecnej formie nie spełnia funkcji terenów zielonych i rekreacyjnych, co wpływa negatywnie na komfort życia mieszkańców.

6. Zagospodarowanie Parku Słowiańskiego wraz z przebudową i budową nowej infrastruktury

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Zły stan techniczny dużej fontanny od strony ul. Jedności Robotniczej oraz Pomnika Koalicji Antyhitlerowskiej. Mały plac zabaw oraz mała fontanna – od strony al. Wolności, jak również ciągi piesze i plac zabaw są w złym stanie technicznym. Elementy małej architektury są już wyeksploatowane.

Zakres realizowanych zadań:

- *Przebudowa fontanny od strony ul. Jedności Robotniczej (dużej fontanny);*
- *Zagospodarowanie terenu przy dużej fontannie z elementami małej architektury;*
- *Remont pomnika Koalicji Antyhitlerowskiej;*

- *Przebudowa ciągów pieszych z ujednoliceniem nawierzchni, stworzeniem miejsc do wypoczynku, rekreacji w zacisznym i spokojnym otoczeniu;*
- *Remont małej fontanny przy Alei Wolności wraz z zagospodarowaniem terenu wokół niej;*
- *Naprawa istniejących schodów terenowych z wykonaniem podjazdu dla osób niepełnosprawnych;*
- *Stworzenie placu zabaw dla dzieci w formie zamku-twierdzy o powierzchni ok. 629 m².*

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Projekt spowoduje poprawę jakości przestrzeni publicznych, zwiększy poziom estetyki miasta oraz przyczyni się do wzrostu funkcjonalności przestrzeni objętej działaniami projektowymi. Dzięki przywróceniu parkowi funkcjonalności wzrośnie poziom jakości życia mieszkańców, atrakcyjność turystyczna obszaru, a także powstanie przestrzeń dla integracji społecznej.

7. Przebudowa Placu Jana z Głogowa oraz ulicy Poczdamskiej

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Teren inwestycji zlokalizowany jest w obszarze zurbanizowanym. 1,11 ha obejmuje działki o przeznaczeniu drogowym, a 0,84 ha to teren ogólnodostępnego parku, o ukształtowaniu tarasowym, tarasy połączone za pomocą istniejących schodów. Na obszarze projektu znajduje się budynek kiosku, w bardzo dobrym stanie. Jezdnie pl. Jana z Głogowa oraz ul. Poczdamska krzyżują się z następującymi drogami publicznymi: Aleja Wolności, ul. Strzelecka, ul. Sybiraków, ul. Łużycka, ul. Gołębia. Posiadają nawierzchnię bitumiczną w złym stanie technicznym. Ciągi piesze wykonano z kostki betonowej, płyt betonowych, płyt i kostki granitowej oraz nawierzchni bitumicznej. Płyty są spękane, występują liczne ubytki w nawierzchni, deformacje. W obrębie placu występuje roślinność niska, jak również pojedyncze drzewa. Większość drzew i krzewów rośnie w obrębie parku. Infrastrukturę techniczną stanowią linie energetyczne, teletechniczne, sieć wodociągowa, sieć kanalizacji ogólnospławnej, sanitarnej, deszczowej, sieć gazowa.

Zakres realizowanych zadań:

Przebudowa odcinka ul. Poczdamskiej oraz wschodniej i zachodniej jezdni pl. Jana z Głogowa. Ponadto, zakres realizowanych działań obejmuje budowę i przebudowę ciągów pieszych w parku oraz ich częściową rewitalizację oraz istniejących sieci infrastruktury technicznej.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Projektowana przebudowa ulic w znacznym stopniu poprawi estetykę terenu, zwiększy bezpieczeństwo i płynność ruchu oraz usprawni komunikację pieszą i infrastrukturę parkingową, co znacząco wpłynie na komfort i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Usprawnienie płynności ruchu przyczyni się do zmniejszenia ryzyka wypadków oraz mniejszego zanieczyszczenia środowiska. Poprawa stanu technicznego infrastruktury technicznej placu związana jest z rozwojem funkcji turystycznych i rekreacyjnych oraz podniesieniem standardu życia mieszkańców zamieszkujących w bezpośrednim sąsiedztwie placu.

8. Plac Saperów II etap

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

W obrębie działek zrealizowano I etap ścieżek i terenów zielonych. Pozostaje do zagospodarowania pozostała część działki z uwzględnieniem schodów terenowych, chodników, terenów zielonych. Istniejące ścieżki są w złym stanie technicznym, schody wymagają naprawy. Na części działek drogowych istniejący chodnik jest w złym stanie technicznym i wymaga przebudowy wraz z wymianą nawierzchni.

Zakres realizowanych zadań:

Przebudowa odcinka ul. Poczdamskiej oraz wschodniej i zachodniej jezdni pl. Jana z Głogowa. Ponadto, zakres realizowanych działań obejmuje budowę i przebudowę ciągów pieszych w parku oraz istniejących sieci infrastruktury technicznej i ich częściową rewitalizację.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Poprzez realizację projektu powstanie przestrzeń stanowiąca estetyczne, bezpieczne miejsce wypoczynku. Dzięki modernizacji ciągów pieszych i wprowadzeniu jednolitego wyposażenia i oświetlenia oraz zmiany ukształtowania roślinności przywrócona zostanie funkcjonalność placu dla celów rekreacyjno-rozrywkowych, co umożliwi integrację społeczną mieszkańców. Historyczne schody w kierunku północno-wschodnim stanowić będą najbardziej reprezentacyjne miejsce nad wejściem do skweru.

9. Odbudowa budynku teatru im. Andreea Gryphiusa w Głogowie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Zachowały się jedynie ruiny teatru, które są wpisane do Rejestru Zabytków, nr A/2886/46. Obiekt nie jest obecnie użytkowany.

Zakres realizowanych zadań:

Przed wszystkim projekt obejmuje działania inwestycyjne związane z odbudową teatru miejskiego (część kwalifikowana) i odbudową budynku zaplecza instytucji (część niekwalifikowana). Ponadto w zakresie realizowanych działań przewiduje się utworzenie obiektu o łącznej powierzchni 1706 m². Obiekt jest przewidziany do jednoczesnego uczestnictwa w wydarzeniach ok. 300 widzów. Na etapie planowania projektu dokonano wstępnych uzgodnień zakresu pracy z WKZ. Założenia parametrów użytkowych. Obiekt zostanie posadowiony na śladzie historycznej linii zabudowy. Odbudowywany obiekt teatru będzie składał się z dwóch połączonych ze sobą funkcjonalnie budynków.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Odbudowa Teatru im. Andreea Gryphiusa oraz nadanie mu nowych funkcji kulturalnych i turystycznych, co zwiększy dostępność społeczeństwa lokalnego do zasobów kulturowych i podniesie atrakcyjność turystyczną regionu. Ponadto określono również cele szczegółowe dla projektu, takie jak:

- zwiększenie dostępu do wysokiej jakości, różnorodnej oferty kulturalnej w Mieście;
- udostępnienie nowych powierzchni do prowadzenia działalności kulturalnej, spędzania czasu wolnego społeczności lokalnej;

- umożliwienie nowych form uczestnictwa w kulturze poprzez udział w wydarzeniach realizowanych w nowopowstałym jedynym w mieście teatrze;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń;
- utworzenie zrewitalizowanej przestrzeni publicznej w Starym Mieście pełniącej funkcje kulturotwórcze i integrujące mieszkańców;
- tworzenie bodźców do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru zagłębia miedziowego;
- zapewniony udział Głogowa w ofercie turystyki kulturowej regionu;
- podniesienie potencjału kulturowego oraz atrakcyjności turystycznej regionu.

10. Ruiny Kościoła św. Mikołaja w Głogowie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Kościół pw. św. Mikołaja został zburzony w 1945 r. i od tego czasu pozostaje ruiną, poddawaną okresowo pracom zabezpieczającym. Z przeprowadzonych we wnętrzu badań archeologicznych wynika, że kościół wybudowano jeszcze przed lokacją miasta w latach 30-40 XIII wieku jako romańską bazylikę. Na początku lat 90-tych ruinę kościoła ogrodzono i do dziś nie jest ona udostępniana turystom. Wykopy archeologiczne wykonane w 2004 i 2005 roku przyczyniły się do odsłonięcia starszych elementów architektury sakralnej. Odkryte elementy architektoniczne stanowią bardzo dużą wartość historyczną. Kościół był największą i najbardziej monumentalną budowlą na Starym Mieście w Głogowie stanowiąc jego główną dominantę urbanistyczną. Powierzchnia zabudowy w przyziemiu całego kościoła wynosi około 2000 m², powierzchnia zabudowy sklepionej łącznie wynosi ok. 426 m², przybliżona kubatura kościoła określona obrysem zachowanych ścian, łącznie z wieżą wynosi 27 200 m³. Obecnie budowla znajduje się w stanie ruiny. W latach 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku wykonano odgruzowanie wnętrza, częściowe rozbiórki oraz zrekonstruowano część ścian zewnętrznych i wewnętrznych, a także sklepienia nad emporą muzyczną przy wieży w ciągu kaplic południowych, nad kaplicą Loterańską, i przy elewacji wschodniej. Wszystkie sklepienia zabezpieczono przed opadami tymczasowymi dachami płaskimi krytymi papą. Nad absydą prezbiterium wykonano bardziej trwały dach drewniany kryty blachą cynkową.

Zabezpieczono także konstrukcje wewnętrzne. W czasie przerwy robót wystąpiły nowe szkody i straty spowodowane czynnikami atmosferycznymi i działaniem wandalii. Prace zabezpieczające mury budowli (z wyłączeniem wieży) zostały podjęte ponownie na początku XXI w. Uszkodzona i niezabezpieczona korona murów obwodowych wieży destrukcyjnie wpływa na statykę budowli i stan techniczny struktury ceglanej ścian (niebezpieczne rysy i pęknięcia konstrukcji). Nie pozwala to na przeznaczenie budowli na cele kulturalne i turystyczne.

Zabytek jest świadectwem wielokulturowej i zróżnicowanej wyznaniowo bogatej historii Głogowa. Obok kolegiaty, kościół św. Mikołaja jest najstarszym, zachowanym świadkiem historii. Losy świątyni są wspaniałą kanwą opowieści o przeszłości miasta, wydarzeniach historycznych i określonych postaciach. Od początku istnienia kościoła do XIX w. znajdował się przy nim cmentarz. Do dziś zachowały nagrobki z okresu renesansu i baroku oraz kilka innych przykładów sztuki sepulkralnej. Planowane jest utworzenie w tym miejscu „muzeum” pamięci nieistniejących głogowskich nekropolii. Podejmowane przy wieży i w jej otoczeniu prace są niezbitym dowodem dbałości o wielokulturowe dziedzictwo ziemi głogowskiej zamieszkiwanej przez wieki przez Polaków, Niemców, Czechów, Francuzów, Żydów, Szwedów i Węgrów. Obiekt ten wpisany jest do rejestru zabytków.

Zakres realizowanych zadań:

Obiekt ma pełnić funkcję trwałej ruiny, zabezpieczonej i przystosowanej do celów kulturalno-turystycznych. Zaplanowane prace to;

- zabezpieczenie ścian (łuków, przypór zewnętrznych),
- wyrównanie posadzki wraz budową podestu,
- budowa toalety publicznej,
- zabezpieczenie/remont kaplic bocznych,
- zagospodarowanie wnętrza, w tym zorganizowanie siedzisk dla publiczności.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Obiekt ma pełnić funkcję jedyne na tym obszarze otwartego centrum ekspozycyjnego przyczyniającego się do rozwoju turystyki kulturowej w południowo- zachodniej części kraju.

11. Rewitalizacja budynku nr 1 – budynek koszarowy na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Inwestycja polegająca na rewitalizacji budynku mieszkaniowego ma być realizowana na terenie dawnych koszar wojskowych w Głogowie przy ulicy Sikorskiego i Wojska Polskiego. Teren przyszłego zagospodarowania obejmuje budynek będący w przeszłości własnością Wojska Polskiego, a od 2011 roku Gminy Miejskiej Głogów, który od wielu lat jest nieużytkowany.

Zakres realizowanych zadań:

Przeprojektowanie, wyremontowanie i dostosowanie na cele komunalne istniejącego budynku koszarowego nr 1 oraz eksploatacja wyremontowanego budynku przez TBS Sp. z o.o. w Głogowie. Sumarycznie da to następującą ilość mieszkań komunalnych:

- Około 48 mieszkań 2 pokojowych o powierzchni około 34m²,
- Około 6 mieszkań 2 pokojowych z kuchnią o powierzchni około 42 m²,
- Około 10 mieszkań 1 pokojowych (pokój dzienny + wydzielony aneks kuchenny) o powierzchni około 30 m².

Istniejący zespół koszarowy wraz z terenem na którym przewidywana jest rewitalizacja budynku nr 1 jest zabytkiem objętym Wojewódzką Ewidencją Zabytków. Odbiorcami powyższego projektu będą mniej zamożni mieszkańcy Powiatu Głogowskiego jak i całego Dolnego Śląska.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. , na terenie dawnych koszar wojskowych, przewiduje remont i adaptacją budynku nr 1 na cele komunalne, zgodnie z przyjętym przez Zgromadzenie Wspólników Programem Mieszkaniowym dla Towarzystwa Budownictwa Społecznego w Głogowie na najbliższe lata. Realizacja powyższego projektu przyczyni się do rozwiązania problemu związanego z brakami w zasobach mieszkaniowych na

terenie Gminy Miejskiej Głogów oraz zaspokoi potrzeby mieszkaniowe ponad 60 – ciu nisko zamożnych rodzin. Przyczyni się to zarówno do spadku bezrobocia, zmniejszenia ubóstwa rodzin oraz wsparcia lokalnej gospodarki. Zmniejszy się również problem związany z niewystarczającym zasobem mieszkalnym na terenie Gminy Miejskiej Głogów.

12. Inwestycja budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Inwestycja polegająca na budowie budynków mieszkalnych ma być realizowana na terenie dawnych koszar wojskowych w Głogowie przy ulicy Sikorskiego i Wojska Polskiego poprzez nadanie nowej funkcji powojskowym koszarom. Teren przyszłego zagospodarowania obejmuje budynki będące w przeszłości własnością Wojska Polskiego, a od 2011 roku Gminy Miejskiej Głogów, które od wielu lat są nieużytkowane.

Zakres realizowanych zadań:

Przewiduje się budowę następujących obiektów:

- 4 budynków mieszkalnych wielorodzinnych – czterokondygnacyjnych z użytkowym poddaszem (łącznie 124 lokali mieszkalnych),
- Miejsc do tymczasowego gromadzenia odpadów,
- Dróg dojazdowych oraz drogę zbiorczą,
- Miejsc postojowych (razem 124 miejsca postojowe),
- Placów zabaw,
- Terenów zielonych,
- Chodników.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. , na terenie dawnych koszar wojskowych, przewiduje zagospodarowanie na terenie dawnych koszar wojskowych dawnych działek poprzez wybudowanie 4 budynków wielorodzinnych zgodnie z przyjętym przez Zgromadzenie Wspólników Programem Mieszkaniowym dla Towarzystwa Budownictwa Społecznego w Głogowie na najbliższe lata. Realizacja powyższego projektu

przyczyni się do rozwiązania problemu związanego z brakami w zasobach mieszkaniowych na terenie Gminy Miejskiej Głogów. Dzięki realizacji powyższych działań ponad 120 rodzin osiedli się na dawnych terenach koszarów wojskowych. Przyczyni się to zarówno do spadku bezrobocia, zmniejszenia ubóstwa biedniejszych rodzin oraz wsparcia lokalnej gospodarki. Zmniejszy się również problem związany z niewystarczającym zasobem mieszkalnym na terenie Gminy Miejskiej Głogów.

12.2. Lista B: projekty komplementarne

Poniżej zaprezentowane zostały szczegółowe informacje związane z projektami, które zostały wybrane jako projekty komplementarne. Ich realizacja związana jest przede wszystkim ze sferą społeczną. Stanowią one uzupełnienie projektów kluczowych ich realizacja będzie się odbywała w przestrzeniach, które zostaną zrewitalizowane w wyniku działań prowadzonych w ramach projektów z listy A. Dzięki wdrożeniu działań

1. Opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej oraz standardów projektowych dla modernizacji układu komunikacyjnego na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji m. Głogowa na lata 2016 - 2020

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Problemem obszarów objętych LPR w Głogowie jest brak spójności rozwiązań układów komunikacyjnych, głównie w obszarze Starego Miasta. Problem ten wynika z realizacji odbudowy Starego Miasta trwającej dziesiątki lat. Widoczne jest to głównie poprzez różnice w technologii stosowanych materiałów oraz wyglądzie budynków, obiektów budowlanych oraz tzw. małej architektury. W przypadku dróg, placów i ciągów pieszych i rowerowych uwidacznia się duża ilość stosowanych rodzajów nawierzchni, duża dbałość i historyczny wygląd w pobliżu obiektów tj. Ratusz, Rynek, ruina Św. Mikołaja, a mniejsza dbałość w obszarach oddalonych od tych obiektów, duża powierzchnia i różnorodność kostki polbrukowej zabudowanej przy nowo powstających deweloperskich budynkach mieszkalnych. Istniejąca strefa płatnego parkowania w obszarze LPR jest prawdopodobną przyczyną tworzenia wzmożonego ruchu w miejscach parkingów buforowych oraz w miejscach użyteczności publicznej. Istnieje prawdopodobieństwo, że w wyniku funkcjonowania strefy płatnego parkowania mieszkańcy i przyjezdni częściej wybierają miejsca zakupów zlokalizowane w obiektach wielko-powierzchniowych na obrzeżach miasta. Sytuacja ta wymaga zbadania problemu (m.in. poprzez badania ankietowe) oraz ewentualnej likwidacji lub zmniejszenia zasięgu strefy płatnego parkowania. Sporym problemem są

wielko-przestrzenne reklamy umieszczane w pasach drogowych , które deprecjonują historyczny charakter przestrzeni ulic i placów objętych LPR.

Zakres realizowanych zadań:

- *Inwentaryzacja układu komunikacyjnego w obszarze objętym LPR ujmująca rodzaje nawierzchni dróg, chodników, oraz dróg rowerowych*
- *Inwentaryzacja obiektów małej architektury i urządzeń infrastruktury technicznej naziemnej umieszczonej w pasach drogowych oraz ciągach komunikacyjnych pieszych i rowerowych,*
- *Inwentaryzacja miejsc występowania barier architektonicznych,*
- *Inwentaryzacja miejsc niebezpiecznych lub wypadkowych,*
- *Wariantowa analiza przebudowy systemu komunikacyjnego w obszarze LPR i rekomendacja rozwiązań,*
- *Stworzenie „księgi” standardów jako wytycznych projektowych dla jednostek projektowych realizujących dokumentacji (standaryzacja typu, wyglądu, materiałów z których wykonano obiekty małej architektury – ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe, gazony, obiekty regulujące ruch – słupy rowerowe, progi zwalniające, spoczniki dla rowerzystów, i inne).*

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Poprzez realizację projektu zostanie poprawiona jakość systemu komunikacyjnego (transportowego) poprzez standaryzację rozwiązań projektowych i wykonawczych. Poprzez działania projektowe zwiększy się bezpieczeństwo ruchu drogowego, zmniejszy poziom emisji spalin i natężenie hałasu oraz poprawi komfort życia mieszkańców. Na skutek poprawy estetyki przestrzeni publicznej nastąpi także wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru.

2. Otworzyć świat

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób z Autyzmem „Niebieska Przystań” zostało powołane do życia 18.01 br. Z inicjatywy rodziców dzieci autystycznych. Największym problemem jest brak specjalistycznych ośrodków terapeutycznych w Głogowie dla dzieci i osób z tą chorobą.

Obecnie Stowarzyszenie Niebieska Przyszań zrzesza 30 podopiecznych i liczba ta wciąż rośnie. Stąd rodzice wystąpili z prośbą o stworzenie specjalistycznej placówki w które dzieci miałyby zapewnioną ciągłość terapii. W czerwcu 2016 roku Urząd Miasta Głogowa udostępnił Stowarzyszeniu pomieszczenia o wielkości 158 m² z przeznaczenie na stworzenie specjalistycznego ośrodka terapeutycznego. Pomieszczenia te wymagają kapitalnej modernizacji, by dostosować je do użytkowania. W Głogowie jest tylko 1 placówka która świadczy usługi terapeutyczne dla dzieci z autyzmem, ale liczba miejsc jest ograniczona, bądź odpłatna. Rodzice nie posiadają środków na odpłatne zajęcia. Na terenie Głogowa ani w pobliżu 50 km nie ma specjalistycznego ośrodka terapeutycznego dla dzieci i osób z autyzmem.

Zakres realizowanych zadań:

Strefa techniczna:

- Dostosowanie techniczne pomieszczeń do realizacji zadań projektowych. Prace remontowe dotyczyć będą:
 - Wyremontowania 8 pomieszczeń, 2 toalet, korytarza, podłogi, instalacji elektrycznej, sanitaria. Warsztaty zajęciowe – mają na celu uspołecznić osoby ze spektrum autyzmu.
 - Szkolenia – propagowanie wiedzy o autyzmie w społeczeństwie. Biblioteka – fachowe wydawnictwa dotyczące autyzmu i zagadnień pokrewnych. Grupa wsparcia „Warto rozmawiać” – pomoc rodzicom/opiekunom dzieci autystycznych w postaci fachowych porad, dzielenie się życiowymi doświadczeniami.

Działania terapeutyczno-edukacyjne:

- Terapia behawioralna – wsparta teoria poznania społecznego i terapią rodzin. Główną podstawą terapii behawioralnej stanowią prawa uczenia się.
- Integracja Sensoryczna – ma bowiem dostarczyć dziecku nie tylko poprawiających działanie jego systemu nerwowego wrażeń, ale również

jest elementem budującym poczucie sprawstwa oraz poczucie własnej wartości.

- Tlenoterapia – poprawienie umiejętności komunikowania się z otoczeniem, zmniejszenie się frustracji i lęklności, polepszenie kontaktu wzrokowego.
 - Sala doświadczania świata – wpływa pozytywnie na systemy poznawcze.
 - Cranio Sacral – terapia czaszkowo – szyjna, dotyk umożliwiający rozluźnienie tkanek miękkich i kostnych w obszarze czaszkowo – szyjnym.
- Grupą odbiorców będą dzieci z autyzmem min 30 osób,

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Celem projektu jest wszechstronna pomoc osobom z zaburzeniami ze spektrum autyzmu ich rodzinom w sprawach dotyczących m.in. diagnozy, edukacji, rehabilitacji, poprawy zdrowia oraz aktywizacji zawodowej, społecznej osób dotkniętych tym problemem. Utworzenie ośrodka diagnostyczno-edukacyjnego dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych dotkniętych autyzmem oraz zwiększenie specjalistycznych usług na terenie Głogowa skierowanych do osób z autyzmem spowoduje przeciwdziałaniu wykluczeniu tej grupy osób z życia społecznego.

3. Popularyzacja nowoczesnych gier planszowych

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

W ramach działań Stowarzyszenia Centrum Działań Alternatywnych „Bastion Głogów” prowadzone są regularne spotkania, podczas których młodzież jak i osoby starsze ma okazję poznawać gry planszowe, bitewne (Flames of War, Warhammer 40K, LORT, TANKS, X-Wink), karciane (Magic the Gathering).

Zorganizowane dotychczas zostały:

- turniej Warhammer 40K,

- pokazy gier bitewnych Flames of War. Warhammer 40K w trakcie Dni Głogowa oraz turniej gry planszowej Królestwo w Budowie w ramach eliminacji do Mistrzostw Polski organizowanych przez wydawnictwo Rebel.
- turniej pod patronatem Prezydenta Miasta Głogowa w którym brali udział mieszkańcy Gorzowa Wielkopolskiego;

Obecnie przygotowwany jest prototyp własnej gry planszowej nawiązujący do historii miasta Głogowa. Działalność stowarzyszenia jest odpowiedzią na problemy takie jak: niski poziom integracji społecznej, brak poczucia tożsamości lokalnej, mała liczba wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym.

Zakres realizowanych zadań:

- organizacja plenerowych turniejów rodzinnych w formie pikników rekreacyjnych dla społeczności lokalnych,
- organizacja pokazów gier bitewnych i planszowych,
- wprowadzenie cyklicznych spotkań i warsztatów miłośników gier bitewnych na terenie bloku koszarowego, co propaguje aktywne formy spędzania wolnego czasu,
- organizacja turniejów jak i wydarzeń oraz eliminacji związanych do mistrzostw polski w bloku koszarowym, co daje propagowanie walorów turystyczno – krajoznawczych naszego miasta na terenie całego kraju,
- reprezentowanie miasta jako organizatora wspierającego imprezy związane z grami na terenie kraju.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Działania realizowane w ramach projektu spowodują integrację społeczności na terenie rewitalizowanym oraz wzrost poczucia tożsamości lokalnej. Ze względu na fakt, iż działania kierowane są do ludzi w różnym wieku przewidywanym rezultatem jest również integracja międzypokoleniowa oraz aktywizacja społeczna osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym. Dodatkowo projekt przyczyni się do promocji miasta na terenie kraju.

4. Głogowskie Gry Uliczne Na piechotę

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Głogowskie Gry Uliczne Na piechotę odbywać się będą na terenie Starego Miasta w Głogowie. Uczestnikami wydarzenia będą rodziny z dziećmi, młodzież, dorośli i dzieci. Jest to integracyjna zabawa terenowa z elementami współzawodnictwa dotychczasowe dwie edycje specjalne, które miały miejsce w maju 2016 i 2015 roku cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców, o czym świadczy fakt, że wzięło w nich udział około 200 osób. Wydarzenia mają na celu przybliżenie w atrakcyjny sposób Głogowianom dziedzictwa kulturowego oraz historii miasta, w którym żyją. Realizacja projektu ma za zadanie przeciwdziałać niskiemu poziomowi poczucia tożsamości lokalnej, niewystarczającej liczbie oferty wydarzeń kulturalno-rozrywkowych oraz wykluczeniu społecznemu.

Zakres realizowanych zadań:

- Promocja GGU Na Piechotę w mediach lokalnych i na portalach społecznościowych,
- Projekt i zamówienie materiałów promocyjnych,
- Przygotowanie zadań dla uczestników,
- Projekt i zamówienie zestawów upominków dla uczestników,
- Przeprowadzenie zabawy na Rynku
- Fotorelacja i ranking uczestników w mediach i na portalach społecznościowych
- Sprawozdania i analizy z przeprowadzonych działań

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Przewiduje się, że w Głogowskich Grach Ulicznych na piechotę weźmie udział około 100-120 osób. Projekt zintegruje uczestników, przybliży historię i dziedzictwo Głogowa oraz aktywizuje mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

5. Akcja Stacja Pogodowa

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Akcja Stacja Pogodowa to projekt odtworzenia dawnego barometru zlokalizowanego przy Skwerze Księdza Prałata Zbigniewa Kutzana w Głogowie i zagospodarowanie terenu wokół niego. Projekt jest zatem odpowiedzią na potrzebę przeciwdziałania degradacji przestrzeni

publicznych oraz przywracania ich funkcjonalności, w celu umożliwienia skorzystania z nich mieszkańcom.

Zakres realizowanych zadań:

W ramach projektu planowane są następujące działania:

- *Akcja promująca działania związane z odbudową Stacji pogodowej wraz z zagospodarowaniem terenu,*
- *Sporządzenie przez zespół projektowy dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych uzgodnień i pozwoleń na przeprowadzenie zadania,*
- *Zbiórka funduszy wśród mieszkańców i sponsorów zainteresowanych Akcją Stacja Pogodowa,*
- *Wyłonienie wykonawcy zadania,*
- *Wykonanie Stacji pogodowej wraz z zagospodarowaniem terenu,*
- *Uroczyste odsłonięcie Stacji Pogodowej połączone z poczęstunkiem dla sponsorów i przybyłych gości przy udziale lokalnych mediów.*

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Rezultatem projektu będzie odtworzenie Stacji Pogodowej wraz z zagospodarowaniem terenu. Powstała infrastruktura będzie dostępna dla wszystkich mieszkańców Głogowa. Projekt posłuży integracji uczestników, przybliży historię i dziedzictwo miasta, zacieśni więzi społeczne oraz pobudzi patriotyzm lokalny oraz zaktywizuje mieszkańców. Efektem projektu będzie także poprawa wizerunku Głogowa poprzez wzrost estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

6. Głogowska Duża Gra Planszowa

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Projekt przewiduje stworzenie dużej gry planszowej i wersji w tradycyjnych rozmiarach. Gra planszowa odbywać się będzie na terenie placu przed Ratuszem w Głogowie lub na boiskach szkolnych. W Grze Planszowej uczestniczyć będą rodziny z dziećmi, młodzież, dorośli i dzieci, w tym uczniowie lokalnych szkół. Projekt ma za zadanie przeciwdziałać bierności społecznej, braku świadomości tożsamości lokalnej oraz braku znajomości historii i dziedzictwa

kulturowego miasta. Ponadto celem projektu jest także poprawa poziomu integracji społeczności lokalnych.

Zakres realizowanych zadań:

W ramach projektu planowane są rozgrywki na Rynku przed Ratuszem oraz na terenach szkół w Głogowie. W celu realizacji projektu podjęte będą następujące działania:

- *Przygotowanie planszy, pionów, regulaminu oraz pytań w dużym formacie,*
- *Promocja gry planszowej w mediach i na portalach społecznościowych,*
- *Projekt i zamówienie materiałów promocyjnych,*
- *Przygotowanie pytań dla uczestników,*
- *Projekt i zamówienie zestawów upominków dla uczestników Głogowskiej Gry Planszowej,*
- *Zakup nagród,*
- *Fotorelacja w mediach i na portalu społecznościowym,*
- *Przekazanie małych gier planszowych do szkół i CIT.*

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Przewiduje się, że w pierwszej rozgrywce Głogowskiej Gry Planszowej weźmie udział około 100-120 osób. Kolejne działania przewidziane na terenie szkół obejmą uczniów ze szkół ponadpodstawowych. W tym przypadku liczba uczestników szacowana jest na około 1000 osób. Projekt posłuży integracji społecznej, przybliżeniu historii i dziedzictwa Głogowa oraz zachęci do pogłębienia wiedzy na temat historii miasta. Działania realizowane w ramach projektu będą służyły także aktywizacji społecznej osób w różnym wieku oraz zwiększeniu dostępnej oferty kulturalno-rozrywkowej Głogowa.

7. Rozwój działań środowiskowych na terenach rewitalizowanych

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Na terenie objętym programem rewitalizacji, zwłaszcza w rejonie śródmieście, zamieszkują w większości osoby starsze, często niepełnosprawne, osoby ubogie, rodziny niewydolne wychowawczo. Jest to teren największego skupiska osób o narodowości romskiej. Wśród osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na tym terenie dominującym problemem jest

długotrwałe bezrobocie. Obszar ten wyróżnia się pod względem zabudowy i napotykanym problemom społecznym. Utożsamiany jest z biedą, ubóstwem i przestępczością. Jest to teren, na którym najczęściej przebywają osoby bezdomne. W związku ze zdiagnozowanymi potrzebami w Lokalnym Programie Rewitalizacji wyłoniono grupy społeczne wymagające wsparcia, a wśród nich: mieszkańcy – w szczególności w obszarze poprawy ich bytu materialnego, jak również warunków mieszkaniowych (remonty obiektów), a także zagospodarowania czasu wolnego (ożywienie Obszaru Rewitalizowanego); bezrobotni – osoby zamieszkujące Obszar Rewitalizowany, których trudna sytuacja związana jest z brakiem zatrudnienia, szczególnie dotyczy to osób długotrwałe bezrobotnych; rodziny - zamieszkujące Obszar Rewitalizowany, w których występują obniżone kompetencje opiekuńczo-wychowawcze; seniorzy – ta grupa charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem niepełnosprawności, dużą niezaradnością życiową; bezdomni - osoby głównie przebywające na terenie Obszaru Rewitalizowanego niezaradni życiowo (bezrobotni, uzależnieni od alkoholu, wycofani z życia społecznego). Dlatego nasz projekt kierowany jest do mieszkańców tego rejonu.

Wsparcie ww. grup społecznych, zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego zostanie osiągnięte poprzez realizację projektów społecznych i gospodarczych (nieinwestycyjnych) zaplanowanych do realizacji w ramach LPR

Zakres realizowanych zadań:

Zadanie będzie się składało z poniższych podzadań:

- WIEDZA POMAGA - warsztaty edukacyjne dla rodziców, dla seniorów, dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, dla osób uzależnionych i współuzależnionych, dla ofiar przemocy, dla sprawców przemocy, dla osób bezdomnych, osób bezrobotnych. Miejsce realizacji: SP nr 2, sala św. Gerarda przy Parafii św. Klemensa, Przedszkole nr 2 i nr 3, Gimnazjum nr 1, DdzP, KIS i inne.
- CZAS NA JARMARK (przewidywane działania: np. wymiana odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego w połączeniu z działaniami kulturalnymi - np. występy zespołów romskich, prezentacje prac plastycznych czy też w połączeniu z działaniami gastronomicznymi –

ciasta, wyroby garmażeryjne, dania obiadowe, itp.; adresaci: mieszkańcy terenów rewitalizowanych oraz mieszkańcy miasta Głogowa; miejsce realizacji Bulwar Nadodrzański, Szkoła nr 2, Przedszkola nr 2 i nr 3, KIS,DDP i inne.

- Bank czasu TWOIM BANKIEM (przewidywane działania: bezpłatna wymiana usług pomiędzy członkami Banku/ grupą.
- W zależności od swoich umiejętności i zasobów uczestnicy banku deklarują, jakie rodzaje usług mogą świadczyć na rzecz innych, a osoby koordynujące jego działalność na bieżąco kierują taką pomoc do potrzebujących, zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem. Usługi świadczone na rzecz innych członków banku czasu są odnotowywane - najczęściej jednostką rozliczeniową jest zwykła godzina, niezależnie od rynkowej wartości usługi. "Zarobione" w ten sposób godziny można następnie "wydać" na potrzebną w danej chwili pomoc, której udzieli któraś z osób należących do systemu, oferująca interesującą nas usługę. Adresaci: mieszkańcy terenów rewitalizowanych oraz pozostali mieszkańcy Głogowa; miejsce realizacji: siedziba MOPS.
- POZNAJMY SIĘ – cykl pikników integracyjnych do mieszkańców terenów rewitalizowanych i pozostałych mieszkańców Głogowa (np. Święto Alei Wolności, Dzień sąsiada, Dzień Dziecka, Dzień Seniora, Dzień Ojca, Dzień Matki). Miejsce realizacji: Bulwar Nadodrzański, tereny zielone i podwórka na os. Śródmieście i Starego Miasta.
- KIS (Klub Integracji Społecznej) – utworzenie działu /jednostki organizacyjnej MOPS (niezbędny lokal) oferującej działania dot. reintegracji społecznej i zawodowej, których celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. KIS będzie działał na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samo organizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy

i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną:

Celem projektu jest aktywna integracja osób zamieszkujących tereny Obszaru rewitalizowanego wraz z otoczeniem z elementami usług specjalistycznego wsparcia w celu podniesienia potencjału lokalnego, spójności społecznej oraz poprawy sytuacji społeczno – zawodowej mieszkańców miasta Głogowa. Projekt przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:

- Pobudzenie inicjatywy do wzajemnej pomocy, wsparcie postawy solidarności z innymi ludźmi, przeciwdziałanie marginalizacji i negatywnym postawom społecznym wobec mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego.
- Usprawnienie systemu współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych instytucji zajmujących się działaniem na rzecz mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego.
- Wzmocnienie umiejętności mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego pozwalających na pełnienie ról społecznych i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.
- Zwiększenie kwalifikacji osób, w tym długotrwale bezrobotnych objętych w ramach programu rewitalizacji.

12.3. Podsumowanie zbiorcze projektów rewitalizacyjnych

W poniższej tabeli przedstawione zostało zbiorcze zestawienie wszystkich projektów rewitalizacyjnych na terenie Głogowa.

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji
Projekty kluczowe			
1	Remont wiaduktu nad torami PKP w ciągu ul. Nadbrzeżnej	Gmina Miejska Głogów	ul. Nadbrzeżna, dz. Nr 147, fragment dz. 146/8 obr. 1 „Nadodrze”, fragment dz. 265, br.2 „Matejki”
2	Przebudowa Alei Wolności w Głogowie	Gmina Miejska Głogów	Dz. nr 220, 170, 295, 293, 298/3, 296/1, 77/2, 214, 26, 28, 207 obr. 2 „Matejki”
3	Amfiteatr przy Zamku Książąt Głogowskich	Gmina Miejska Głogów	ul. Brama Brzostowska, 67-200 Głogów Działka nr 269, część dz. nr 271, obręb 2 „Matejki”
4	Bulwar nadodrzański w Głogowie	Gmina Miejska Głogów	Dz. nr 1, 6/8, fragment dz. 6/37, 6/27, 6/4, 6/79, fragment dz. 6/39, dz. 6/9, 6/17, 6/22 obr. 7 „Stare Miasto”
5	Remont estakady drogowej i wiaduktu przy Zamku Książąt Głogowskich	Gmina Miejska Głogów	Dz. nr 267, 268 obr. 3 „Matejki”
6	Zagospodarowanie Parku Słowińskiego wraz z przebudową i budową nowej infrastruktury	Gmina Miejska Głogów	Dz. nr 215 obr. 2 „Matejki”,
7	Przebudowa Placu Jana z Głogowa oraz ulicy Poczdamskiej	Gmina Miejska Głogów	Pl. Jana z Głogowa, obręb 0002 Matejki, dz. nr 293, 294, 295 ul. Poczdamskiej, obręb 0002 Matejki, dz. nr 252
8	Plac Saperów II etap	Gmina Miejska Głogów	Fragment dz. 266, fragment działek drogowych 252/3, 264, 265, 267
9	Odbudowa budynku teatru im. Andreasa Gryphiusa w Głogowie	Gmina Miejska Głogów	Inwestycja będzie realizowana na działce geodezyjnej nr 28/27 obr.07- Stare Miasto Głogów. Budynek teatru wpisany jest do Rejestru Zabytków, nr wpisu A/2886/46 a teren objęty opracowaniem znajduje się w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej. Obiekt znajduje się w Legnicko-

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji
			Głogowskim Obszarze Interwencji (LGOI).
10	Opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej oraz standardów projektowych dla modernizacji układu komunikacyjnego na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji m. Głogowa na lata 2016 – 2020	Urząd Miasta Głogowa	Stare Miasto, Śródmieście
11	Ruiny kościoła św. Mikołaja w Głogowie	Gmina Miejska Głogów	Dz. nr 240, obr. 7 „Stare Miasto”
12	Rewitalizacja budynku nr 1 – budynek koszarowy na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie	Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Głogowie ul. Piotra Skargi 8 67-200 Głogów	Obręb 0004 „Chrobry” działka nr 63/12
13	Inwestycja budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie	Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Głogowie ul. Piotra Skargi 8 67-200 Głogów	Obręb 0004 „Chrobry” działki nr: 63/34 oraz 63/36
Projekty komplementarne			
1	Otworzyć świat	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób z Autyzmem „Niebieska Przystań” Ul. Sportowa 1 67-200 Głogów	Ul. Bolesława Krzywoustego 10 67-200 Głogów
2	Popularyzacja nowoczesnych gier planszowych		
3	Głogowskie Gry Uliczne Na piechotę	Fundacja Stacja Głogów 67-200 Głogów Ul. Młyńska 12	Stare Miasto – ścisłe centrum miasta, plac przed ratuszem
4	Akcja Stacja Pogodowa	Fundacja Stacja Głogów 67-200 Głogów Ul. Młyńska 12	Skwer Księdza Prałata Zbigniewa Kutzana w Głogowie
5	Głogowska Duża Gra Planszowa	Fundacja Stacja Głogów 67-200 Głogów Ul. Młyńska 12	Stare miasto w Głogowie – ścisłe centrum miasta, Plac przed Ratuszem, Szkoły
6	Rozwój działań środowiskowych na terenach rewitalizowanych	MOPS w Głogowie	Śródmieście i Stare Miasto

Rysunek 47 powiązania między projektami z listy A i B

12.4. Wpływ projektów na aspekty problemowe

Wpływ projektów na aspekty problemowe zaprezentowany został w poniższej tabeli.

Projekty	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt techniczny/przestrzenny/środowiskowy
Projekty kluczowe			
Remont wiaduktu nad torami PKP w ciągu ul. Nadbrzeżnej	✓	✓	✓
Przebudowa Alei Wolności w Głogowie	✓	✓	✓
Amfiteatr przy Zamku Księżąt Głogowskich	✓	✓	✓
Bulwar nadodrzański w Głogowie	✓	✓	✓
Remont estakady drogowej i wiaduktu przy Zamku Księżąt Głogowskich		✓	✓
Zagospodarowanie Parku Słowiańskiego wraz z przebudową i budową nowej infrastruktury	✓		✓
Przebudowa Placu Jana z Głogowa oraz ulicy Poczdamskiej	✓		✓
Plac Saperów II etap	✓	✓	
Odbudowa budynku teatru im. Andreea Gryphiusa w Głogowie	✓	✓	✓
Opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej oraz standardów projektowych dla modernizacji układu komunikacyjnego na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji m. Głogowa na lata 2016 – 2020	✓	✓	✓
Ruiny kościoła św. Mikołaja w Głogowie	✓		✓
Rewitalizacja budynku nr 1 – budynek koszarowy na terenach dawnych koszar	✓		✓

Projekty	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt techniczny/przestrzenny/środowiskowy
wojskowych w Głogowie			
Inwestycja budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie	✓		✓
Projekty komplementarne			
Otworzyć świat	✓		✓
Popularyzacja nowoczesnych gier planszowych	✓		
Głogowskie Gry Uliczne Na piechotę	✓		✓
Akcja Stacja Pogodowa	✓		
Głogowska Duża Gra Planszowa	✓		✓
Rozwój działań środowiskowych na terenach rewitalizowanych	✓	✓	✓

13. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest konieczność zapewnienia ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność może mieć charakter:

- przestrzenny,
- problemowy,
- proceduralno-instytucjonalny,
- międzyokresowy,

- finansowy.

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami miasta. Miasto traktowane jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Efekty osiągnięte mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego Głogowa w skali całego obszaru miasta, a nie tylko obszaru zdegradowanego.

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich trzech wymiarów LPR. Projekty powinny wpływać na aspekt przestrzenny, społeczny i gospodarczy. W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016-2020 określono 19 projektów rewitalizacyjnych, których cechy i spodziewane efekty korelują z wyżej wymienionymi aspektami (zgodnie z **Rozdziałem 11.4. Wpływ projektów na aspekty problemowe**). Komplementarność problemowa zapewnia zwiększoną efektywność procesu oraz zyskanie dodatkowej wartości niż suma rozwiązanych problemów. Dla zapewnienia komplementarności należy:

- wyznaczyć wskaźniki, które określać będą efekty końcowe projektów rewitalizacyjnych;
- skorelować działania rewitalizacyjne z innymi działaniami podejmowanymi w ramach planowania strategicznego w Głogowie – w ramach pozostałych dokumentów dotyczących rozwoju obszaru: Plan Odnowy Miejscowości, Strategia Rozwoju itp. Analogicznie władze miasta powinny rozpatrywać inne dziedziny z uwzględnieniem Lokalnego Programu Rewitalizacji i możliwie wspierać określone w nim działania.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania

odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją (Rozdział 16). System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać się będzie na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

14. Ramowy harmonogram programu rewitalizacji

Harmonogram programu rewitalizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Projekty	Szacunkowy czas realizacji projektu
Projekty kluczowe	
Remont wiaduktu nad torami PKP w ciągu ul. Nadbrzeżnej	2016-2020
<i>Przebudowa Alei Wolności w Głogowie</i>	2016-2020
<i>Amfiteatr przy Zamku Księżąt Głogowskich</i>	2016-2020
Bulwar nadodrzański w Głogowie	2016-2020
Remont estakady drogowej i wiaduktu przy Zamku Księżąt Głogowskich	2016-2020
Zagospodarowanie Parku Słowiańskiego wraz z przebudową i budową nowej infrastruktury	2016-2020
Przebudowa Placu Jana z Głogowa oraz ulicy Poczdamskiej	2016-2020
Plac Saperów II etap	2016-2020
Odbudowa budynku teatru im. Andreea Gryphiusa w Głogowie	2016-2020
Opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej oraz standardów projektowych dla modernizacji układu komunikacyjnego na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji m. Głogowa na lata 2016 – 2020	2016-2020
Rewitalizacja budynku nr 1 – budynek koszarowy na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie	2016-2020
Inwestycja budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie	2016-2020
Ruiny kościoła św. Mikołaja w Głogowie	2016-2020
Projekty komplementarne	
Otworzyć świat	2016-2020
Popularyzacja nowoczesnych gier planszowych	2016-2020
Głogowskie Gry Uliczne Na piechotę	2016-2020
Akcja Stacja Pogodowa	2016-2020
Głogowska Duża Gra Planszowa	2016-2020
Rozwój działań środowiskowych na terenach rewitalizowanych	2016-2020

15. Ramy finansowe LPR

Ramy finansowe szczegółowo zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa projektu	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania
Projekty kluczowe			
1	Remont wiaduktu nad torami PKP w ciągu ul. Nadbrzeżnej	1 800 000,00 zł	Środki własne, Potencjalne dofinansowanie ze środków unijnych.
2	<i>Przebudowa Alei Wolności w Głogowie</i>	8 000 000,00 zł	Budżet GM Głogów, środki z Unii Europejskiej
3	<i>Amfiteatr przy Zamku Książąt Głogowskich</i>	200 000,00 zł	Budżet GM Głogów, środki z Unii Europejskiej
4	Bulwar nadodrzański w Głogowie	8 500 000,00 zł	Budżet GM Głogów, środki z Unii Europejskiej
5	Remont estakady drogowej i wiaduktu przy Zamku Książąt Głogowskich	3 860 000,00zł	Budżet GM Głogów, środki z Unii Europejskiej
6	Zagospodarowanie Parku Słowiańskiego wraz z przebudową i budową nowej infrastruktury	6 400 000,00 zł	Budżet GM Głogów, środki z Unii Europejskiej
7	Przebudowa Placu Jana z Głogowa oraz ulicy Poczdamskiej	6 440 000,00 zł	Budżet GM Głogów, środki z Unii Europejskiej
8	Plac Saperów II etap	2 150 000,00 zł	Budżet GM Głogów, środki z Unii Europejskiej
9	Odbudowa budynku teatru im. Andreasa Gryphiusa w Głogowie	19 800 000,00 zł	Budżet GM Głogów, środki europejskie
10	Opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej oraz standardów projektowych dla modernizacji układu komunikacyjnego na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji m. Głogowa na lata 2016 – 2020	85 000,00 zł	Potencjalne dofinansowanie z Funduszy Europejskich, środki własne miasta Głogów
11	Ruiny kościoła św. Mikołaja w Głogowie	3 000 000,00 zł	Budżet GM Głogów, środki z Unii Europejskiej
12	Rewitalizacja budynku nr 1 – budynek koszarowy na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie	11 010 468,00 zł	Gmina Miejska Głogów, Bank Gospodarstwa Krajowego Fundusze Unijne
13	Inwestycja budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenach dawnych koszar wojskowych w Głogowie	31 737 370,00 zł	Gmina Miejska Głogów, Bank Gospodarstwa Krajowego Fundusze Unijne
Projekty komplementarne			
1	Otworzyć świat	5 468 000,00 zł	Potencjalne dofinansowanie ze środków unijnych, Fundusze Rządowe, Fundusze

Lp.	Nazwa projektu	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania
			Samorządowe, sponsor - KGHM Polska Miedź S.A.
2	Popularyzacja nowoczesnych gier planszowych		
3	Głogowskie Gry Uliczne Na piechotę	5 000,00 zł	Dofinansowanie z Funduszy Europejskich, fundusze fundacji Stacja Głogów, prywatni sponsorzy
4	Akcja Stacja Pogodowa	55 000,00 zł	Dofinansowanie z Funduszy Europejskich, fundusze pozyskane od prywatnych sponsorów
5	Głogowska Duża Gra Planszowa	20 000,00 zł	Dofinansowanie z Funduszy Europejskich, fundusze Fundacji Stacja Głogów, prywatni sponsorzy
6	Rozwój działań środowiskowych na terenach rewitalizowanych	1. Poddziałania 1- 6 ok. 2 mln zł 2. Poddziałanie 7 – od 1,5 mln zł do 2 mln zł	1. Poddziałania 1-6 Gmina Miejska Głogów; 2. Poddziałanie 9 RPO WD 2014-2020 (85% wartości zadania) oraz Gmina Miejska Głogów (15% wartości zadania)

16. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji wypracowany jest przez samorząd miejski i poddawany jest dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów:

- społecznych,
- gospodarczych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych,
- środowiskowych,

Przygotowanie oraz wdrażanie procesem rewitalizacji w Głogowie opierają się na zasadach partnerstwa i partycypacji⁹. Partycypacja społeczna wpisana jest w proces rewitalizacji, na każdym jego etapie: diagnozy, programowania, wdrażania i monitorowania. Współpraca z różnymi grupami interesariuszy, w szczególności ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, takimi jak: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe pozwoli na:

- wyznaczenie liderów społecznych z różnych środowisk,
- określenie obszarów problemowych,
- zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych w gminie,
- wypracowanie społecznej akceptacji podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- pozyskanie, ze źródeł publicznych i prywatnych, środków na działania rewitalizacyjne,
- systematyczne i ciągłe monitorowanie postępów realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz jego aktualizację.

Przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016-2020, jego wdrażanie i monitorowanie opierają się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym przede wszystkim ze:

- społecznością obszaru zdegradowanego,
- użytkownikami obszaru zdegradowanego,
- lokalnymi przedsiębiorcami,
- organizacjami pozarządowymi.

Interesariusze to instytucje, osoby lub grupy osób, które znajdują się w strefie bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016- 2020 oraz instytucje i osoby, które mogą mieć wpływ (pozytywny lub

⁹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, s. 24.

negatywny) na realizację Programu i jego rezultaty. Interesariuszami LPR dla miasta Głogowa na lata 2016-2020 są zatem:

- pojedyncze osoby (mieszkańcy i użytkownicy obszaru rewitalizowanego),
- lokalne społeczności i ich formalni i nieformalni przedstawiciele,
- władze samorządowe i krajowe,
- politycy,
- przywódcy religijni,
- grupy specjalnych interesów,
- przedstawiciele biznesu,
- turyści,
- potencjalni mieszkańcy,
- organizacje pozarządowe.

Kompleksowość procesu rewitalizacji w gminie miejskiej Głogów zakładająca włączenie wielu grup interesariuszy, wymaga stworzenia struktury organizacyjnej oraz podziału kompetencji i obowiązków.

17. System wdrażania (realizacji) Lokalnego Programu Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. Ustawa dopuszcza powołanie osobnych Komitetów Rewitalizacji dla wyznaczonych podobszarów rewitalizacji.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustala się uwzględniając funkcję Komitetu oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich

przedstawicieli. Zasady określa, w drodze uchwały, rada miasta przed uchwaleniem programu rewitalizacji albo w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia jego uchwalenia.

Podjęcie uchwały jest poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Prezydent miasta niezwłocznie po podjęciu przez radę gminy uchwały powołuje Komitet Rewitalizacji.

W przypadku gdy Komitet Rewitalizacji został powołany przed uchwaleniem programu rewitalizacji, w programie tym określa się niezbędne zmiany w uchwale dot. zasad wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji, w tym dotyczące powołania Komitetu Rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji objętego tym programem.

Zmiana uchwały, w sposób zgodny z programem rewitalizacji, następuje niezwłocznie po uchwaleniu tego programu. Po zmianie uchwały prezydent miasta zmienia zarządzenie powołujące Komitet Rewitalizacji.

Obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji zapewnia urząd obsługujący prezydenta.

W przypadku gdy Komitet Rewitalizacji zajmuje stanowisko w drodze głosowania, przedstawiciele miasta, miejskich jednostek organizacyjnych, w tym miejskich osób prawnych, nie biorą udziału w głosowaniu, jeżeli dotyczy ono projektów dokumentów, których opracowanie jest zadaniem prezydenta.

Mając na uwadze powyższe, proponuje się powołać, w oparciu o wyżej wymienione zasady, ZESPÓŁ DS. REWITALIZACJI, który pełnić będzie wskazaną wyżej rolę.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta. Ustawa, jak również analiza zakresu realizacji programu rewitalizacji, wskazuje, że największy ciężar organizacyjny, zarządczy i finansowy – będzie udziałem samorządu lokalnego i jego jednostek podległych. Dla zapewnienia „dobrego zarządzania” procesem rewitalizacji, a tym samym komplementarności realizowanych działań – istotne wydaje się być stworzenie lub dostosowanie istniejących struktur

administracyjno-zarządczych do specyfiki i potrzeb realizacji programu rewitalizacji – także w kontekście właściwego funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji (Zespołu ds. Rewitalizacji).

Proponuje się zatem powołanie przez Prezydenta Miasta Głogowa **Zespołu ds. Rewitalizacji**, który realizować może wiele różnorodnych działań koncepcyjnych, organizacyjnych, koordynacyjnych, ewaluacyjnych i informacyjnych związanych z programem. Zespół realizować powinien także działania monitoringowe, w obszarze których mieści się pomiar efektów rewitalizacji. Nie jest konieczne sytuowanie Zespołu w strukturze organizacyjnej urzędu miasta jako odrębnej komórki organizacyjnej, bowiem w jego skład wchodzić będą przede wszystkim osoby z różnych istniejących już komórek, np. członek rady miasta, skarbnik miasta, kierownicy referatów urzędu.

18. System monitoringu i oceny LPR

Fundamentem systemu monitoringu i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Głogowa na lata 2016-2020 jest pozyskanie i zestawienie niezbędnych danych, w tym danych demograficznych oraz gromadzonych przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta w Głogowie, zaangażowane w program rewitalizacji. Gromadzenie tych danych powinno odbywać się na poziomie adresowym, z możliwością agregacji dla obszaru rewitalizacji.

System monitorowania i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji powinien zawierać dane dotyczące sfery społeczno – ekonomicznej oraz przestrzenno – technicznej. Dane zbierane w systemie powinny w sposób ciągły umożliwiać przeprowadzenie analizy i corocznego raportu obrazującego postęp w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Głogów na lata 2016-2020. Wszelkie modyfikacje w dokumencie będą wynikać wyłącznie ze zmian w bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta. Ponadto, monitoring i ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie przekazywana do informacji publicznej.

Ocena procesu rewitalizacji będzie prowadzona na trzech poziomach:

1. Wskaźnikach dla obszaru rewitalizacji;
2. Wskaźnikach produktu (ujęte w rozdziale 1.1.);

3. Wskaźnikach efektu (ujęte w rozdziale 1.1.).

Tabela 30 Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji LPR Głogów na lata 2016-2020

Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji	
1.	Liczba mieszkańców poszczególnych osiedli
2.	Średnia wieku mieszkańców
3.	Liczba osób bezrobotnych
4.	Liczba osób uzależnionych od alkoholizmu
5.	Liczba osób dotknięta bezradnością opiekuńczą
6.	Liczba osób niepełnosprawnych
7.	Liczba osób dotknięta ubóstwem
8.	Liczba popełnionych przestępstw

Źródło: opracowanie własne.

19. Spis tabel, rysunków i wykresów

Rysunek 1. Położenie powiatu głogowskiego na terenie województwa dolnośląskiego	13
Rysunek 2. Położenie miasta Głogowa na terenie powiatu głogowskiego	14
Rysunek 3. Powierzchnia terenów zieleni w mieście Głogowie w 2014 roku [ha]	21
Rysunek 4. Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem Głogowa w latach 2004-2014 [%]	22
Rysunek 5. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w Głogowie w latach 2004-2014 [dam ³].....	23
Rysunek 6. Struktura zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w Głogowie w latach 2004-2014 [dam ³]	24
Rysunek 7. Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem w Głogowie w latach 2004-2014 [%] .	24
Rysunek 8. Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich w latach 2004-2014	25
Rysunek 9. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w Głogowie w latach 2005-2014 [t]	26
Rysunek 10. Struktura odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku w Głogowie w latach 2005-2014 [t].....	26
Rysunek 11. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON według sektorów własnościowych w Głogowie w latach 2011-2015.....	37
Rysunek 12. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według czasu pozostawania bez pracy w 2015 roku.....	46
Rysunek 13. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według wykształcenia w 2015 roku .	47
Rysunek 14. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według dotychczasowego stażu pracy ogółem w 2015 roku.....	48
Rysunek 15. Liczba mieszkań w Głogowie w latach 2004-2014.....	56
Rysunek 16. Powierzchnia mieszkań w Głogowie w latach 2004-2014.....	56
Rysunek 17. Mieszkania w Głogowie wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w latach 2004, 2010 oraz 2014.....	57
Rysunek 18. Kluby sportowe funkcjonujące w Głogowie w latach 2008-2014	58

Rysunek 19. Liczba członków klubów sportowych w Głogowie w latach 2008-2014.....	58
Rysunek 20. Liczba ćwiczących w klubach sportowych w Głogowie w latach 2008-2014	59
Rysunek 21. Liczba sekcji sportowych w Głogowie w latach 2008-2014.....	59
Rysunek 22 Podział Miasta na osiedla	70
Rysunek 23 Liczba mieszkańców poszczególnych osiedli	72
Rysunek 24 Gęstość zaludnienia poszczególnych osiedli Głogowa	73
Rysunek 25 Średnia wieku mieszkańców poszczególnych osiedli w Głogowie	75
Rysunek 26 Udział osób bezrobotnych w populacji ogółem wg osiedli (stan z 31.12.2015r.)	81
Rysunek 27 Liczba osób, którym MOPS udzielił wsparcia ze względu na problem z alkoholem w 2015 r. wg osiedli.....	83
Rysunek 28 Liczba rodzin, którym MOPS udzielił wsparcia z powodu problemów z alkoholem (2015r.).....	84
Rysunek 29 Liczba osób dotkniętych bezradnością opiekuńczą	86
Rysunek 30 Liczba osób niepełnosprawnych w 2015r. wg osiedli.....	88
Rysunek 31 Liczba rodzin, którym MOPS w 2015r. udzielił wsparcia ze względu na ubóstwo	90
Rysunek 32 Liczba przestępstw stwierdzonych w podziale na strefy w 2015r.....	92
Rysunek 33 Liczba osób zameldowanych w Głogowi z obcymi obywatelstwami.....	94
Rysunek 34 Liczba podmiotów gospodarczych wg osiedli w 2015r.....	96
Rysunek 35 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2015r.	97
Rysunek 36 Pomniki przyrody na terenie Głogowa i okolic	99
Rysunek 37 Wyroby azbestowe na terenie Głogowa	100
Rysunek 38 Mapa zabytków na terenie Głogowa i okolic.....	102
Rysunek 39 System elektroenergetyczny i tereny rozwoju – widok ogólny.....	104
Rysunek 40 System elektroenergetyczny i tereny rozwoju – widok szczegółowy (centrum Głogowa)	105
Rysunek 41 System ciepłowniczy i tereny rozwoju – widok ogólny	106
Rysunek 42 System ciepłowniczy i tereny rozwoju – widok szczegółowy (centrum Głogowa)	107
Rysunek 43 System gazowniczy i tereny rozwoju – widok ogólny.....	108

Rysunek 44 System gazowniczy i tereny rozwoju – widok szczegółowy (centrum Głogowa)	109
Rysunek 45 Obszar osiedla Stare Miasto	119
Rysunek 46 Obszar osiedla Śródmieście	119
Tabela 1 Kompatybilność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	7
Tabela 2. Kierunki wykorzystania terenów Głogowa w 2014 roku	15
Tabela 3. Pomniki przyrody na terenie miasta Głogów	16
Tabela 4. Zestawienie liczby cudzoziemców zamieszkujących w lokalach przy poszczególnych ulicach miasta Głogów w 2015 roku	33
Tabela 5. Zestawienie Ośrodków Przedszkolnych na terenie miasta Głogów	34
Tabela 6. Liczba etatów nauczycieli w poszczególnych w rodzajach placówek przedszkolnych w Głogowie w latach 2011-2014	36
Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych w Głogowie w latach 2011-2015	39
Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według grup rodzajów działalności w Głogowie w latach 2011-2015	40
Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według klas wielkości w Głogowie w latach 2011-2015	41
Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Głogowie w latach 2011-2015 według sekcji PKD 2007	42
Tabela 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie głogowskim na tle województwa i kraju w latach 2010-2015	44
Tabela 12. Liczba bezrobotnych na terenie miasta Głogowa według stanu na koniec 2015 roku	44
Tabela 13. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie w 2015 roku	45
Tabela 14. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Głogowie w 2015 roku	46
Tabela 15. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według czasu pozostawania bez pracy w 2015 roku	46
Tabela 16. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według wykształcenia w 2015 roku ...	47

Tabela 17. Struktura osób bezrobotnych w Głogowie według dotychczasowego stażu pracy w 2015 roku	48
Tabela 18 Analiza SWOT miasta Głogów.....	67
Tabela 19 Osoby bezrobotne wg osiedli (stan z 31.12.2015r.)	77
Tabela 20 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w wg osiedli (1/2)	79
Tabela 21 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy wg osiedli (2/2)	80
Tabela 22 Nasycenie negatywnych zjawisk w Głogowie.....	110
Tabela 23 Wskaźniki w ujęciu liczbowym.....	111
Tabela 24 Tabelaryczne podsumowanie obszarów kryzysowych (kolorem czerwonym zaznaczone zostały zjawiska kryzysowe, pomarańczowym – zjawiska wymagające monitoringu na danych obszarach).....	114
Tabela 25 Mapa obszaru zdegradowanego	116
Tabela 26 Wykaz ulic wchodzących do procesu rewitalizacji	117
Tabela 27 Podsumowanie danych dotyczących obszaru rewitalizacji	122
Tabela 28 Matryca celów Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Głogów na lata 2016-2020.....	126
Tabela 29 Wpływ poszczególnych celów operacyjnych na aspekty problemowe.....	132
Tabela 30 Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji LPR Głogów na lata 2016-2020.....	172
Wykres 1. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w mieście Głogów w latach 2010-2015	28
Wykres 2. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy w mieście Głogów w latach 2010-2015.....	29
Wykres 3. Liczba mieszkańców zameldowanych w mieście Głogów na pobyt stały z uwzględnieniem płci w latach 2010-2015.....	29
Wykres 4. Liczba urodzeń żywych w mieście Głogów z uwzględnieniem płci dziecka w latach 2010-2015	31
Wykres 5. Zestawienie urodzeń żywych w stosunku do liczby zgonów w mieście Głogów w latach 2010-2015.....	32

Wykres 6. Piramida wieku mieszkańców miasta Głogów w 2015 roku	32
Wykres 7. Zestawienie cudzoziemców zameldowanych na pobyt stały i czasowy w latach 2010-2015 na terenie miasta Głogów	32
Wykres 8. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	35
Wykres 9. Łączna liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w Głogowie w latach 2005-2014.....	36